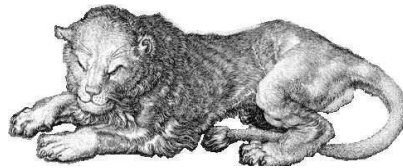

EPISTULA LEONINA

CCLIX

HEBDOMADALE
PERIODICUM LATINĒ SCRIPTUM,
QUOD ĒDITUR
E DOMO EDITORIĀ INTERRETIALI
CUI NOMEN EST
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>

N.B.! EPISTULAS LEONINAS ACCIPIS G R A T I S ET S I N E ULLĀ OBLIGATIONE. NAM LEO LATINUS PUTAT HOMINIBUS LATINAM LINGUAM DISCENTIBUS AUT DOCENTIBUS CORDI ESSE VERBA LATINA. SI TAMEN TALES EPISTULAS ACCIPERE NON VIS, RESCRIBE HOC NOBIS: TUM STATIM NOMEN TUUM EX INDICE ACCEPTORUM TOLLEMUS.

HŌC TEMPORE DUO FERĒ MILIA HOMINUM LATINĒ DOCTORUM ACCIPIUNT EPISTULAS LEONINAS ELECTRONICĒ MISSAS. EPISTULAS LEONINAS I-CCXXXIX INVENIES IN INTERRETI SUB HAC INSCRIPTIONE, QUAE SEQUITUR: <http://ephemeris.alcuinus.net/leonina/>

MAXIMĒ ID CURAMUS, UT COPIAM VERBORUM LATINORUM CONVENIENTER AUGEAMUS ET TEXTŪS MODERNOS CUIUSVIS ARGUMENTI QUAM OPTIMĒ IN LATINUM SERMONEM CONVERTAMUS. ROGATUR, UT MANUSCRIPTA MITTANTUR VIĀ ELECTRONICĀ. MENDA SIVE GRAMMATICA SIVE METRICA, QUOAD FIERI POTES, TACITĒ TOLLUNTUR.

EN HABES EPISTULAM LEONINAM

DUCENTESIMAM UNDESEXAGESIMAM (259)

ARGUMENTA

PRAEFATIUNCULA.....	03-06
CEDANT ARMA TOGAE.....	07
CHRONOGRAMMATA HERBERTIANA.....	08-10
COETUS ET CONVENTUS ALF: 'DE URBE ROMA'.....	11-13
CONTRA PESTEM COVIDIANAM (Maurus Pisini)	14
CHRONOGRAMMATA ROESSLERIANA.....	15-16
ORBIS PICTUS HEXAGLOTTUS QUALE LEXICON FIAT.....	17-73
Introductio.....	17-19
Praefatiuncula (Theodericus Sacré).....	20-24
Praedispositio.....	25-27
Dictionarium Visuale.....	28-38
Index contentorum Orbis Picti Hexaglotti.....	39-47
Exempla picturarum et nominum.....	48-60
Exempla Glossarum.....	61-71
CARMINA HODIERNA (Radulfus Lavalle)	72-81
ECHUS VOCES EPISTULAE.....	82-91
<i>Ioannes Carolus Rossi (82) – David Edwards (83) - Ansgarius Osloensis (83sq.) –</i>	
<i>Gaius Licoppe (85–88) - Christianus Laes (88sq.) – Paulus Kangiser (89) –</i>	
<i>Theodericus Sacré (89sq.) – Radulfus Lavalle (90sq.)</i>	
LIBRI LEONIS LATINI.....	92-95

PRAEFATIUNCULA

LEO LATINUS OMNIBUS HOMINIBUS LATINITATIS
AMANTIBUS SAL.PL.DIC.

Cara Lectrix, Care Lector,

»Cedant arma togae, concedat laurea linguae«. Utinam haec verba Ciceronis nunc in Ucrainiâ et in Russiâ et in Americâ audirentur et comprobarentur et ad effectum adducerentur! At, proh dolor, fatigatae sunt albae columbae palmam pacis rostris gerentes, quae miserae fugantur ab harpyis bellicosissimis; istae minaciter crocitantés voce perterriticrepâ videntur velle ad Putinum alterum Satanam puniendum pugnare (aut potius curare, ut alii pugnent) »usque ad ultimum Ucrainium« et pretio ipsius ecpyrosis mundi atomicae. En quantam insaniam et vesanitatem! Sunt qui e bello lucrum petant, sunt qui stultê credant quam pluribus armis ponderosis pacem posse effici. Tales caldicerebrii baceoli neque sciunt verba illa Erasmiâna quae sunt »Dulce bellum inexpertis« neque illud proverbium Romanorum quod est »Sedendo vincimus«: Romani enim saepe non eo victoriam pepererunt, quod caeco furore quam plurimos hostes trucidabant, sed quod prudenter disceptando adipiscebantur contractum pacis quam commodissimum.

Nonnulli lectores mecum in utramque partem disceptaverunt de bello ucrainiensi. Sunt qui dicant me Americanos iniustê accusare. Affirmo me non generaliter et indiscriminatim Americanos vituperavisse, sed nonnullos, qui nunc regimen tenent Civitatum Unitarum et vim habent ad magnam partem mundi reliqui. Ceterum mihi videtur ille Professor

John Mearsheimer, cuius sententiam in EL 258 publicari Latinè redditam, veras causas huius conflictûs ucrainiani plausibiliter explicare.

Russi eâdem de causâ non patiuntur ruchetas americanas (neque Americae milites et consultores militares et biolaboratoria militaria etc., etc.) ante portas imperii sui collocatas quâ Americani non patiuntur ruchetas russicas in Cubâ collocatas (aut, ut nuperrimè factum, minantur Sinensibus bases in Insulis Salomonicis collocaturis). In utroque casu subest imperialismus, non moralitas. Imperia potius reguntur macchiavellismo quam catechismo christiano. Sed propter tales luctationes potestatis maxima mala patiuntur cives subditi, qui potestatis sunt prorsus expertes - sive sunt Ucrainii sive Russi sive Americani. Absurdissimum et improbissimum est nunc omnibus Russis maledicere et Russos artifices ex theatris et orchestris fugare propter Putini belligerationem. Talis antirussismus (qui falso dicitur russophobia, nam agitur de odio, non de timore erga Russos) est horrendus phyletismus, qui in memoriam nobis revocat capitulum historiae Germaniae funestissimum. Etiam sanctiones oeconomicae sunt in dubium vocandae, si nobis ipsis plus nocent quam Russiae. Iisdem efficitur, ut Russi Sinensibus se associant - certè hoc non fiet commodo Occidentalium.

Ceterum in Civitate Iemeniticâ ex multis annis crudelissimè saeviunt bellum et fames, quae efficiuntur ab Arabibus Saudianis. De isto bello cruentissimo vix umquam nuntiatur apud nos aliquid a diurnariis et vix ullus politicus aut diurnarius postulat ut Saudianis imponantur sanctiones. Ubi sunt accusatores Saudiorum? Ubi sunt clamores indignationis et misericordiae? Num Iemenitae mulierculae et infantuli

minus valent quam Ucrainii? - Nostra gubernatio mendicat gasum liquidum in Catariâ, ubi iura humana etiam multo minus respiciuntur quam in Russiâ. - Quid de Erdoganogano Turcorum praeside, qui bombas iacit in Curdos, sed personam gerere vult mediatoris pacis inter Russos et Ucrainios faciendae? Europaei non audent postulare, ut Turciae sanctiones imponantur. Erdoganus enim nimiam potestatem habet flumen immigrantium derivandi.

Apparet occidentales iniquis mensuris, variisque ponderibus ùti in facinoribus variarum nationum pendendis: America persaepe idem faciens (fregit ius gentium - in Iugoslaviâ unâ cum Natone, in Iraciâ, in Libyâ, in Afghanistaniâ, in Vietnamiâ, in multis aliis terris) numquam sanctionibus punita est; Russia quia hoc fecit, nunc in summâ et indiscriminatim dicitur Regnum esse Tenebrarum, Putinus habetur pro altero Dzingischano, Stalino, Hitlero, Draculâ, Diabolo.... Ubi est aequalitas iudicii? Ubi est iustitia quam Cicero dicit esse reginam omnium virtutum? Nil nisi mendacia et verba hypocritica...

Si bellum nunc dilatatur et exasperatur armis ponderosis in Ucrainiam mittendis, praeter Ucrainios nos ceteri Europaei ipsos in magnum periculum subducimus. Maximê timendus est usus armorum nuclearium. Quae Deus avertat. Utinam pax redeat in Europam quam maturrimê!

Nos quia humanistae sumus, solacium capiamus bonas litteras legentes et scribentes. Quid praebet Leo Latinus tibi in hac Epistulâ suâ Leoninâ? Primo loco, quaeso, legas programma uberrimum Congressûs Academiae Latinitati Fovendae, qui in URBE ipsissimâ fiet a die 11 mensis Iunii usque ad diem 15. mensis eiusdem. Utinam quam plurimi confluant cultores

Latinitatis, utinam eorum studia procedant quam prosperrimè!

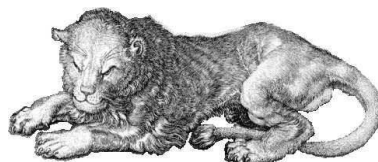
Artificiosa cum sint chronogrammata Patris Herberti Brasiliensis et Tobiae Rössleri necnon oratio Mauri Pisini, eadem plurimum tibi commendo. Nam oportet omnes homines studia humaniora amplexi otium degant cum dignitate; otium autem dignum non est nisi cum arte.

Prolixissima autem symbola Leonina est relatio, quam Leo scripsit de Orbe Picto Hexaglotto, permagno Lexico picturato et glossato, quod duo volumina complectitur, unum picturarum alterum glossarum. Leo bene sperat idem opus magnum hōc anno perfici posse. Candida Lectrix, candide Lector, fave operi meo laboriosissimo!

Praefatiunculâ tandem exeunte toto ex corde tibi suadeo, ut perlustres epistulas et echūs voces mihi a lectoribus missas, qui cogitationes commotionesque suas animorum exprimant Latinitate iucundissimâ... Pancraticè vale et perge mihi favere. Medullitus te salutat...

Dr. Nicolaus Groß

Sodalis Academiae Latinitati Fovendae

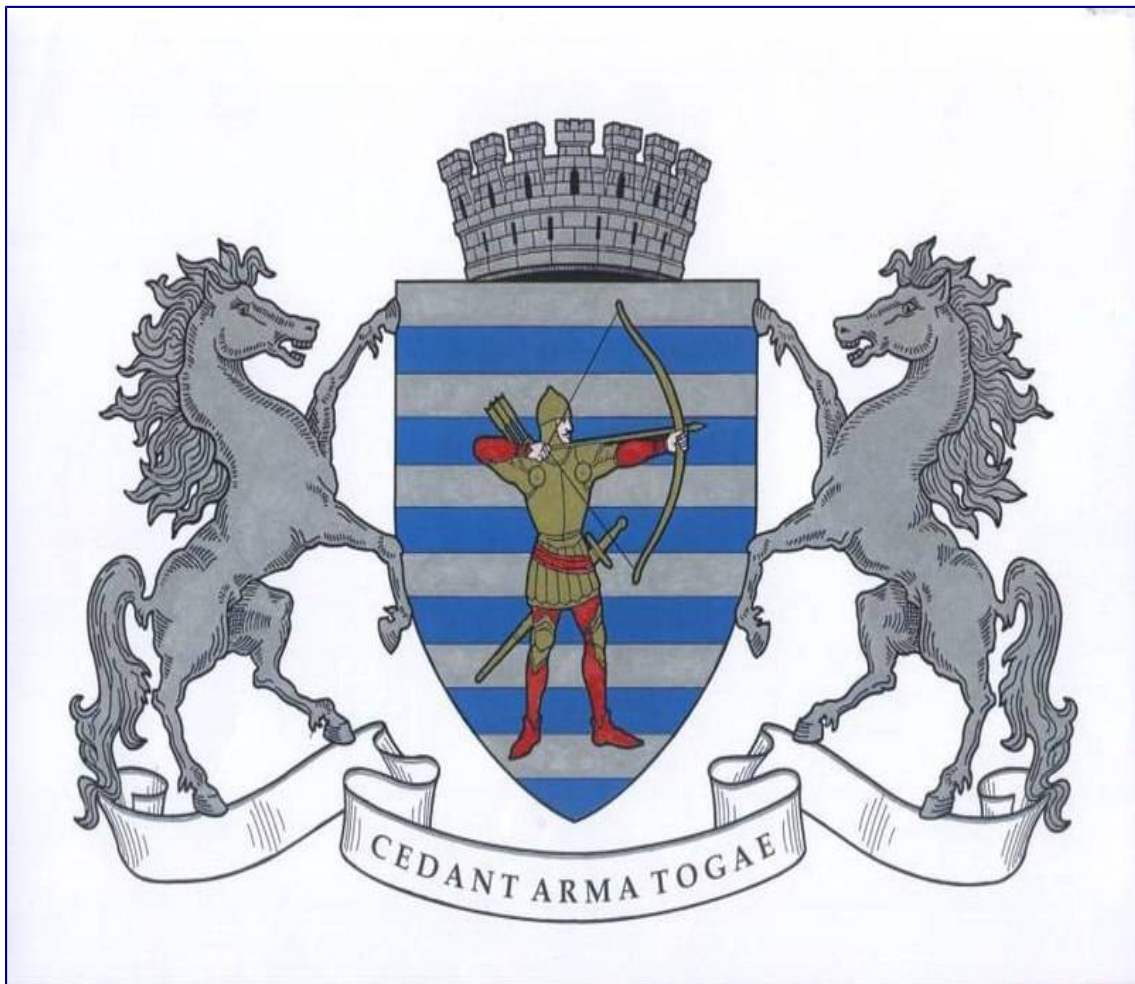

<http://www.leolatinus.com/>

LEO LATINUS

Senden ex oppidulo Bavariae Suebicae,

Die Mercurii, 04. m.Maii a.2022

CEDANT ARMA TOGAE CONCEDAT LAUREA LINGUAE

Haec verba inscripta sunt insigni sive heraldo urbis Bălți, quae sita est in re publicâ Moldaviâ. Eadem excerpta sunt ex opere Marci Tulli Ciceronis (Oratio in Pisonem 29,72 sqq.).

CHRONOGRAMMATA HERBERTIANA

Zum 01. Mai:

Monatsbild im Breviarium Grimani, Brügge, ca. 1515

2022* **MaIVs VenIt nobIs a VIta MaIae In terrIs.** – Mai kommt uns vom Leben der Mutter Maia auf Erden. - – vgl. Durandus, Rationale VIII,4,7

2022* **MaIVs est Inter nos MensIs pVrae et pIae VIrgInIs** – Der Mai ist bei uns der Monat der reinen und gütigen Jungfrau.

Mathis Grünewald, Kreuzigungstafel vom Isenheimer Altar

Zum 1. Mai, dem **Fest des heiligen Josef, des Patrons der Arbeiter:**

2022* saLVe, Ioseph VIVens opIfeX seDVLe, DEI genetrICIs CVstos Integer et sapIens et VeraX, filII DEI nVtrICIE Intente, ora pro totIs nobIs. - Sei begrüßt, Josef, du im Leben fleißiger Arbeiter, keuscher, weiser und wahrheitsliebender Schützer der Mutter Gottes, aufmerksamer Pflegevater des Sohnes Gottes, bitte für uns alle!

Zum 1. Mai, dem **60. Jahrestag meiner Priesterweihe:**

2022* HerIberte, tV aVteM seqVere Me sIgnIfer regIs nostrI pII. – Herbert, du aber folge mir als Bannerträger unseres milden Königs. – vgl. Joh 21,22

Neupriester, Ulrich von Lilienfeld., »Concordantiae Caritatis«

Codex Campiliensis 151 (um 1355), fol. 231v

Zum 3. Mai, dem Fest des Apostels Philippus:

2022* **IesVs qVaerIt: PhILippe Care, nonne CreDIIs qVIa ego In Patre atqVe Pater In Me? ego ero VIa VerItas et VIa CVnctIs Ibi ple VIVentIbVs.** – Jesus fragt: „Mein werter Philippus, glaubst du nicht, dass ich im Vater bin und der Vater in mir ist? Ich werde der Weg der Wahrheit und das Leben für alle sein, die dort in Gottesfurcht leben“ – vgl. Jo 14, 3.5

Zum 3. Mai, dem Fest des Apostels Jakobus, der Sohn des Alphäus:

2022* **IaCobVs, frater IesV IVDICabat Ibi In ConCILIo: sententIa Mea est non InqVIetarI Vere fratres Istos, qVI eX gentIbVs VenIVnt.** – Jakobus, der Bruder Jesu, gab folgende Meinung dort auf dem Konzil von sich: „Meiner Meinung nach sollen diesen Brüdern, die aus den Heiden kommen, wirklich keine Lasten auferlegt werden“. – vgl. Apg 15,19

**HAEC PIA CHRONOGRAMMATA CONFECIT
PATER HERBERTUS DOUTEIL BRASILIENSIS**

COETVS ET CONVENTVS ALF 'DE VRBE ROMA'

Theodericus Sacré sodalibus ALF s.d.p.

Ecce conventus moderatorum nomine ac iussu ordinem rerum in congressu ALF agendarum ad vos mitto; accedit nuntius de coetu annuo.

Spero quam plurimos vestros fore praesentes. Ceterum hortor vos ut Latinitatis cultores qui vobis innotuerint certiores faciatis de hoc conventu: qui si his rebus interesse cupierint, hospites erunt nobis grati! Unum ab eis petimus: ut Nicolao De Mico sodali nuntient quibus diebus sint affuturi.

Valete quam optime!

COETVS ALF ANNVVS

Die undecimo mensis Iunii:

Postmeridiano tempore: in monasterio S. Caeciliae Transtiberino:¹

- h. 15.00: Coetus generalis
- h. 18.00: Interstitium
- h. 19.30: Cena in regione Transtiberina²

CONVENTVS ALF 'DE VRBE ROMA'

1. Die duodecimo mensis Iunii

Matutino tempore: in aedibus Capitolinis

- h. 9.15 – 10: PRAESES, Conventus inauguratio
- h. 10 – 11.30: Orationes tres:³
 1. T. PEKKANEN, *Testimonia de urbe Roma selecta poetarum Latinorum*
 2. K. SMOLAK, "Iam vacua ardet Roma" (Gregorius Magnus, *In Ezechielem*, libro II°, homilia VI^a, lineis a 520^a ad 595^{am})
 3. M. CRISTINI, *Antiquitas decentius innovata. De urbe Roma sub ditione Gothorum*
- h. 11.30 - 12: Pausa cafearia
- h. 12-13.30: Orationes tres:
 1. A. MIRAGLIA, *De urbis Romae notione apud Petrarcam et alios humanitatis restitutores*
 2. I. MARCELLINO, *De Roma triumphante*
 3. C. LAES, *Drusus III sive de iuventute miserrima. Carmen Nelli Martinelli (1951)*
- h. circiter 13.30: Prandium⁴

Postmeridiano tempore: in monasterio S. Caeciliae:

- h. 15.30 – 16.30: Orationes duae:
 1. D. BLANCHARD, *De urbis Romae aeternitate et musica classica moderna*
 2. D. ALVAREZ GOMEZ, *Philelphus: homo profecto maioris aestimationis quam doctrinae*
- h. 16.30 - 17: Pausa cafearia
- h. 17 – 18: Orationes duae:

¹ Consilium praesidiale habebitur hora 10.30 (ibidem).

² In caupona aliqua Transtiberina; sodales ALF invitabuntur.

³ Singulae sessiones suos praesides habebunt.

⁴ Fortasse in monasterio S. Caeciliae.

1. Y. HASKELL, *De amore et (a)moribus Romae sive de carmine Ovidiano De vita urbana Francisci Grimaldi (Romae, 1725)*

2. I. PASCUAL BAREA, *Cur Galenus in capitis vulneribus medendis Romanum morem secutus optima medicamenta non adhibuerit*

h. 18 - 19: Acroasis musica (cantus Gregorianus)

h. 19.30: Cena⁵

2. Die 13 mensis Iunii:

Matutino tempore: in monasterio S. Caeciliae:

h. 9.30 – 10.15: Cantus communis

h. 10.30 – 11.30: Orationes duae:

1. V. CIARROCCI, *De nonnullis inscriptionibus Latinis, quae cum Urbis historia forsitan iungi possint*

2. G. LICOPPE, *Roma num sit vicesimo primo saeculo peritura*

h. 11. 30 - 12: Pausa caefaria

h. 12 – 13.30: Orationes tres:

1. I. DALLA PIETÀ, *Pauca de Aegypto et Roma*

2. N. DE MICO, *Urbem, quae omnium caput est (Passio Quirini Tegernseensis 6)*

3. D. DRAGNEV, *Sitne Roma caput mundi an in peripheria mundi? Accedat prospectus e Bulgaria*

h. 13.30: Prandium⁶

Postmeridiano tempore: apud Pontificiam Universitatem Salesianam:⁷

h. 16.30 – 17.30: Orationes duae:

1. M. SAJOVIC, *De vita deque virtutibus Marcellae, viduae Romanae, quas Hieronymus Stridonensis in epistulis suis commemorat*

2. T. SACRÉ, *De Leone X P.M. panegyricis annuis commemorato deque Henrici Chifellii (1583-1657) orationibus quibusdam ineditis*

h. 17.30 - 18: Pausa caefaria

h. 18 – 19.30: Orationes tres:

1. R. SPATARO, *Utrum Constitutio Apostolica 'Veterum Sapientia' (MCMLXII) etiam temporibus nostris sit apta studiis Latinis fovendis*

2. I. L. LIMA, *De urbis Romae itinerariis iuxta Carolum Egger et Cletum Pavanetto viros praeclaros*

3. I. RUBINI, *“Opaca Fronde” sive de Musa Iaponica Urbem peragrante: vel de haicubus Latine pangendis*

h. 19.30: Fabula scaenica

h. 20.15: Cena

h. 22: Reditus in regionem Transtiberinam

3. Die 14 mensis Iunii:

Matutino tempore: in monasterio S. Caeciliae:

h. 9.30 – 10.15: Cantus communis

h. 10.30 – 11.30: Orationes duae:

⁵ Fortasse in monasterio S. Caeciliae.

⁶ Fortasse ibidem.

⁷ Raeda longa in Univ. Salesianam vehemur.

1. H. SILVESTRE, *Ibam forte via Sacra: Roma in versibus Horati et Martialis*
2. P. MARONGIU, *Magistri Gregori narratio de mirabilibus urbis Romae: quo animo auctor urbis Romae maiestatem descripsit*

h. 11.30 - 12: Pausa cafearia

h. 12 – 13.30: Orationes tres:

1. C. LYVENS, *Alma vox urbis Romae Latina, sive quid Roma Latinitati redivivae ineunte et mediante saeculo XX profuerit*

2. M. LOCH, *De muneribus novi aevi sive de studiorum classicorum curriculis renovandis*

3. I. C. ROSSI, *Qualis fuerit Urbs, quales civitatis consuetudines, qualis sermo cotidianus, me puero*

h. 13.30: Prandium

Postmeridiano tempore: in regione Transtiberina et in monasterio S. Caeciliae:

h. 15.30: Lustratio basilicae S. Caeciliae aliorumque locorum

h. 19: Cena in monasterio S. Caeciliae

h. 20.30: Acroasis musica (exhibebitur symphonia quarta Gustavi Mahler)

4. Die 15 mensis Iunii:

Matutino tempore: apud Academiam Vivarii Novi:

h. 9: Profectio in Academiam⁸

h. 10.30 – 11.30: Orationes duae:

1. M. G. IODICE, *De insula Tiberina nominata in urbe Roma posita*

2. R. REGTUIT, *Frisii ante portas*

h. 11.30 – 12.00: Pausa cafearia

h. 12.30 – 13.30: Orationes duae:

1. G. GUZMÁN RAMÍREZ, [Orationis titulus postea nuntiabitur]

2. A. WATANABE, *Mille viae ducunt Romam: Certamina nationum atque ordinum circa Iaponiam saeculis XVI et XVII*

h. 13.30: Prandium

Postmeridiano tempore: apud Academiam Vivarii Novi

h. 15: Lustratio villae Falconeriae

h. 16 – 17.30: Orationes tres:

1. T. TUNBERG (per rete), *Cur Marco Antonio Mureto, oratori et Gallo et Romano, quandam eloquentiae palmam deferre debeamus*

2. M. MINKOVA (per rete), *De Ioanne Petro Maffeo scriptore Romano*

3. S. WEISE (per rete), *De Goethio elegiarum Romanarum scriptore et earum versionibus Latinis saeculi XIXⁱ*

h. 17.30 – 18: Pausa cafearia

h. 18 – 18.30: Oratio:

1. I. ARMELLA, *Duas res publicas animo complectamur: de veris Latinitatis confiniis eiusque per saecula perpetuitate*

h. 18.30 – 18.45: PRAESES, Conclusio Conventus

h. 19.00: Acroasis musica (canet chorus musicus ‘Tyrtarion’)

h. 20: Cena

h. circiter 22.30: Reditus in regionem Transtiberinam

8 Raeda longa vehemur.

CONTRA PESTEM COVIDIANAM ORATIO

Salve, carissime!

Precem quam legis una cum discipulis meis aliquot abhinc menses conscripsi ad pestem coronariam detestandam. Eandem tibi propono, ut commentariorum tuorum lectoribus sit, quantum fieri poterit, religiosae utilitati. Valeas quam maxime!

Maurus Pisini

Dum pestis, quae *coronavirus covid 19* appellatur, modo plus modo minus, etiamnunc, quoquoersus grassatur, una cum meis discipulis quos *Stilum Latinum* doceo apud *Institutum Altioris Latinitatis in Pontificia Universitate Salesiana* (Romae), inter alias scribendi exercitationes, statuimus hunc precis textum Latine convertere quem ipse prius Italico sermone concinnaveram, quo in orando pie ac devote uteremur:

Proteggici, o Signore, dal coronavirus e concedi di nuovo una buona salute a quanti soffrono per causa sua, perché, liberati da questa malattia mortale, vengano con gioia a ringraziarti.

Per Cristo nostro Signore.

Has igitur locutiones, prius, variis modis interpretati sumus, deinde, mendis expurgatas expolivimus, donec ad formam, quae hic ibidem legi potest quamque, nunc, horum commentariorum lectoribus nobis placet proponere, gradatim ventum est.

Tuere nos, quaesumus, Domine, ab epidemica lue quae coronavirus covid 19 vulgo appellatur et iterum firmam valetudinem praesta iis qui propter illam laborant ut, letali aegrotatione liberati, ad te veniant laetanter, recuperatae salutis gratias reddituri.

Per Christum Dominum nostrum.

Ago, demum, gratias discipulis meis qui huic rei perficiendae mecum cooperati sunt.

**HANC ORATIONEM
SCRIPSIT
MAURUS PISINI**

CHRONOGRAMMATA RÖSSLERIANA

Novalis

(eigentlich Georg Philipp Friedrich von Hardenberg)

* 2. Mai 1772 auf Schloss Oberwiederstedt

† 25. März 1801 in Weißenfels

QVI NQVI ES QVINQVAGINTA ANNIS ANTE
 VI NONAS MAIAS NOVALIS NATVS
 PHILOSOPHVS SCRIPTOR
 ATQVE INCLYTVS VATES THEODICVS

* * *

QVINQVAGINTA LVSTRIS ANTE
 FREDERICVS DE HARDENBERG NATVS
 POSTEA VOCATVS NOVALIS
 PHILOSOPHVS
 BONVS VATES TEVTONICVS

* * *

ANTE DVCENTOS QVINQVAGINTA ANNOS
 DIE SANCTI ATHANASII ALEXANDRINI
 NOVALIS NATVS
 PHILOSOPHVS
 EGREGIVS VATES TEVTONICVS

Der berühmte deutsche Philosoph, Schriftsteller und Dichter
 NOVALIS wurde am 2. Mai vor 250 Jahren geboren.

Vor 250 Jahren wurde er als FRIEDRICH VON HARDENBERG geboren.

Später wurde er unter dem Namen NOVALIS
 ein Philosoph und ein großer deutscher Dichter.

Vor 250 Jahren am Tag des Hl. Athanasius von Alexandria
 wurde NOVALIS geboren,
 ein Philosoph und herausragender deutscher Dichter.

Stefano D'Arrigo

* 15. Oktober 1919 in Ali Marina (seit 1954: Ali Terme), Provinz Messina
† 2. Mai 1992 in Rom

STEPHANVS D'ARRIGO
POETA ET SCRIPTOR ITALVS
AVCTOR MYTHISTORIAE
«HORCVS ORCA»
ANTE SEXIES QVINQVE ANNOS
EX VITA EGRESSVS

* * *

STEPHANVS D'ARRIGO
TRIGINTA ANNIS ANTE
VINONAS MAIAS DENATVS
R. I. P.

MMXXII

Der italienische Dichter und Schriftsteller Stefano D'Arrigo starb vor dreißig Jahren.
Er hat den Roman „Horcynus Orca“ geschrieben.

* * *

**Stefano D'Arrigo starb am 2. Mai vor dreißig Jahren. Möge er in Frieden
ruhen.**

ORBIS PICTUS HEXAGLOTTUS

Latinus, Theodiscus, Anglicus, Francogallicus, Hispanicus, Italicus

1. INTRODUCTIO

Ut colerem memoriam *Iohannis Amos Comenii* magni didactologi et lexicī picturati inventoris, huic lexico nomen imposui, quod est: ***Orbis Pictus Hexaglottus***.

Hoc opus ante quindecim ferê annos inchoatum composui eo fine, ut omnes, qui hodie Latino sermone utantur vivo, qui Latinê loquantur et scribant, tandem habeant thesaurum verborum satis amplum, quibus denominent res, quibus in modernâ vitâ cottidianâ circumiectae sunt: realia, i.e. concreta. Sunt qui credant ineptum esse saeculo vicesimo primo nova verba fingere Latina. At nos Latinitatis vivae defensores semper sumus memores verborum Ciceronis, qui affirmat novis rebus nova verba esse imponenda necnon Erasmi qui haud ignorat suâ aetate esse milia rerum, quas exstare Cicero ne somnio quidem suspicatus sit.

Hoc opus dedico *Caelesti Eichenseer* et *Christiano Helfer*, viris de Latinitate vivâ optimê meritis, quorum unus me docuit Latinê loqui et scribere necnon verba Latina novare idque nequaquam temere, sed viâ ac ratione; alter praeceptor sedis operariae neolatinitatis occasionem mihi praebuit Latinitatem vivam in universitate colendi.

Difficile est dictu, quot et quanta Iosephus Antonius Caelestis Eichenseer praestiterit ad usum sermonis Latini vivum renovandum. Merita eius sunt excellentissima. „Vox Latina“, Seminaria Latina, Cursus feriarum, Cursus latine loquendi institutorii.

Sed etiam nonnulli, qui ipsi commendent ut cum discipulis Latinê loquantur magistri, strictê recusant, ne adhibeant verba novata credentes iisdem linguam falsari, operae pretium non esse Latinê loqui de rebus modernis, si de litteris historiâ philosophiâ agatur, sufficere paucas notiones recentiores circuitibus verborum antiquorum exprimere. Defensor purismi pertinacissimus (*Luigi Miraglia Vivarii Novi director* (cuius studia usum sermonis Latini instituendi ceterum non possumus, quin laudemus admiratione affecti) attulit pyxidem nauticam exemplum novae notionis verbis antiquis circumscribendae.

Noster Orbis Pictus prioribus, i.e. Comeniano, Gaileriano, Kolleriano similis est, quia eodem realia mundi et vitae cottidianae explicantur picturis sententiisque simplicibus. Porro nomina complurium linguarum afferuntur: apud Comenium nomina theodisca et Latina, in editione Gaileri tertiâ nomina theodisca, francogallica, anglica necnon Latina. Sed aliter ac in prioribus Orbibus pictis explicationes non dantur nisi Latinê idque in altero tomo. Quod attinet ad ordinem explicationum Latinarum alphabeticum, noster Orbis Pictus potius similis est operi Kolleri quam Comenii Gailerique.

Duae differentiae autem sunt insignissimae: Scilicet progressu artium scientiarumque interim facto qualitatem picturarum nostri Orbis picti illo Comeniano multo meliorem esse, copiam nominum multo maiorem. Considerantibus hunc progressum ingentem per plus quattuor saecula factum absit omnis arrogancia, immo crescat admiratio laborum, quos interim labentibus annis maiores nostri exanclaverunt: Nam nihil sumus, ut ait *Bernardus Carnotensis* (Bernard de Chartres) nisi **nani gigantum humeris insidentes**: *“Dicebat Bernardus Carnotensis nos esse quasi nanos gigantum umeris insidentes, ut possimus plura eis et remotiora videre, non utique proprii visus acumine, aut eminentia corporis, sed quia in altum subvehimur et extollimur magnitudine gigantea”* (ca. a.1120. [Johannes von Salisbury](#) zitiert Bernhard in seinem um 1159 beendeten Werk *Metalogicon*)

https://de.wikipedia.org/wiki/Zwerge_auf_den_Schultern_von_Riesen

Nostrum lexicon picturatum, cui nomen imposuimus Orbis Picti Hexaglotti, est bipartitum; complectitur enim duo volumina quorum primum continet picturas et nomina, et alterum, quod glossas et testimonia.

Volumen primum picturae et nomina.

Pars prima est versio Latina huius operis, quod sequitur: „Visual Dictionary“, 4th ed., Montreal/Quebec a.2011. 8000 picturarum subscripta sunt nomina rerum e quinque linguis sumpta huius lexici originalia, i.e. theodisca, anglica, francogallica, hispanica, italica, quibus primo loco addita sunt nomina Latina, ut lexicon complecteretur 40.000 notionum, quarum omnis denominata est sex linguis: Latina – Theodisca – Anglica -

Francogallica - Hispanica – Italica, i.e. insunt 40.000 nominum Latinorum, in summâ autem insunt 240.000 nominum. Nominibus Latinis addita sunt signa vocalium longarum, forma genitivi et genus.

Volumen alterum: glossae et testimonia.

Volumen alterum continet omnia nomina tomi primi Latina (ca. 40.000) in ordinem alphabeticum digesta; addita sunt, si est substantivum, forma genitivi et generis, si est adiectivum, desinentiae feminina et neutralis. In nomine eiusque formis derivatis indicantur longitudines vocalium. Quibus subscripta sunt: numerus paginae tomi primi, qua invenitur pictura et nomen rei denominatae, nomina ceteris quinque linguis significata, loci testes, etymologia, interpretamentum, brevis descriptio. Vocalium longitudines semper ibi indicantur, ubi iisdem vis aut forma verbis appareat.

Paginis sequentibus afferam Introductionem editionis Lexici picturati originalis, cuius titulus est anglicus „*Visual Dictionary*“ (Montreal/Canada 2011) et theodiscus „*Das große Bildwörterbuch*“ (Stuttgart 2014). Deinde afferam Indicem eiusdem Contentorum. Usus sum textu editionis theodiscae.

PRAEFATIUNCULA AD ORBEM PICTUM HEXAGLOTTUM SPECTANS

Quam scripsit Theodericus SACRÉ

<https://static1.squarespace.com/static/5bf95078f2e6b130dad843c9/t/5c98ce19ee6eb05e1defa8e5/1553518105933/Praefatiuncula-OK1.pdf>

Solent coetus Academiae Latinitati Fovendae ornari conventiculis Latinis, ad quae tam sodales academici quam alii viri docti invitantur ut de argumento aliquo praestituto atque ad Latinitatem Academiaeve negotia spectante orationes habeant breves; quae oratiunculae postea publici fiunt iuris. Itaque hoc anno 2018 diebus 4 et 5 mensis Maii Romae in aedibus Academiae Belgicae conventus est agitatus de opera lexicographica, de verbis novandis et de novo lexico Latino condendo. Auctor erat Gaius Licoppe, sodalis noster, ut de eo argumento disputaretur; proposito faverunt sodales consilii praesidialis, annuerunt ceteri sodales. Ipse enim Gaius una cum Francisca Deraedt uxore lexico conficiendo atque in lucem edendo multis ante annis insudaverat, quod esset praesto iis quicumque de rebus nostri aevi inter se Latine disceptare cuperent¹. Ceterum Gaium, qui Academiae nostrae contexuerat historiam, animi minime fallebat rem eam lexicographicam satis arcte esse coniunctam cum motu illo, qui a Latinitate viva accepit nomen, necnon cum Academia nostra, quae abhinc annos circiter quinquaginta ex eadem motione quodammodo erat orta: inde enim a saeculo vicesimo mediante id semper loquela Latinae fautoribus fuisse in votis, ut appareretur novum lexicon aevo novo accommodatum, quod non unius viri uniusve mulieris opera², sed consiliis atque auctoritate

1 cfr. Francisca Deraedt & G. Licoppe, *Calepinus novus. Vocabulaire latin d'aujourd'hui. Français-Latin/Vocabularium linguae Latinae hodiernum Latino-Francogallicum* (Bruxellae, 2002).

2 Hoc loco decet opera sodalium aliquot nostrorum memorare, qui non infeliciter militiam hanc militaverunt (sodalium ALF nomina litteris scripsimus maiusculis): C. EGGER (ed.), *Lexicon recentis Latinitatis* (In urbe Vaticana, 1992), ad quod condendum Iohannes Carolus ROSSI, Iosephus Maria MIR aliique operam contulerunt; C. EGGER, *Lexicon Latinum hodiernum. Verba, locutiones, proverbia Latine reddita*, edd. Maurus PISINI et alii (In urbe Vaticana, 2012); C. EGGER, *Scripta Latina. Percorsi letterari, storici, filologici*, ed. F. Micciarelli (Romae, 2018); O. NIKITINSKI, *Lateinische Musterprosa und Sprachpflege der Neuzeit (17. – Anfang des 19. Jhs.)*. Ein Wörterbuch (Lugduni Batavorum et Bostoniae, 2017); Ios. M. MIR, *Nova verba Latina* (Barcinone, 1969); Sigrides ALBERT, *Cottidianum vocabularium scholare Theodisco-Latinum (...)* (Saraviponti, 1992); D. MORGAN iuvante P.M. OWENS, *Neo-Latin Lexicon* (legitur in rete mundano); Permulta cudit verba nova C. EICHENSEER, quae in commentariis leguntur, q.t. *Vox Latina*, et inde in Chr. Helfer, *Lexicon auxiliare. Ein deutsch-lateinisches Wörterbuch. Dritte, sehr verbesserte Auflage* (Saraviponti, 1991) sunt recepta; cfr. etiam C. EICHENSEER, *Collectanea usui linguae Latinae dicata* (Saraviponti, 1999); eis quinque voluminibus, quae divulgaverunt T. PEKKANEN – R. PITKÄRANTA, *Nuntii Latini (...)* (Helsinki, 1992-1999) subiuncta sunt vocabularia perutilia; de novo R. PITKÄRANTA lexico agitur in his ipis actis; singulis Humanisticorum Latinorum libris accesserunt 'Instrumenta lexicographica', quae apparaverunt I.

Instituti alicuius omnium gentium Latini, velut Academiae Latinae, niteretur atque ab Academia comprobatum emitteretur; tale autem inceptum volventibus annis identidem esse procrastinatum. Ac longius quidem, nisi fallor, repetenda est eiusmodi lexicī parandi consilium. Iam enim eo ipso tempore, cum in Urbe est conditum Institutum Studiis Romanis Provehendis, quod postea cum motu ‘Vitae Latinae’ et cum Academia nostra operam multos per annos sociavit – erat annus vicesimus quintus saeculi vicesimi (1925) – varia ac diversa consilia agitari sunt coepta ut sermo Latinus sermonisque eiusdem usus quam latissime propagaretur. Itaque Institutum illud animum induxit ut opuscula cinematographica Latina proponeret, ut acroases Latinas in Urbe faciendas curaret, ut certamina solutae orationis Latinae institueret, ut vivae etiam loquela Latinae certamen indiceret, ut diffusiones Latinas radiophonice fierent, ut opera virorum doctorum ad artes scientiasque pertinentia typisque excudenda summariis Latinis insignirentur. Nil ergo mirum si idem Institutum lexicon quoque recentissimae Latinitatis condendum censebat; atque id ita sentiebat apparandum, ut materies lexicographica, ratione disciplinarum diversarum habita, in complures provincias divideretur, singulae autem provinciae singulis virorum doctorum gregibus committerentur, qui verba pernecessaria quae in usu iam versarentur, coacervarent, quae vero Latine nondum exstarent, curarent creanda. Aliquot elapsis annis, res satis feliciter cedere videbatur; at, quod solet evenire operam conferentibus, alii viri docti alacriter sese accinxerunt ad labores exanclandos, alii, negotiorum copia et mole oppressi, moras trahebant; quo factum est ut magnum illud lexicon diu desideratum lucem publicam videret numquam. Quod cum ita sit, servantur tamen apud Institutum Studiis Romanis Provehendis scidulae atque adversaria ad tale lexicon relata, neglecta adhuc et penitus inspicienda atque excutienda, si quis lexicon Latinum saec. XX et XXI componere cupiat. Sed ad Academiae nostrae labores ut revertar, hornotino interfuerunt conventiculo oratores septem qui rem lexicographicam tractarent; quorum orationes una heic divulgandas

IJSEWIJN (usque ad annum 1997) et Th. SACRÉ (an. 1998-2017); Nicolaus GROSS tam in Voce Latina quam in Epistulis Leoninis verborum indices novorum statis intervallis divulgavit; ceterum opusculis a se Latine versis adiunxit interdum indices novorum notabiliumve verborum peramplos: exemplum praeclarum est N. GROSS, Glossarium fragrantiae. Lexicon Latinorum nomen vocabulorumque rariorum recentiorumve, quae inveniuntur in fabula Fragrantiae a Nicolao Gross in sermonem Latinum conversa (...) (Bruxellae, 2004); inquisivit in aliquot verba et locutiones, quae apud auctores Romanos inveniuntur, renatarum litterarum temporibus vi interdum latiore usurpabantur, T. TUNBERG, De rationibus quibus homines docti artem Latine colloquendi et ex tempore dicendi saeculis XVI et XVII coluerunt (Lovanii, 2012), pp. 97-103.

curavimus. Fuerunt alii qui de argumento disputarent historice, atque id quidem ita, ut nobis ostenderent vel quos scopulos in verbis creandis vitandos esse quasve rationes in ea re potissimum esse sequendas olim aestimassent scriptores peritiores, vel quae verba nova a quibusdam litterarum disciplinarumque auctoribus in usum essent inducta. Alii vero huiusce aevi condiciones praecipue respiciebant vel ad necessitates utilitatesque, quae nunc sunt, animum advertent, non ignari esse res quae suis adhuc nominibus carerent Latinis atque esse ubi nos quoque loquentes scribentesve sermonis Latini egestate quodammodo opprimeremur. Itaque ex his orationibus suos quisque fructus percipere sane poterit. Mihi vero orationes virorum horum peritissimorum auscultanti et verba scriptis mandata postea pensiculanti admirationem moverunt res duae. Altera est quod qui de lexicis conficiendis egerunt, varia admodum ac diversa sperabant novum lexicon Latinum, si quod apparandum suscepissemus, esse complexurum. Alii enim lexicographos sat acturos esse sentiebant, nuda si verba attulissent; alii vero multo uberiora ditioraque requirebant lemmata: necesse esse sententias afferri quae verba nova continerent, ut usus ac vis verborum inde eluceret; significationum umbras esse quam diligentissime adumbrandas; indicandum esse, quis primus verbum novum in usum induxisse esset visus; priusquam nova nomina crearentur, necesse esse in unum corpus congerere quotquot iam extarent verba inde ab aetate renatarum, quae dicuntur, litterarum novata atque typis divulgata: ineptum enim esse nova cudere vocabula, si rebus novis iam responderent verba ab aliis olim proposita; noctuas Athenas non esse mittendas. Alii ergo lexico manuali, quod ad res Latine exprimendas statim esset utile, studebant, alii doctius, ut sic dicam, praeoptabant opus, quod ad Thesaurum linguae Latinae quam proxime accederet. Altera vero res erat haec, quod pars quaedam sodalium, qui conventiculo intererant, quique lexicis quibusdam Latinitatis vel antiquae vel recentioris in lucem producendis antea insudaverant, usu experti, reformidabant labores suscipiendos: rem esse nimis operosam credebant, quaeque diligentiam postularet nimiam; Academiam nostram esse parvam; pauciores reperiri sodales, gravissimum qui onus lexicographicum umeris suis imponere quirent feliciter. Hinc factum est ut, cum ad finem orationum esset perventum, diu in utramque partem disputaretur, aliis spem conficiendi lexici maioris paene abicientibus, aliis desperantibus fieri posse ut vel omnia verba non antiqua e thesauro Angeli

Perugini seligerentur, vel Latinae voces recentiores et recentissimae e compluribus lexicis desumptae in unum locum congererentur. Vicit tamen sententia eorum, qui putabant Academiae Latinae, quippe quae Latine loquentibus et scribentibus inserviret quaeque Latinam loquelam scriptionemque Latinam suo ipsa exemplo proveheret, eam provinciam esse decernendam, ut Latinitatis cultoribus instrumenta quaedam lexicographica traderet, sua (Academiae dico) auctoritate comprobata, quorum ope verborum Latinorum thesaurus additamentis necessariis atque huic aevo accommodatis suppleretur atque ditaretur. Ita nobis disceptantibus feliciter nuntiavit Nicolaus Gross, novus Academiae sodalis, haud novus huius agri novis verbis inserendi colonus, abs sese iam dudum parari lexicon Latinum quo permultae res containerentur ad vitam cottidianam, qualis nunc est, relatae; originem traxisse id opus e libro c.t. *The Visual Dictionary* (anno 2011 quartum edito); eum ‘*Orbem Latinum Pictum*’ intra paucos annos perficiendum pleraque verba complecti, quae opus essent, si quis Latino sermone uti et res cottidianas huiusce aevi satis Latine exprimere vellet; et (id quod haud parvi est momenti) libentissime se operam cum Academia nostra esse sociaturum, immo nihil magis sibi esse in votis, quam ut se sodales vel re vel consilio adjuvarent. Qui tum aderant, ad unum omnes huic incepto plauserunt idque Academiae Latinae sustentandum et promovendum iudicaverunt. Itaque pollicita est ALF, sese non solum pecuniolas esse suppeditaturam ut id opus typis excudi atque in vulgus emitti posset, verum etiam ad opus perficiendum conficiendumque auxilia, qualiacumque ea essent, esse allaturam; dubio procul repertum iri sodales qui lexicographo ei primario adiutores sese adiungerent, verba proposita diligentissime pensitarent et recognoscerent; inde rei toti esse ALF auctoritatem accessuram, indidem facilius fore ut volumen sub auspiciis ALF in lucem prodiret publicam. Atqui sodales, qui conventiculo intererant, tum sunt rogati vellentne operam suam polliceri; statim prodierunt ex iis una mecum Maurus Agosto, Andreas Fritsch, Christianus Laes, Gaius Licoppe. Hic ergo quinqueviratus in tempus (nam plures mox fore sodales confidimus, qui pro sua rerum verborumque peritia operam nobis suam profiteantur) Nicolao Gross pro virili est opitulaturus. Quae omnia spem nobis faciunt, post annos non ita multos futurum esse ut lexicon Grossianum patrocinate ALF editum prostet venale. Ceterum non vana fortasse est fiducia, alterum illud inceptum, progrediente tempore ad effectum adductum iri; nam, ut sunt hoc aevo rebus technicis allata

incrementa ingentia, haud dubie tempus mox erit, cum machinae nescio quae, e multis atque diversis operibus verba secundum normas quasdam seligere, dein et congestam eam molem recte disponere iussae, eis muneribus facillime fungentur. Proinde somnium illud somniare ne desinamus, fore aliquando ut quae verba non antiqua a viris doctis dispersis locis antea sint proposita et composita, ea in unum corpus confluant; hoc enim pervelimus omnes, omnia verba nova bene ordinata, sive in librum, sive in sedem quandam retis mundani sint congesta, uno nos conspectu posse videre atque aestimare. At utinam ne obliviscamur, Lathamii illius opus, c.t. Revised Medieval Latin Word-List from British and Irish Sources, anno 1965 prodiisse; spatium annorum fere quinquaginta esse interiectum, tum demum (anno 2013) operis maioris, ab eodem viro concepti, editum esse ultimum fasciculum³; nihilo minus opus prius, id est minus, adhuc esse utilissimum. Cum inde a conventiculo peracto septem fere elapsi essent menses, operae pretium me facturum esse putabam, si interrogassem Nicolaum Gross sodalem, quo loco res ab ipso suscepta iam esset. Qui clare ac dilucide respondit atque ea rettulit unde intellegerem cottidiana illum opera operi perficiendo insudare atque invigilare; ac litterae mihi eius dignae videntur quae heic divulgantur:

03.12.2018 15:51h Theodericus [Sacré] Nicolao [Gross] suo s.p.d. Spero te belle valere ac veniam mihi daturum, quod hac te interrogatiuncula interpellem. Hosce enim per dies acta conventiculi, quod erat de verbis novandis et de novo lexico condendo, editioni paravi. Paene in eo est res, ut divulgari queant ea acta. Praefatiuncula mihi adicienda: qua de incepto tuo velim narrare, ab ALF sustentato. Fierine ergo possit ut paucis certiolem me facias quo in statu sit res, quid inter te et editores sit constitutum, quamve tu operis ingentis partem iam absolvere valueris? Gratissimum mihi feceris, si quid de eis rebus mihi rettuleris! Vale optime!

³ cfr. R. Ashdowne, D.R. Howlett, R.E. Latham, Dictionary of Medieval Latin from British Sources (Oxonii, 1975-2013) – sunt fasciculi XVII. cottidiana illum opera operi perficiendo insudare atque invigilare; ac litterae mihi eius dignae videntur quae heic divulgantur:

PRAEDISPOSITIO ORBIS PICTI HEXAGLOTTI

d.10. m.Dec. a.2018

Nicolaus [Gross] Theoderico [Sacré] sal.pl.dic.

S.V.B.E.E.V.

Veniam des, quaeso, quod tibi respondeo aliis laboribus paululum retardatus. De statu incepti lexicographici, cui nomen indidi, q.e. ORBIS PICTUS HEXAGLOTTUS, in praesenti tibi ea scribere valeo, quae infra sequuntur.

1. Agitur de magno lexico perficiendo, cui nomen imposui, q.e. ORBIS PICTUS HEXAGLOTTUS. Scilicet nomine “orbis picti” me alludere ad opus Comenii illustrissimum aliaque opera simili ratione conscripta. Nam nostro quoque opere notiones concretae (non abstractae), i.e. res naturales et technicae, instrumenta et machinae aliaque res permultae modernae vitae cottidianae monstrantur picturis⁴. “Hexaglottum” hoc opus dicam, quia in eodem omnis notio denominatur verbis sex linguarum, quae sunt anglica, theodisca, francogallica, hispanica, italiana necnon LATINA.

2. Utor tali opere iam pridem edito picturis et verbis quinque linguarum instructo, cui addo verba linguae sextae, i.e. LATINAE. Titulus operis originalis est «THE VISUAL DICTIONARY». Recentissima editio est quarta, quae est a.2011 facta:

<http://www.qa-international.com/books/visual-4th-edition.php>

Nomen domus editoriae est: LES ÉDITIONS QUÉBEC AMÉRIQUE INC. eiusdem domus editoriae institutum speciale appellatur «QA International» 7240, rue Saint-Hubert Montreal (Quebec), Canada H2R 2N1

3. Oportet tomo primo, cui insunt PICTURAE ET NOMINA RERUM, addi alterum (qui inscribatur TESTIMONIA), cui insunt loci testes et explicationes. Nam sine talibus additamentis philologicis opus non habebit auctoritatem – sit venia verbo – «normativam» ab Academia confirmandam, quam ut habeat nos exoptamus.

4. DISCIPLINAE RERUM, quorum vocabula in “Visual Dictionary” indicantur, sunt hae quae sequuntur:

I. ASTRONOMIA – II. TERRA – III. REGNUM PLANTARUM – IV. REGNUM ANIMALIUM – V. HOMO – VI. NUTRIMENTA ET INSTRUMENTA COQUINARIA – VII. DOMESTICA – VIII.

⁴ Extant etiam opera eiusmodi ad Latinitatem antiquam quae spectent; cfr., ut exemplum afferam, H. Koller, *Orbis pictus Latinus. Vocabularius imaginibus illustratus* (Dusseldorpii et Turici, 1976). [Th. S.]

PLASSATIO DOMESTICA ET OPERA HORTULANA – IX. VESTIMENTA – X. INSTRUMENTA PERSONALIA – XI. ARS ET ARCHITECTURA – XII. COMMUNICATIO ET INSTRUMENTA GRAPHEICA – XIII. TRANSPORTUS ET VEHICULA – XIV. ENERGIA – XV. SCIENTIAE – XVI. ATHLETICA ET LUDICRA.

Usque nunc ea vocabula in Latinum converti, quae insunt disciplinis I – XI. Quae complectuntur dimidiam fere partem totius lexic.

4. DE MODO PUBLICANDI iam breviter tecum per litteras collocutus sum. Tu ipse dixisti de numero exemplorum, quae prima editione essent divulganda, nil certi statui posse, sed probabilem esse numerum quingentorum (500). Scilicet hunc numerum pendere a pretio, quod domus editoria nobis praebebit.

Ceterum nobis deliberandum erit de ratione edendi electronica. Discus compactus vel similis ratio operis electronice condendi videtur esse consentanea.

5. DE VERBIS NOVANDIS. Quia ORBI PICTO HEXAGLOTTO denominabuntur permultaeres recentes vel recentissimae, secundum ipsum Ciceronem oportet novis rebus nova nomina imponere. Praecepta nova verba Latina fingendi a variis auctoribus neolatinis iam pridem data sunt, praesertim a Cardinale Bacci et a Caeleste Eichenseer, cui debemus longe plurima verba Latina subtilissime novata et testimoniis uberrimis confirmata. Postquam hic vir doctissimus deque Latinitate viva optime meritis, a quo Latine loquendo atque scribendo imbutus sum, fati concessit, studeo eius vestigia secutus Latinitatem novis verbis novandis augere atque ditificare. Interim versionibus meis fabularum indicibusque vocabulorum in commentariis periodicis publicatis complura milia vocabula proposui, quorum alia ipse novavi alia vetustiora, quae in oblivionem ceciderant, reperta proposui.

6. Quid DE COOPERATORIBUS sive REVISORIBUS? Tibi ipsi, care Theoderice, et Christiano vicario tuo, necnon Andreae et Gaio iam ante dimidium fere annum copiosas datotheas misi, quibus inerant aliquot milia vocabula a me iam pridem proposita. Usque nunc nullo modo mihi scripsistis, quid vobis videretur de vocabulis a me propositis; de modo confingendi deque testimoniis afferendis deque erroribus sive paragrammatis a vobis scite inventis deque aliis nominibus fortasse aptioribus proponendis. Scilicet fieri non posse, ut opus tam ingens

componatur sine erroribus et lapsibus et strabiliginibus soloecismisque. Nam nullum corpus a Seneca dicitur sine naevis et verrucis esse, et errare, ut ait Sanctus Hieronymus, humanum est, inhumanum in erroribus perseverare.

7. DE SPATIO TEMPORIS. Spero, ni quid inexpectati intervenerit, opus fere per TRIENNIUM perfici posse. Haec hactenus. Mox certe plura. Vale pancratice, Theoderice praeses maxime honorabilis. Medullitus te salutat Nicolaus Groß Leo Latinus.

Seminarium Philologiae Humanisticae
Katholieke Universiteit Leuven
Blijde-Inkomststraat 21 Box 3311
B-3000 Leuven
Dirk.Sacre@arts.kuleuven.be

DICTIONARIUM VISUALE

Introductio

(ed. theodisca, p.4sqq.)

Lexicon Picturatum quomodo exortum sit et per 25 annos excultum

<p>Bildwörterbuch, Deutsche Übersetzung (2014), der 4. kanadischen Ausgabe (2011) p.4ff</p>	<p>Lexicon Picturatum ed. theodisca a.2014,p.4sqq. = versio editionis canadiensis 4.ae (a.2011) p.4sqq.</p>
<p>Im Erscheinungsjahr der vorliegenden vierten Ausgabe des Bildwörterbuchs (Montreal a.2011, <i>Visual Dictionary</i>) feiert das 1986 zum ersten Mal veröffentlichte Nachschlagewerk sein 25-jähriges Jubiläum. Die Idee zu diesem Wörterbuch entstand anlässlich eines zufälligen Treffens zwischen dem Herausgeber Jacques Fortin und dem Linguisten Jean-Claude Corbeil 1982 in Paris. Dieses Treffen führte zur Entwicklung eines originären Projekts, das ein Team, bestehend aus Terminologen, Linguisten, Forschern, Übersetzern und Illustratoren zusammenbrachte und vier Jahre später in der Veröffentlichung des ersten Thematischen <i>Bildwörterbuchs</i> seinen Höhepunkt hatte. Wie im Vorwort zur ersten Ausgabe beschrieben, bestand das Ziel darin, mit dem „ersten Basiswörterbuch mit fachsprachlichem Fokus“ eine Lücke im Bereich der Nachschlagewerke zu füllen und „in einem Band Tausende allgemein- und fachsprachlicher Begriffe zusammenzufassen, die heutzutage von einer Gesellschaft verwendet werden, für die Wissenschaft, Technik und ihre Produkte Teil des täglichen Lebens geworden sind.“</p>	<p>Hôc anno, quo fit editio Lexici Picturati quarta (Monte Regio Canadensium a.2011 „<i>Visual Dictionary</i>“), eiusdem lexici a.1986 primum editi iubilaeum celebratur viginti quinque annorum. Idea huius vocabularii exorta est in conventu <i>Iacobi Fortin</i> editoris atque <i>Iohannis Claudii Corbeil</i> linguistae a.1982 Parisiis forte Fortunâ facto. Ambo statuerunt, ut una curarent magnum opus lexicale componendum ideoque terminologos, linguistas, investigadores, translatores, illustratores congregaverunt, quibus cooperatis quattuor annis post publicatum est primum lexicon picturatum thematicum. Ut in praefatione primae editionis describitur, hoc opus compositum erat eo fine, ut „primo vocabulario basali, quod imprimis continuit terminos technicos“, lacuna completeretur lexicorum et „uno tantum tomo comprehenderentur aliquot milia notionum sermonis communis necnon specialis, quae hac aetate adhibentur a societate, cui scientiae et technica et res iisdem effectae factae sunt vitae cottidianae.“</p>
<p>Ein weiteres grundlegende Element war das Design, durch welches dem Benutzer anhand von Abbildungen, die die Rollen der schriftlichen Definitionen in den herkömmlichen Wörterbüchern übernahmen, alle Begriffe veranschaulicht werden konnten. Abbildungen wurden Fotografien vorgezogen, da sie es ermöglichten, „die wesentlichen Details eines Gegenstandes hervorzuheben und alles Nebensächliche und Zufällige wegzulassen [...]. Die Bilder waren einfacher und reduzierter und aufgrund ihrer größeren</p>	<p>Altera huius lexici peculiaritas praecipua fuit <i>designatio</i>, cuius imaginibus in locum definitionum scriptarum suppositis, quae inveniuntur in lexicis tralaticiis, usori omnes notiones ante oculos poni poterant, ut intellegeret. Lineamenta praelata sunt photographematibus, quia illis fieri poterat, ut „efferrerentur partes alicuius obiecti et omnes res leviores et fortuitae ommitterentur [...]. Lineamenta fuerunt simpliciora et faciliora et maiore sua perspicuitate aptiora ad notionem reddendam“.</p>

<p>Klarheit besser in der Lage, einen Begriff wiederzugeben.“</p>	
<p>Die erste Ausgabe wurde teilweise von Hand hergestellt: Die Illustrationen entstanden schwarz-weiß auf einem Zeichenbrett, und die zugehörigen Bezeichnungen wurden ausgedruckt und an die entsprechende Stelle geklebt.</p>	<p>Prima editio partim manu fabricata est: Illustrationes exortae sunt nigri-albae in tabula delineatoria, et nomina respondentia typographo expressa aptis locis sunt agglutinata.</p>
<p>Die darauffolgenden Ausgaben des Bildwörterbuches profitierten von Fortschritten in der Mikrocomputertechnik. Mit der zweiten Ausgabe des Bildwörterbuches, die 1992 erschien, bereitete QA International der konzertierten Verwendung von Design-, Layout- und Datenverwaltungs-Software den Weg, wodurch die Arbeitsabläufe standardisiert und eine automatisierte Veröffentlichung fremdsprachlicher Ausgaben ermöglicht wurde. In jener zweiten vollfarbigen Ausgabe des <i>Bildwörterbuches</i> konnten die jeweiligen Abbildungen enger zum jeweiligen Text in Beziehung gesetzt werden, wodurch eines der Hauptziele des Buches erreicht war. Mit der Zeit wurde immer mehr und leistungsstärkere Software verfügbar, so dass sich die dritte und vierte Ausgabe des <i>Bildwörterbuches</i> von 2002 bzw. 2011 durch noch größere Präzision und Realitätsnähe auszeichneten.</p>	<p>Editiones Lexici Picturati sequentes progressu artis technicae microcomputatralis factae sunt meliores. Cum alteram editionem Lexici Picturati curarent, Quebeco-Americani Internationales coeperunt adhibere programmata computatralia, quibus designatio et impaginatio et datorum pertractatio, quibus processus operandi ad normam redacti sunt et fieri potest, ut editiones linguarum alienarum automaticè publicarentur. In illa editione secunda Lexici Picturati plene colorata singulare imagines artius referri potuerunt ad textum quocum cohaeserunt ita ut editores assequerentur unum ex finibus principalibus. Tempore procedente plura et efficaciora programmata fiebant accessibilia, ut editio tertia (a.2002) et quarta (a.2011) Lexici Picturati insignes sint subtilitate etiam maiore et propinquitate realitatis.</p>
<p>Die Zunahme des Wissens und der technische Fortschritt der letzten 25 Jahre hatten inhaltliche Änderungen des Wörterbuches zur Folge. Themen tauchten auf und verschwanden, gewannen oder verloren an Bedeutung. In der Ausgabe von 1986 war z.B. die Funktionsweise eines Fernschreibers dargestellt, eines Gegenstandes, der in der zweiten Ausgabe schon nicht mehr vorkam. An seine Stelle trat das Mobiltelefon, das in den beiden Folgeausgaben zunehmend an Raum gewann: Die aktuelle Ausgabe widmet den verschiedenen Typen von Mobiltelefonen eine ganze Seite, und der Mikrocomputer, der 1986 auf wenigen Seiten nur kurz besprochen wurde, nimmt inzwischen ein ganzes Kapitel ein.</p>	<p>Scientia exaucta et progressu tecnico per hos 25 annos facto argumenta lexicæ sunt mutata. Themata se emerunt et evanuerunt aut vim amiserunt. In editione a.1986 e.g. delineata erat modus, quo operabatur <i>instrumentum teletypicum</i>, quod altera in editione non iam existit. In eiusdem locum suppositum est <i>telephorum mobile</i>, cui duabus in editionibus sequentibus plus plusque loci locus est concessus. Editio praesens continet totam paginam, in qua monstrantur varia genera telephorum mobilium, et microcomputatrum, quod a.1986 paucis paginis breviter tantum tractatum est, nunc complectitur totum capitulum.</p>
<p>Kurz gesagt, war das <i>Bildwörterbuch</i> im Verlauf seiner 25jährigen Geschichte einer Vielzahl von Veränderungen, sowohl inhaltlicher als auch</p>	<p>Ut dicamus breviter, Lexicon Picturatum processu historiae viginti quinque annorum multimodis quoad argumenta et technicam</p>

<p>produktionstechnischer Art, unterworfen. Das Ziel blieb jedoch immer das gleiche: Die Fachbegriffe, die man braucht, um die heutige Welt in den unterschiedlichen Bereichen, die unseren Alltag ausmachen, zu beschreiben, in einem Band zusammenzufassen.</p>	<p>productionis mutatum est. At finis huius lexicum componendi semper idem erat: Idem opus compositum est eo fine, ut iidem termini technici, quibus egemus, ut mundum hodiernum variis in rebus, quae complectuntur vitam nostram cottidianam describamus uno tomo comprehendentes.</p>
<p>Redaktion Wie seine Vorgänger entspricht das aktuelle Bildwörterbuch einer Bestandsaufnahme der greifbaren technologisierten Umwelt des heutigen Menschen, der eine Vielzahl von Fachbegriffen aus einem großen Spektrum an Bereichen kennen und anwenden muss. Für die Allgemeinheit gedacht, dient es den unterschiedlichsten privaten oder beruflichen Zwecken – Übersetzen, Werbung, Sprachunterricht (Muttersprache, Zweitsprache, Fremdsprache) als zusätzliches Unterrichtsmaterial etc. - indem es dem Benutzer ermöglicht, die entsprechenden exakten und richtigen Begriffe zu finden und die Bedeutung eines Wortes abzuklären.</p>	<p>Redactio Hoc Lexicon Picturatum novum sicut priora complectitur circumiecta instrumentis technicis instructa hominis hodierni, qui oportet sciat et adhibeat magnum numerum notionum specialium, quae spectant ad permultas provincias varias. Cum hoc lexicon sic compositum sit, ut adhiberetur ab omnibus hominibus, utile est ad res vehementer varias – ad translationes, commendationem commercialem, institutionem linguarum (sermo patrius, sermo secundus, sermo alienus) adhibeatur instrumentum docendi additiciu[m] etc. - eo quod efficit, ut usor inveniat aptas notiones exactas atque rectas et cognoscat, singuli termini technici quid valeant.</p>
<p>Aufbau des Bildwörterbuches Das Buch besteht aus drei Teilen: der Einführung mit der Themenliste und dem Inhaltsverzeichnis, dem Hauptteil, d.h., der ausführlichen Behandlung der einzelnen Themen, und dem alphabetischen Index. Die Informationen sind hierarchisch, d.h. vom Allgemeinen zum Besonderen, gegliedert: Thema, Unterthema, Titel, Untertitel, Abbildung, Begriff.</p>	<p>De structura Lexici Picturati Hic liber constat e tribus partibus: ex introductione, cui insunt index thematum et index contentorum, et ex parte principali, i.e. tractatione singulorum thematum prolixa, et ex indice alphabetico. Informationes autem dispositae sunt ratione hierarchica, i.e. a generalibus ad specialia: thema, subthema, titulus, subtitulus, imago, notio.</p>
<p>Inhaltlich ist das Bildwörterbuch in 18 THEMEN unterteilt, die ihrerseits in noch speziellere UNTERTHEMEN gegliedert sind. Das Thema Astronomie ist z.B. in die drei Unterthemen Himmelskörper, astronomische Beobachtung und Raumfahrt unterteilt. Der TITEL hat mehrere Aufgaben: Er benennt die Abbildung eines bestimmten Gegenstandes, dessen Hauptbestandteile dargestellt sind (z.B. Außentür) und vereint unter sich mehrere</p>	<p>Ratione contentorum Lexicon Picturatum divisum est in 18 THEMATA, quae ipsa sunt disposita in SUBTHEMATA etiam specialiora. E.g. thema astronomiae divisum est in tria subthemata, q.s. corpora caelestia, observatio astronomica, navigatio spatialis. TITULUS fines habet complures: Quo imago cuiusdam obiecti appellatur, cuius partes principales monstrantur (e.g. ianua externa) et subiunguntur complures imagines, quae spectant ad eundem campum</p>

<p>Abbildungen, die dem gleichen Begriffsfeld angehören, aber eine Vielzahl von Elementen mit jeweils eigener Bezeichnung und eigener Terminologie darstellen (z.B. sind unter dem Titel Haushaltsgeräte ein Kühlschrank, eine Tiefkühltruhe, etc. dargestellt).</p>	<p>notionum, sed quibus multa elementa proprii nominis propriaeque terminologiae monstrantur (e.g. sub titulo instrumentorum domesticorum monstrantur armarium frigidarium, arca gelufica, etc.)</p>
<p>Manchmal sind unter einem UNTERTITEL nur die Hauptvertreter einer Gattung, jeweils mit Namen, aber ohne Detailbezeichnung abgebildet (unter dem Untertitel Sessel finden sich z.B. unterschiedliche Modelle von Sesseln).</p>	<p>Interdum sub SUBTITULO tantummodo monstrantur alicuius generis exempla typica, sed sine nominibus partium specialium (e.g. sub subtitulo sessibuli inveniuntur varia exempla sessibulorum).</p>
<p>Die ABBILDUNGEN stellen Gegenstände, Abläufe oder Phänomene und die jeweiligen charakteristischen Einzelheiten, die sie ausmachen, realistisch und genau dar. Sie dienen der Veranschaulichung der einzelnen Begriffe.</p>	<p>PICTURIS res aut actiones aut phaenomena eorundem singulae partes typicae monstrantur realiter atque fideliter. Quibus singulae notiones ad oculos monstratae explicantur.</p>
<p>Terminologie Jeder einzelne Begriff des <i>Bildwörterbuches</i> wurde anhand erstklassiger Quellen, dem jeweiligen Spezialisierungsgrad entsprechend, sorgfältig ausgewählt. Es kommt vor, dass ein und derselbe Gegenstand in verschiedenen Quellen unterschiedlich bezeichnet wird. In solchen Fällen wurde der Begriff gewählt, der von den renommiertesten Autoren am häufigsten verwendet wird.</p>	<p>Terminologia Unaquaeque notio Lexici Picturati fontibus aditis optimis secundum gradum specialitatis singulum, diligenter est electa. Fit interdum, ut una eademque res in variis fontibus varie appellatur. In talibus casibus electus est ea notio, quae ab auctoribus optime famatis adhibetur saepissime.</p>
<p>Im INDEX sind alle wesentlichen Begriffe des Wörterbuches in alphabetischer Reihenfolge aufgeführt. Viele Begriffe wurden zusammengefasst, um die Suche nach bestimmten Abbildungen oder Wörtern zu erleichtern. Z.B. wurden die Begriffe Vogelmorphologie und Vogelskelett unter einem einzigen Indexeintrag – Vogel – mit Verweis auf die entsprechenden Seiten im Buch zusammengefasst.</p>	<p>In INDICE allatae sunt omnes notiones graviores Lexici in ordinem alphabeticam digestae. Multae notiones comprehensae sunt, ut quaestio certarum vocum imaginumve facilius fieret. E.g. notiones morphologiae avium et sceleton avium sub uno tantum lemme indicis - „avis“ - comprehensae sunt paginis indicatis.</p>
<p>Möglichkeiten der Benutzung Der Benutzer hat verschiedenen Möglichkeiten, um auf den Inhalt des Bildwörterbuches zuzugreifen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mittels der THEMEN-Liste auf dem Buchrücken und am Ende der Einführung oder über die INHALTSANGABE in der Einführung und zu Beginn eines jeden Themas 	<p>Facultates utendi Usor contentis Lexici Picturati uti potest variis modis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indice THEMATUM dorso libri aut introductione exeunte aut INDICE CONTENTORUM introductionis aut omni themate ineunte

<ul style="list-style-type: none"> • Mithilfe des INDEX kann der Benutzer einen Begriff im Bildwörterbuch nachschlagen oder sich anhand der Abbildung eine genaue Vorstellung von dessen Bedeutung machen. 	<ul style="list-style-type: none"> • INDICE usor invenit notionem Lexico Picturato inscriptam aut imagine subtiliter intellegit, quid eadem valeat.
<p>. Die größte Besonderheit des Bildwörterbuches besteht darin, dass die Abbildungen und der hierarchische Aufbau nach Themen es dem Benutzer ermöglichen, einen Begriff selbst dann zu finden, wenn er nur eine vage Vorstellung davon hat, um was es sich dabei handelt. In dieser Hinsicht ist das Wörterbuch einzigartig, da die Handhabung eines jeden anderen Wörterbuches voraussetzt, dass der Benutzer das Wort bereits kennt.</p>	<p>. Maxima peculiaritas Lexici Picturati eo constat, quod imagines et hierarchia thematum usor potest notionem aliquam etiam invenire, si quid eadem quid valeat non scit nisi vaga aliqua mentis fictione. Hac in re Lexicon Picturatum est singulare, quia omne aliud lexicon adhiberi non potest nisi usor verbum iam scit.</p>
<p>Eine überarbeitete und erweiterte Ausgabe Als Folge des internationalen Erfolges der letzten Ausgabe des <i>Bildwörterbuches</i> von 2002 begann man, an einer neuen Ausgabe zu arbeiten. Alle bereits enthaltenen Themen wurden auf ihre Relevanz und ihre Repräsentativität hin überprüft. Das Thema Fotografie wurde z.B. völlig neugestaltet, um der Verbreitung der digitalen Fotografie Rechnung zu tragen. Viele Geräte aus dem Bereich der Informationstechnologie wurden neu gezeichnet, um die Entwicklungen auf diesem Gebiet wiederzugeben. Das Sonnensystem wurde entsprechend der neuen Klassifizierung der Himmelskörper aktualisiert. Viele Themen wurden auch erweitert. Dies erfolgte dadurch, dass Vertreter einer Gattung neu aufgenommen wurden (z.B. Fische, Früchte, Kleidung, Fahrzeug- und Fahrradarten etc.), dass zuvor nicht existierende oder wenig verbreitete Gegenstände abgebildet wurden (Smartphones mit Berührungsbildschirm, Tablet-Computer etc.), oder dass Diagramme zur Veranschaulichung von Phänomenen oder Prozessen aufgenommen wurden (z.B. der Reproduktionszyklus von Pflanzen oder die digitale Bildbearbeitung).</p>	<p>Editio retractata atque exaucta Cum a. 2002 editio huius Lexici Picturati multis in terris optime successisset, editores coeperunt praeparare novam editionem. Iidem omnia themata iam illa in editione contenta singula investigantes perscrutati sunt, quanti valerent et num singulis apta vis attributa esset. E.g. thema photographiae ratione prorsus nova tractatum est, ut satis magna vis attribueretur photographiae digitali interim excultae. Multa instrumenta, quae spectaverunt ad technologiam informationis, denuo delineata sunt, ut redderentur novae inventiones huius provinciae rerum. Systema solare secundum novam corporum caelestium classificationem accommodatum est ad condiciones nunc valentes. Multa autem themata sunt exaucta. Hoc eo effectum est, quod nonnulla exempla cuiusdam generisrecepta sunt nova (e.g. pisces, fructus, vestes, genera vehiculorum birotarumque), quod obiecta, quae antea non exstiterant aut rarissima tantum fuerant, sunt monstrata (sophophona visificio tactili instructa, computatrum tabellarium eqs), aut quod diagrammata sunt recepta ad phaenomena aut processus ad oculos monstrandos (e.g. cyclus plantarum reproductionis aut pertractatio imaginis digitalis).</p>
<p>Neue Themen, wie das Satelliten-Navigationssystem (GPS), Erdgas, alternative Brennstoffe und neue medizinische Untersuchungsgeräte sind ebenfalls enthalten.</p>	<p>Item huic editioni insunt nova themata, velut systema navigationis satellitare (GPS), gasum terrenum, fomites alternativi, instrumenta perscrutationis medicinalis.</p>

Aus dem ehemals einen Thema Kommunikationstechnik und Büroautomatisierung wurden angesichts der großen Bedeutung im täglichen Leben zwei Themen, um den jeweiligen Inhalt besser unterteilen zu können.	Id quod fuit olim unum tantum thema rationem technicam communicationis atque grapheum ad automata redactum complectens, postea, quia utraque res interim plurimum valet ad viam cottidianam, divisum est in duo themata, ut contenta melius dividi et attribui possent.
Konsequenterweise enthält die Ausgabe von 2011 neue Abbildungen, so dass den 6000 der vorherigen Ausgabe nun insgesamt 8000 gegenüberstehen. Viele andere Abbildungen wurden komplett neu gezeichnet oder überarbeitet, um ihnen ein modernes Aussehen zu verleihen. Alle Abbildungen halten sich jedoch treu an das Motto, das das <i>Bildwörterbuch</i> zu einem Erfolg gemacht hat: Realitätsnähe und Klarheit.	Itaque editio a.2011 facta continet novas imagines, ut ex sex milibus imaginum editionis prioris fierent in summa octo milia imaginum editionis novissimae. Multae aliae imagines aut totae denuo delineatae sunt aut retractatae, ut haberent aspectum modernum. At omnes imagines fideliter factae sunt secundum praeceptum, quo observando <i>Lexicon Picturatum</i> editum est cum successu prosperrimo: <i>Ut serventur perspicuitas et realismus.</i>
Ein weiteres Indiz für den größeren Informationsgehalt des Wörterbuches besteht darin, dass die neue Ausgabe im Vergleich zur vorhergehenden 4000 neu aufgenommene oder aktualisierte Einträge enthält.	Denique id etiam est indicium, ex quo apparet hanc Lexici Picturati editionem cum priore comparatam continere quattuor milia notionum recenter recepta aut ad statum recentissimum redacta.
S.6 Benutzung	p.6 Modus utendi
Titel Er ist in der <i>lateinischen</i> Sprache angegeben und darunter in kleinerer Schrift in den jeweils anderen Sprachen. Wenn ein Thema mehrere Seiten umfasst, steht der Titel in Grau auf allen Folgeseiten.	titulus Qui indicatur <i>lingua Latina</i> et infra litteris minoribus indicantur verba aliarum linguarum respondentia. Si quod thema complectitur complures paginas, titulus colore griseo inscriptus est omnibus paginis sequentibus.
Farbregister Es kennzeichnet und begleitet die einzelnen Themen, um ein schnelles Auffinden eines bestimmten Abschnittes im Buch zu ermöglichen.	repertorium coloratum Quod significat et comitatur singula themata, ut quodvis incisum in libro inveniatur quam celerrime.
Thema Es ist immer einsprachig. Das Pendant in der anderen Sprache befindet sich auf der Einführungsseite zu Beginn eines jeden Themas.	thema Quod semper unilingue. Nomen eiusdem alterius linguae huic respondens invenitur in pagina introductionis omni themae ineunte.
Dünne Linien Sie verbinden den Begriff mit dem bezeichneten Gegenstand. Wo zu viele Linien das Lesen	lineae tenues Quibus notio coniungitur cum re denominata. Ibi, ubi nimietate linearum lectio evasisset difficilior,

erschwert hätten, wurden sie durch farbige Codes mit einer Legende oder – in seltenen Fällen – durch Zahlen ersetzt.	in locum talium linearum suppositum est signum coloratum indiciis legendis instructum aut – quod raro factum est – numeris.
Unterthema Die Themen gliedern sich in Unterthemen.	Subthema Themata subdivisa sunt in subthemata.
Geschlechtsangabe M: Maskulinum F: Femininum. N: Neutrum	indicatio sexûs m: masculinum f: femininum. n: neutrum
S.7 Abbildung Sie dient der Veranschaulichung des zugehörigen Begriffes.	p.7 imago Quae utilis est ad notionem explicandum.
Untertitel Er vereinigt unter sich Abbildungen von Gegenständen, die derselben Gattung angehören.	subtitulus Qui complectitur imagines rerum, quae spectant ad idem genus.
Diagramm Abstraktere Naturerscheinungen oder Prozesse werden durch Diagramme veranschaulicht. Farbige Pfeile stellen Verbindungen zwischen den einzelnen Elementen eines Diagrammes her.	Diagramma Phaenomena naturae a sensibus remotiora aut processus ad oculos monstrantur diagrammatibus. Sagittis coloratis singulae partes diagrammais inter se coniunguntur.
Abschnitt In bestimmten Fällen, in denen es für wichtig gehalten wurde, Details der inneren Teile des dargestellten Gegenstandes hervorzuheben, wurden die Schnittlinien blau nachgezeichnet, um Unklarheiten hinsichtlich des tatsächlichen Aussehens des jeweiligen Gegenstandes zu vermeiden.	Incisum Quibusdam in rebus, quibus quasdam partes interiores obiecti efferendas esse putavimus, lineae secturales colore caeruleo delineavimus, ne obscuraretur aspectus obiecti verus.
Lupe und Zoom Sie vergrößern bestimmte Bereiche einer komplexen Abbildung, um die Hauptbestandteile besser sichtbar zu machen.	Megaloscopium atque pancraticum Quibus certae regiones imaginis complexae principales amplificantur, ut melius agnoscantur.

http://www.bildwoerterbuch.com/static/all/qa_international

DE AEDIBUS EDITORIIS CANADIENSIBUS quae appellantur Quebeco-Americani Internationales (QA International)

Photo: François Fortin

Quebeco⁹-Americani Internationales (QA International) sunt Canadienses aedes editoriae eminentissimae lexicorum modernorum et innovativorum¹⁰.

Lexicon picturatum Canadense, quod appellatur *The Visual Dictionary*, est primum opus Quebeco-Americanorum Internationalium, cuius octo miliones exemplorum sunt vendita. Grex Quebeco-Americanus a.1974 a *Iacobo Fortin* est conditus et est una ex maximis aedibus Canadiae editoriiis privatis. Duae Quebeco-Americanorum negotiationes filiales, quae sunt Quebeco-Americanis Internationales (lexica et multimedia) et Editiones Quebeco-Americae (fictio et non-fictio) sedem principalem habent in urbe Montis Regii.

7240, rue Saint-Hubert
Montréal (Québec) H2R 2N1
Canada

⁹ ***Quebēcum**, ī n. cfr Johann Jacob HOFMANN: *Lexicon Universale*, Leiden 1698, tomus 3 literas M,N,O,P,Q continens: „QUEBECUM, vulgò QUEBEC, urbs recens Americae septentrionalis, novae Franciae primaria, juxta fluvium S. Laurentii, cum arce munita quadrangulari Francorum, 300. miliaribus distat ab ora maris Borealis in occasum, ibique commoratur Episcopus Canadensis à paucis annis.“ cfr Karl Ernst Georges, *Kleines Deutsch-Lateinisches Handwörterbuch*, 9.Auflage, Darmstadt (Wissenschaftliche Buchgesellschaft) 1969, col.2870: „Quebeck, *Quebēcum.“

¹⁰ ***innovātīvus**, -a, -um: cfr **Il notajo principiante istruito**, o sia breve trattato istruttivo sopra il civile officio del notajo, diviso per maggior comodo in otto Tomi...tomo quarto, **Perugia 1776**, p.293, XLII: „...In his profecto terminis possibile non est fingere, ac praesumere interventum duplicis contractus, quorum alter fit extintivus, ac **innovativus** alterius, quodque debitor creditori suo solverit...“

Iohannes-Claudius Corbeil et Quebeco- Americani longâ amicitia inter se coniuncti-

Cooperatio extraordinaria linguistae Iohannis Claudii Corbeil et Domus editoriae Quebeco-Americanae incohata est a.1982 in urbe Parisiorum. Felici conventu exeunte Iohannes Claudius Corbeil et editor Iacobus Fortin statuerunt, ut lexicon elaborarent picturatum secundum themata dispositum eo fine, ut scientiam scientificam et technicam generalem imaginibus dilucidis facerent accessibilem. *Iohannes Claudius Corbeil* unâ cum linguistriâ *Arianâ Archambault* redigit et concipit primam editionem *Dictionarii thematici visualis (Dictionnaire thématique visuel)* (a.1986), quod postea fiet *Lexicon visuelle*. Opus inceptum tractatur per triennium a magno grege terminologorum et requisitorum et illustratorum. Lexicon Visuale per centum terras est diffusum et conversum in plus triginta quinque linguas. Ex triginta quinque annis Lexicon Visuale neque formâ neque contentis desiit reddere progressûs societatis. Factae sunt eiusdem complures editiones utiles, bilingues, multilingues aut definitionibus exactis exauctae, ut responderetur necessitatibus usorum specialibus. Nunc facta est *Lexici Visualis* editio quarta (a.2011) *Iohanne Claudio Corbeil* dirigente. A.1989 *Iohannes Claudius Corbeil* direxit editionem primam *Dictionarii difficultatum linguae francogallicae* a *Mariâ Evâ de Villers* scripti, quod postea factum est *Multidictionarium linguae francogallicae*, cuius editio recentissima publicata est a.2021, semper in *Editionibus Quebeco-Americanis*.

A.1997 *Iohannes Claudius Corbeil* et *Ariana Archambault*

A.1997, *Iohannes Claudius Corbeil* et *Ariadna Archambault* terminologiae gulonum describendae studentes conscribunt *Dictionarium terminorum*

coquinae technicorum. A.2007 Iohannes Claudi Corbeil quaestioni multiplici tractandae, quae spectat ad condicionem Quebeci linguisticam commentationem dedicat, quae inscribitur Perturbatio linguarum: *Origo, conceptio, evolutio rationis politicae linguisticae quebecianae*.

Profecto Iohannes Claudius Corbeil non solum insigniter valuit ad historiam Quebeco-Americanorum, sed etiam magnam personam gessit in Quebeci politica ratione linguistica excolenda. Deinde director Officii Linguae Francogallae factus (1971-1977), particeps fit legis, qua sermo officialis Quebecensis elaboretur (1974), tum *Chartae Linguae Francogallicae* redigendae (1977). A.1996 Iohannes Claudius Corbeil fit subminister responsalis iuxta ministram *Ludovicam Beaudoin*. Eius scientia valebat intra et extra Quebecum et ab eo symbolae scientificae oblatae sunt numerosas, praesertim in provinciâ sociolinguisticâ et terminologicâ. Domus Quebeco-Americana affirmat hunc magnum linguistam inestimabiliter contribuisse ad praebenda atque offerenda opera terminologica et linguistica inter spatium quadraginta annorum collaborationis inspiratae.

LEXICON » VISUALE«

A. 2011 MONTE REGIO CANADIANORUM EDITUM

THE ■ DICTIONARY Visual

Under the direction of
Jean-Claude Corbeil

25,000 entries in each language
8,000 illustrations
900 subjects

QAI
qa international

INDEX CONTENTORUM

s.8 Inhaltsverzeichnis	p.8 Index contentorum
ASTRONOMIE 12	ASTRONOMIA 12
Himmelskörper14 Sonnensystem, Planeten, Monde und Plutoiden. Sonne, Mond, Meteorit, Komet, Stern. Galaxie.	corpora caelestia14 systema solare, planetae, lunae et plutoidae, sol, luna, meteorites, cometes, stella. galaxis.
Beobachtung des Weltraums20 Planetarium, Sternbilder der südlichen Halbkugel, Sternbilder der nördlichen Halbkugel, Koordinatensystem der Himmelskugel, Linsenfernrohr, Spiegelteleskop, Radioteleskop, Weltraumteleskop, Sternwarte.	Observatio astronomica20 planetarium, constellationes hemisphaerii australis, constellationes hemisphaerii borealis, systema coordinatarum caelestium, telescopium refractarium, telescopium reflexorium, radiotelescopium, telescopium spatiale, observatorium astronomicum.
Raumfahrt30 Raumsonde, Raumanzug, internationale Raumstation, Raumfähre, Trägerrakete.	Astronautica30 specillum spatiae, vestis spatialis, statio spatialis internationalis, ponto spatialis, rucheta transportationis.
ERDE 40	TERRA 40
Geographie42 Koordinatensystem der Erdkugel, Kartendarstellungen, Lage der Kontinente, topografische Kartografie, politische Kartografie, Fernerkundung.	Geographia42 systema coordinatarum terrestrium, proiectiones chartographicae, situs terrarum continentium, chartographia physica, chartographia politica, teledetectio.
Geologie66 Erdaufbau, Erdoberfläche, geologische Phänomene, Minerale.	Geologia66 structura terrae, superficies terrae, phaenomena geologica, mineralia.
Meteorologie79 Erdatmosphäre im Querschnitt, Jahreszeiten, Wettervorhersage, Wetterkarte, Stationsmodell, Internationale Wettersymbole, Wetterstation, meteorologische Messinstrumente, Wettersatellit, Klimate der Welt, Wolken, Tornado und Wasserhose, tropischer Wirbelsturm, Niederschlag.	Meteorologia79 sectio transversalis atmosphaerae terrestriis, tempora anni, praedictio tempestatis, tabula meteorologica, dispositio informationum stationis meteorologicae, symbola meteorologica internationalia, statio meteorologia, instrumenta mensurationis meteorologicae, satelles meteorologicus, climata mundi, nubes, turbo ventus et tuba marina, caclon tropicus, praecipitationes.
Umwelt92 Vegetationszonen, Arten von Vegetation, Nahrungskette, Aufbau der Biosphäre, Wasserkreislauf, Kohlenstoff-Sauerstoff-Zyklus, natürlicher Treibhauseffekt, anthropogener Treibhauseffekt, Luftverschmutzung, Bodenverschmutzung, Wasserverschmutzung, saurer Regen, Mülltrennung.	Circumiecta92 zoniae vegetationis, genera vegetationis, catena alientaria, structura biosphaerae, cyclus aquae, cyclus carboni et oxygenii, effectus thermocepicus naturalis, effectus thermocepicus anthropogeneus, inquinatio aeris, inquinatio soli, inquinatio aquae, pluvia acida, separatio purgamentorum.
PFLANZENREICH 100	REGNUM VEGETABILE 100
Pflanzenleben102 Pflanzenzelle, Photosynthese, Nährstoffversorgung ohne Photosynthese , Fortpflanzungszyklus, Pflanzenwachstum.	Vita vegetabilis102 cellula vegetabilis, photosynthesis, comparatio nutrimentorum sine photosynthesi, cyclus reproductivus, crescentia plantae.
Einfache Pflanzen106 Flechte, Moos, Alge, Farn, Pilz.	Plantae simplices106 lichen, muscus, alga, filix, fungus.
Pflanze109 Pflanzenaufbau, Wurzel, Sprossachse, Blatt, Blüte, Frucht, Rebe, Baum, Nadelbaum.	Planta109 structura plantae, radix, caulis, folium, flos, fructus, vitis, arbor, arbor conifera.
Industrielle Nutzung122 Getreideindustrie, Textilindustrie, Kautschukindustrie, Papierindustrie.	Usus industrialis122 industria cerealium, industria textiliium, industria cummifica, industria chartaria.
TIERREICH 126	REGNUM ANIMALIUM 126
Evolution des Lebens128 Entstehung und Entwicklung der Arten, biologische Klassifikation.	Evolutio vitae128 origo et evolutio specierum, classificatio biologica.
Primitive Lebewesen133 tierische Zelle, Einzeller, Schwamm, Qualle, Seestern, Beispiele für primitive Lebewesen.	Animalia primitiva133 cellula animalis, animantia unicellularia, spongia, medusa marina, stella marina, exempla animalium primitivorum.

Weichtiere136 einschalige Muschel, zweischalige Muschel, Schnecke, Krake .	Animalia mollusca136 concha univalvis, concha bivalvis, cochlea, octopus.
Krebse139 Hummer.	Animalia crustacea139 astacus.
Insekten und Spinnentiere140 Schmetterling, Honigbiene, Spinne, Beispiele für Insekten, Beispiele für Spinnentiere.	Insecta et arachnida140 papilio, apis mellifica, aranea, exempla insectorum, exempla arachnidorum.
Knorpelfische148 Hai, Beispiele für Knorpelfische.	Pisces cartilaginei148 canis marinus, exempla piscium cartilagineorum.
Knochenfische149 Flussbarsch, Beispiele für Knochenfische.	Pisces ossei149 perca, exempla piscium osseorum.
Amphibien152 Frosch, Beispiele für Amphibien.	Amphibia152 rana, exempla amphibiorum.
Reptilien154 Schlange, Schildkröte, Beispiele für Reptilien.	Reptilia154 serpens, testudo, exempla reptilium.
Vögel158 Vogel, Beispiele für Wasser- und Watvögel, Beispiele für Landvögel.	Aves158 avis, exempla avium aquaticarum et limicolarum, exempla avium terrestrium.
Insektenfresser164 Maulwurf, Beispiele für Insektenfresser.	Mammalia insectivora164 talpa, exempla mammalium insectivororum.
Nagetiere165 Ratte, Beispiele für Nagetiere.	Mammalia rodentia165 rattus, exempla mammalium rodentium.
Hasentiere167 Kaninchen, Beispiele für Hasentiere.	Mammalia lagomorpha167 cuniculus, exempla mammalium lagomorphorum.
Huftiere168 Pferd, Beispiele für Hufe, Beispiele für Huftiere.	Mammalia ungulata168 equus, exempla ungularum, exempla mamalium ungulatorum.
Raubtiere174 Hund, Beispiele für Hunde, Katze, Beispiele für Katzen, Beispiele für Raubtiere.	Mammalia carnivora174 canis, exempla canum, cattus, exempla cattorum, exempla mammalium camivororum.
Meeressäugetiere182 Delphin, Beispiele für Meeressäugetiere.	Mammalia marina182 delphinus, exempla mammalium marinorum.
Primaten184 Gorilla, Beispiele für Primaten.	Primates184 gorilla, exempla primatum.
Fledertiere186 Fledermaus, Beispiele für Fledertiere.	Chiroptera186 vespertilio, exempla vespertilionum.
Beuteltiere188 Känguru, Beispiele für Beuteltiere.	Marsupialia188 halmaturus, exempla halmaturorum.
MENSCH 190	HOMO 190
Menschlicher Körper192 Mann, Frau.	Corpus humanum192 vir, femina.
Anatomie196 Muskeln, Skelett, Zähne, Gelenke, Blutkreislauf, Luftwege, Verdauungsapparat, Harnapparat, Nervensystem, Fortpflanzungssystem, Hormonsystem, lymphatisches System.	Anatomia196 musculi, sceleton, dentes, articulationes, circulatio sanguinis, apparatus respiratorius, apparatus digestorius, apparatus urinarius, systema nervosum, systema reproductivum, systema endocrinicum, systema lymphaticum.
Sinnesorgane231 Geruchs- und Geschmackssinn, Gehör, Tastsinn, Sehsinn.	Organa sensuum231 olfactus et gustus, auditus, tactus, visus.
NAHRUNGSMITTEL UND KÜCHE 240	NUTRIMENTA ET COQUINA 240
Versorgung242 Herkunft der Nahrungsmittel, Bauernhof.	Suppeditatio242 origo nutrimentorum, villa rustica.
Pflanzliche Nahrungsmittel244 Pilze, Meeresalgen, Zwiebelgemüse, Knollengemüse, Blattgemüse, Fruchtgemüse, Stängel- und Sprossengemüse, Wurzelgemüse, blühende	Nutrimenta originis vegetabilis244 fungi, algae marinae, holera bulbacea, holera tuberata, holera foliata, holera fructuaria, holera stipifera, holera radicularia, flores holeracei,

Gemüsesorten, Hülsenfrüchte, Obst, Gewürze, Kräuter, Getreide, Kaffee und Tee.	legumina, fructus, herbae condimentariae, herbae, cerealia, cafea et infusiones.
S.9 Tierische Nahrungsmittel265 Mollusken, Krebstiere, Meeresfische, Süßwasserfische, Fischformen, Eier, Fleisch.	p.9 Nutrimenta originis animalis265 molluscae, animalia crustacea, pisces marini, pisces aquae dulcis, Modi pisces exhibendi, ova, carnes.
Verarbeitete Lebensmittel277 Spezialitäten, Getreideprodukte, Milchprodukte, Teigwaren, asiatische Teigwaren, Reis, Sojaprodukte, Fette und Öle, Zucker, Schokolade, Würzen.	Alimenta transformata277 speciales cibi carnarii, cerealia, producta lactaria, cibi collyrici, collyrae asiaticae, oryza, producta soiana, adipos et olea, saccharum, socolata, condimenta.
Lebensmittelbranche288 Supermarkt, Restaurant, Selbstbedienungsrestaurant, Lebensmittelpräsentation.	Negotiatio alimentaria288 supermercatus, caupona, caupona ministracionis liberae, exhibitio alimentorum.
Küche296 Küche: Gesamtansicht.	Coquina296 coquina: conspectus generalis.
Geschirr und Besteck297 Gläser, Messer, Löffel, Gabel, Gedeckzubehör, Geschirr, gedeckter Tisch.	Escaria vasa instrumentaque297 hyali, culter, cochlear, fuscina, res comedendi accessoriae, vasa escaria, mensa exstructa.
Küchenzubehör306 Küchenutensilien, Kochgeräte, kleine Haushaltsgeräte.	Instrumenta culinaria306 utensilia culinaria, utensilia coquendi, minores apparatus domestici.
HAUS 320	DOMUS 320
Anlage322 Außenansicht eines Hauses, Schwimmbecken.	Dispositio322 conspectus exterior domûs, natabulum.
Bestandteile eines Hauses325 Haustür, Schloss, Fenster.	Partes domûs325 ianua externa, claustrum, fenestra.
Konstruktion eines Hauses328 Lageplan, Haupträume, Rahmen, Dachbinder, Fundament, Parkettboden, textile Bodenbeläge, Treppe.	Structura domûs328 delineatio situialis, conclavia principalia, margo structuralis, contignatio, fundamentum, parcetum, vestimenta pavimenti textilia, scalae.
Heizung336 Holzbeheizung, Warmluftsystem mit Zwangsumlauf, Warmwasserheizung mit Zwangsumlauf, Zusatzheizung, Wärmepumpe.	Calefactio336 calefactio lignaria, systema aëris calidi immittendi, systema aquae calidae pressorium, calefactorium auxiliare, antlia calorifera.
Luftaufbereitung342 Steuergeräte, Klimageräte.	Temperatio aëris342 instrumenta moderatoria, apparatus aëris temperandi.
Sanitärinstallation344 Sanitärinstallationssystem, Schmutzwasserhebeanlage, Versitzgrube, Badezimmer, Toilette, Wasserheizkessel, Armaturen, Fittings, Beispiele für Anschlüsse.	Res hydraulica344 systema hydraulicum, antlia effluvii, fossa septica, balneum, sella familiarica, hydrothermastra, armamenta hydraulica, conexiones, exempla annexionum hydraulicarum.
Elektrizität354 Verteilerkasten, Kilowattstundenzähler, Hausanschluss, Kontaktelemente, Beleuchtung.	Electricitas354 receptaculum distributivum, electrometrum, conexio domestica, elementa contactûs, illuminatio.
Möbel360 Armlehnstuhl, Stuhl, Sitzmöbel, Tisch, Bett, Aufbewahrungsmöbeln, Kindermöbel, Dekorationen, Lampen, Haushaltsgeräte, Haushaltsgegenstände.	Supellectiles360 sella brachiolata, sella, sedilia, mensa, lectus, supellectiles conditoriae, supellectiles infantium, decoramenta, lampades, instrumenta domesticae, res domesticae.
HEIMWERKEN&GARTENARBEIT 382	AUTURGIA & OPERA HORTULANA 382
Baustoffe384 Die wichtigsten Baumaterialien, Verkleidungsmaterialien, Isoliermaterialien, Holz.	Materiae structoriae384 principales materiae structoriae, Verkleidungsmaterialien, Isoliermaterialien, Holz.
Zimmerei387 Zubehör, Mess- und Markierungswerkzeuge, Hämmer, Schraubendreher, Sägen, Bohrer, Schleifmaschinen, Zangen und Schlüssel.	Ars lignaria387 res accessoriae, instrumenta mensurandi et signandi, mallei, cochliostrophia, serrae, terebrae, instrumenta abrasiva, forcipes et claves.
Klempnerei und Maurerhandwerk402 Klempnerwerkzeug, Maurerwerkzeug.	Res laminaria et muratoria402 instrumenta laminaria, instrumenta muratoria.

Elektrotechnik404 Elektrikerwerkzeug.	Electrotechnica404 instrumenta electrurgica.
Löten406 Lötzubehör.	Ferruminatio406 materiae ferruminandi.
Anstreichen und Lackieren408 Malerwerkzeug.	Allinitio et laccatio408 instrumenta alliniendi.
Leitern und Stehleitern409 Leitern, Stehleitern.	Scalae et scalae stativae409 scalae, scalae stativae.
Ziergarten410 Garten.	Hortus topiarius410 Hortus.
Gärtnergeräte411 verschiedene Geräte, Geräte zur Erdbewegung, Gießgeräte, Schneidwerkzeuge, Handwerkzeuge, Werkzeuge zum Säen und Pflanzen, Rasenpflege.	Instrumenta hortaria411 varia instrumenta, instrumenta terrae removendae, instrumenta irrigatoria, instrumenta sectoria, instrumenta manualia, instrumenta serendi et plantandi, cura caespitis.
Schneeräumen421 Schneeräumgeräte.	Amotio nivis421 Instrumenta nivis amovendae.
KLEIDUNG 422	VESTITUS 422
Textilien424 Fasern, Webstoffe, Wasch- und Pflegesymbole.	Textilia424 fibrae, telae, symbolae telas tractandi.
Historische Kleidung426 Beispiele für historische Kleidung, Beispiele für traditionelle Kleidung.	Vestitus historicus426 exempla vestitus historici, exempla vestitus tralaticii.
Herrenkleidung430 Jackett und Weste, Hemd, Hose, Socke, Unterwäsche, Mäntel und Jacken.	Vestitus virilis430 iaccula et colobium, camisia, bracae, impilium, vestimenta interiora, amicula et iaccae.
Unisexkleidung437 Pullover.	Vestitus utriusque sexûs437 thoraces lanei.
Damenkleidung438 Kleider, Röcke, Oberteile, Hosen, Westen und Jacken, Mäntel und Jacken, Unterwäsche, Strümpfe, Nachtbekleidung.	Vestitus muliebris438 vestes, gunnae, partes superiores, bracae, colobia et iaccae, lintea, tibialia, vestimenta nocturna.
Spezialkleidung448 Kinderbekleidung, Sportbekleidung.	Vestitus specialis448 vestitus infantularius, vestitus disportivus.
Design und Fertigung452 Taschen, Ärmel, Bundfalte, Krägen, Ausschnitte, Ausschnittarten.	Designatio et finitio452 sacculi vestiarii, manicae, plicae, collaria, capitia, genera capitiorum.
Kopfbedeckungen457 Herrenkopfbedeckungen, Damenkopfbedeckungen, Unisex-Kopfbedeckungen.	Integumenta capitis457 integumenta capitis virilia, integumenta capitis muliebria, integumenta capitis utriusque sexûs.
Schuhe459 Herrenschuhe, Damenschuhe, Unisex-Schuhe, Zubehör.	Calcei459 calcei viriles, calcei muliebres, calcei utriusque sexus, res accessoriae.
Kleidungszubehör464 Handschuhe, verschiedenes Zubehör.	Res accessoriae vestium464 chirothecae, variae res accessoriae.
PERSÖNLICHE AUSSTATTUNG 466	RES ACCESSORIAE ET PERSONALES 466
Schmuck und Schönheitspflege468 Schmuck, Maniküre, Make-up, Körperpflege, Haarpflege.	Ornamenta et cura pulchritudinis468 ornamenta, manicura, fucatio, cura corporis, cura capillorum.
Persönliche Artikel479 Rasur, Brille, Kontaktlinsen, Zahnpflege, Raucherbedarf, Lederwaren, Handtaschen, Gepäck, Schirm und Stock, Kinderzubehör, Haustierzubehör.	Obiecta personalia479 rasitatio, perspicillum, lentes adhaesivae, cura dentalis, res accessoriae fumandi, merces coriaceae, perulae manuariae, sarcinae, umbrella et baculum, cura infantulorum, utensilia animalia domestica colendi.
KUNST UND ARCHITEKTUR 496	ARS ET ARCHITECTURA 496
Architektur der Antike498 Pyramide, griechisches Theater, griechischer Tempel, Baustile, römisches Wohnhaus, römisches Amphitheater.	Architectura antiquitatis498 pyramis, theatrum graecum, templum graecum, genera constructionis, villa Romana, amphitheatrum Romanum.
Militärarchitektur504 Burg, Festung.	Architectura militaris504 castrum, munimentum.

Westliche Architektur506 gotischer Dom, romanische Kirche, Renaissance-Villa, Barockkirche, Art-déco-Gebäude, Wolkenkratzer im internationalen Stil.	Architectura occidentalis506 ecclesia cathedralis gothica, ecclesia romanica, villa renascentiae, ecclesia baroca, aedificium artis decorativae, nubiscapium generis constructionis internationalis.
Asiatische und präkolumbianische Architektur513 Pagode, aztekischer Tempel.	Architectura asiatica et praecolumbiana513 pagodus, templum aztecum.
Architekturelemente514 Beispiele für Bögen, Beispiele für Türen, Beispiele für Dächer, Beispiele für Fenster, Rolltreppe, Aufzug.	Elementa architecturae514 exempla arcuum, exempla ianuarum, exempla tectorum, exempla fenestrarum, scalae volubiles, anabathrum.
Häuser520 traditionelle Wohnhäuser, Häuserformen in der Stadt.	Domûs520 domûs tralaticiae, domûs urbanae.
Bildende Künste522 Museum, Malen und Zeichnen, Holzschnitzerei.	Artes figurativae522 museum, pictura et delineatio.
Grafische Künste532 Drucken, Hochdruckverfahren, Tiefdruckverfahren, Litografie, Siebdruck, Handbuchbinderei.	Artes graphicae532 typographia, impressio ectypa, impressio prostypa, lithographia, sericographia, bibliopegia manualis.
S.10 Darstellende Künste540 Theater, Aufnahmebühne, Kino.	p.10 Artes scaenicae540 theatrum, scaena cinematographandi, cinemateum.
Musik545 Sinfonieorchester, Beispiele für Instrumentalgruppierungen, Saiteninstrumente, Blasinstrumente, Tasteninstrumente, Schlaginstrumente, elektronische Musik, traditionelle Musikinstrumente, Musiknotation, Musikzubehör.	Musica545 orchestra symphoniaca, exempla gregum instrumentalium, instrumenta chordata, instrumenta inflatilia, instrumenta plectricana, instrumenta percussiois, musica electronica, instrumenta musica translaticia, notatio musicalis, res musicales accessoriae.
Kunstgewerbe565 Stickerie, Nähen, Stricken, Weben, Töpferei, Klöppelspitze, Glasmalerei.	Artes fabriles565 acupictura, ars suendi, acutextio, ars textoria, officina figlina, denticulus tudiculis textus, pictura vitraria.
KOMMUNIKATION 580	COMMUNICATIO 580
Sprachen der Erde582 wichtigste Sprachgruppen.	Linguae Orbis terrarum582 familiae linguarum principales.
Schriftliche Kommunikation584 Schrift, Typographie, Zeichen und Symbole, Postdienstleistungssystem, Zeitung.	Communicatio scriptualis584 scriptura, typographia, signa et symbola, rete cursuale publicum, Acta diurna.
Fotografie591 Analogkameras, fotografische Filme, analoge Spiegelreflexkamera, Digitalkamera ohne Spiegelreflex, digitale Spiegelreflexkamera, Speicherkarten, Batterien, fotografisches Zubehör, Objektive, digitale Bildverwaltung, Filmentwicklung, Diavorführung.	Photographia591 photocamerae analogicae, pelliculae photographicae, photcamera reflexiva lusca, photcamera digitalis reflexionis speculariae expers, photcamera reflexiva digitalis, chartae conditoriae, pilae electricae, res accessoriae photographicae, lentes obiectivae, pertractatio imaginum digitalis, elaboratio pelliculae photographicae, monstratio diapositiva.
Telekommunikation602 Satellitenübertragungstechnik, Fernmeldesatelliten, Telekommunikation über Nachrichtensatellit.	Telecommunicatio602 transmissio per satellitem facienda, satellites telecommunicatorii, communicatio satellitalis.
Radio604 Sprecher- und Regieraum, Mikrophone und Zubehör.	Radiophonia604 logeum et cella scaenothetica, microphona et res accessoriae.
Fernsehen605 Programmproduktion, Programmempfang, Camcorder.	Televisio605 productio programmatis, receptio programmatis, scopocamera.
Tonwiedergabesystem614 Elemente einer Stereoanlage, Mini-HiFi-System, tragbare Tonwiedergabesysteme.	Systema stereophonicum614 elementa apparatus stereophonici, systema stereophonicum minimum summae fidelitatis, apparatus sonigeri portabiles.
Drahtlose Kommunikation621 Walkie-Talkie, Pager, CB-Funkanlage.	Communicatio expers filorum621 radiotelephonum manuale, teleaccessibulum, radiotelephonum mobile.
Telefonie622 Handy, Beispiele für Telefone.	Telephonia622 telephonum mobile, exempla telephorum.
BÜROTECHNIK 626	RES GRAPHEARIA 626
Computer-Ausrüstung 628	Armamenta computatralia 628

All-in-all-Computer, Tower-Computer, Laptop, Verbindungsgeräte, Verbindungskabel, Eingabegeräte, Ausgabegeräte, Speichergeräte, Schutzgeräte, diverse Computer-Tools.	computatrum combinativum, turris computatralis, computatrum gremiale, instrumenta conexionis, capula conexiva, instrumenta inditoria, instrumenta editoria, instrumenta informationis condensae, instrumenta protectoria, varia instrumenta informatica.
Netzwerk640 Beispiele für Netzwerke, Internet, Internet-Nutzungen	Retificium640 exempla retificiorum, interrete, usūs interretis
Büro644 Büroorganisation, Büromöbel, Fotokopierer, Schreibwaren.	Grapheum644 organisatio graphearum, supellectiles graphearum, photocopiaturum, merces scriptoriae.
FAHRZEUGVERKEHR 656	COMMEATUS VEHICULARIS 656
Straßenbau658 Straßenbau, starre Brücken, bewegliche Brücken, Straßentunnel, Verkehrszeichen.	Constructio viarum658 constructio viarum, pontes fixi, pontes mobiles, specus viarius, signa vialia.
Straßenverkehr668 Tankstelle, Auto, Elektrofahrzeug, Hybridfahrzeug, Bremsen, Motortypen, Kühler, Zündkerze, Reifen, Batterie, Zubehör, Wohnwagen, Bus, Lastkraftfahrzeuge, Motorrad, 4x4 Geländemotorrad.	Commeatus viarius668 statio benzinaria, autocinetum, autocinetum electricum, autocinetum hybridicum, frena, genera motorum, refrigeratorium, candela accensiva, canthi pneumatici, accumulatum, res accessoriae, autocinetum habitabile, laophorum, autoplastra, autobirota, autoquadrirota.
Fahrradverkehr698 Fahrrad.	Commeatus birotarius698 birota.
Schienenverkehr703 Bahnhof, Personenzüge: Wagentypen, dieselelektrische Lokomotive, Hochgeschwindigkeitszug, Rangierbahnhof, Güterwagen, Eisenbahn-Oberbau, schienengleicher, gesicherter Bahnübergang.	Commeatus ferriviarius703 statio ferriviaria, tramina communia: genera curruum, hamaxa Dieseliana, tramen magnae velocitatis, statio classificationis, ochima onerarium, via ferrea, transitus ferriviae librata.
Städtischer Schienenverkehr714 U-Bahn, Straßenbahn.	Urbanus commeatus ferriviarius714 ferrivia subterranea, currus transviarius.
Schiffahrt718 Hafen, Kanalschleuse, historische Schiffe, traditionelle Boote, Beispiele für Segel, Beispiele für Riggs, Viermastbark, Beispiele für Boote und Schiffe, Anker, Rettungsgeräte, Navigationsinstrumente, Seezeichen, Betonungssystem.	Navigatio718 portus, cataracta canalicia, naves historicae, naviculae tralaticiae, exempla velorum, exempla armamentorum, barcus quadrimalifer, exempla navium et navicularum, ancorae, instrumenta salvifica, instrumenta navigationis, signalia maritima, systema boiarum maritimum.
Luftverkehr740 Flughafen, Langstrecken-Düsenflugzeug, Beispiele für Flugzeuge, Beispiele für Leitwerke, Tragflügelformen, Bewegungen eines Flugzeugs, auf Flugzeuge wirkende Kräfte, Hubschrauber, Beispiele für Hubschrauber.	Commeatus aereus740 aeriportus, pyrauloplanum spatii longi, exempla aeroplanorum, exempla impennaturarum, formae alarum, motiones aeroplani, vires ad aëroplana efficientes, helicopterum, exempla helicopterorum.
Handhabung754 übliche Geräte, Kräne, Container.	Modus machinas adhibendi754 instrumenta communia, grues, megathecae.
Schwermaschinen758 Planierraupe, Radlader, Schrapper, Hydraulik-Tiefloöffelbagger, Straßenhobel, Muldenkipper, Asphaltierwalze, Planierwalze, Schneefräse, Straßenkehrmaschine, Traktor, landwirtschaftliche Maschinen.	Machinae ponderosae758 vehiculum pulsorium, retrocavatum, humiscalprum, cavatum hydraulicum, scobina viaria, autoplastrum effusorium, pavimentaculum asphalticum, cylindrus planatorius, repulsorium nivale, machina scopatoria, machina tractoria, machinae agricolaes.
ENERGIE 768	ENERGIA 768
Geothermie770 Elektrizitätserzeugung aus geothermischer Energie, geothermisches Haus.	Geothermia770 productio electricitatis ex energia geothermica, domus geothermica.
Fossile Energie771 Kohlebergwerk, Wärmeenergie, Erdöl, Erdgas, alternative Brennstoffe.	Energia fossilis771 fodina carbonaria, energia thermica, petroleum, gasum naturale, materiae combustibiles alternativae.
Elektrizität aus Wasserkraft785 Wasserkraftwerk, Einzelschritte bei der Elektrizitätserzeugung, Beispiele für Staudämme, Elektrizitätsverteilung, Gezeitenkraftwerk.	Hydroelectricitas785 officina hydroelectrica, phases productionis electricitatis, exempla aggerum, distributio electricitatis, electrificina marimotrix.
Kernenergie795 Elektrizitätserzeugung aus Kernenergie, Kernkraftwerk, Brennstabbeschickung, Brennstabbündel, Kernreaktor, Arten von Reaktoren.	Energia nuclearis795 electricitas energia nucleari producta, electrificina nuclearis, sequentia tubulos nucleares immitendi, fascis tubulorum nuclearium, rectorium nucleare, genera rectoriorum.

Sonnenenergie802 Solarzelle, Flachkollektor, Solarzellensystem, Sonnenofen, Elektrizitätserzeugung aus Sonnenenergie, Solarhaus.	Energia solaris802 cella solaris, planum collectrum solare, systema cellarum solarium, furnus solaris, electricitas energia solari producta, domus solaris.
Windenergie806 Windmühlen, Windkraftwerke und Elektrizitätserzeugung.	Energia aeolica06 ventimolinae, turbinæ aeolicæ et productio electricitatis.
WISSENSCHAFT 808	SCIENTIAE 808
Chemie810 Materie, chemische Elemente, Laborgeräte.	Chemia810 materia, elementa chemica, instrumenta laboratorii.
Physik: Mechanik816 Zahnradgetriebe, einfacher Flaschenzug, Hebel.	Physica: Mechanica816 machinamentum dentatum, systema trochleae duplicis, vectis.
Physik: Elektrizität und Magnetismus817 Magnetismus, elektrische Schaltung, Generatoren, Trockenelemente, Elektronik.	Physica: Electricitas et magnetismus817 Magnetismus, circuitus electricus, generatrat, pilae siccae, ars electronica.
Physik: Optik821 elektromagnetisches Spektrum, Welle, Farbmischung, Lichtbrechung, Linsen, Spiegel, optische Instrumente.	Physca: Optica821 spectrum electromagneticum, unda, synthesis colorum, refractio lucis, lentes, specula, instrumenta optica.
Messinstrumente827 Temperaturmessung, Zeitmessung, Wiegen, Entfernungsmessung, Dickenmessung, Längenmessung, Winkelmessung.	Instrumenta mensoria827 mensuratio temperaturæ, mensuratio temporis, pensio, mensuratio distantiae, mensuratio crassitudinis, mensuratio longitudinis, mensuratio angulorum.
Wissenschaftliche Symbole834 Chemie, Biologie, internationales Einheitensystem (SI), römische Ziffern, Geometrie, Mathematik, grafische Darstellung.	Symbola scientifica834 chemia, biologia, systema internationale unitatum mensurandi (SI), numeri Romani, geometria, mathesis, repraesentatio graphica.
GESELLSCHAFT 840	SOCIETAS 840
Stadt842 Ballungsgebiet, Innenstadt, Straße, Bürogebäude, Einkaufszentrum, Kaufhaus, Kongresszentrum, Hotel, allgemeine Zeichen.	Urbs842 conurbatio, centrum urbis, via, aedificium grapheale, centrum commerciale, pantopolium, palatium conventuum, deversorium, symbola communia.
Wirtschaft und Finanzwesen858 Bankfiliale, Beispiele für Währungsabkürzungen, Geld und Zahlungsmodalitäten.	Oeconomia et res fiscalis858 sedes argentaria filialis, exempla nomen monetae abbreviandi, pecunia et modi pecuniae solvendae.
Justiz862 Gericht, Gefängnis.	Res iudiciaria862 iudicium, carcer.
Religion870 Chronologie, Kirche, Synagoge, Moschee.	Religio870 chronologia, ecclesia, synagoga, meschita.
Politik873 Heraldik, Flaggen der Mitgliedstaaten der Vereinten Nationen, Flaggen der Beobachter der Vereinten Nationen, Flaggen internationaler Organisationen.	Politica873 ars heraldica, vexilla membrorum organisationis Nationum Unitarum, vexilla observatorum organisationis Nationum Unitarum, vexilla organisationum internationalium.
Waffen883 Steinzeitwaffen, Waffen in der Römerzeit, Rüstung, Bogen und Armbrust, Hieb- und Stichwaffen, Jagdwaffen, Handfeuerwaffen, Waffen aus dem 17. Jahrhundert, Maschinenpistole, Maschinengewehr, Haubitze, Granatwerfer, Handgranate, Panzerfaust, Flugkörper, Panzer, Kampfflugzeug, Kriegsschiffe: Flugzeugträger, Fregatte, Atom-Unterseeboot.	Arma883 arma aetatis lithicae, arma aetatis Romanae, armatura, arcus et arcuballista, tela feriendi et pungendi, arma venatoria, manualia arma igniaria, arma igniaria saeculi septimi decimi, pistolium machinale, polybolum, obidobolum, mortarium modernum, granatum manuale, manuballista antiharmatica, missilia, harmata, polemoplanum, naves bellicae: navis planigera, fregata, atomica navis submarina.
Sicherheit900 Brandbekämpfung, vorbeugende Verbrechensbekämpfung, Gehörschutz, Augenschutz, Kopfschutz, Atemschutz, Fußschutz, Warn- und Gebotszeichen.	Securitas900 impugnatio incendiorum, praeventio scelerum, protectio aurium, protectio oculorum, protectio capitis, protectio systematis respiratorii, protectio pedum, signa securitatis.
Gesundheit911 Rettungswagen, medizinische Ausrüstung, Arzneimittel-Darreichungsformen, Erste-Hilfe-Kasten, Gehhilfen, Mobilitätshilfen, Krankenhaus, ärztliche Untersuchungen, ärztliche Behandlung.	Valetudo911 arcera salvifica, utensilia medicinalia, formae pharmaceuticae medicamentorum, arca primi auxilii, adiumenta eundi, adiumenta mobilitatis, nosocomium, examinationes medicinales, curatio medica.
Familie928 Verwandtschaftsbeziehungen.	Familia928 cognatio et affinitas.

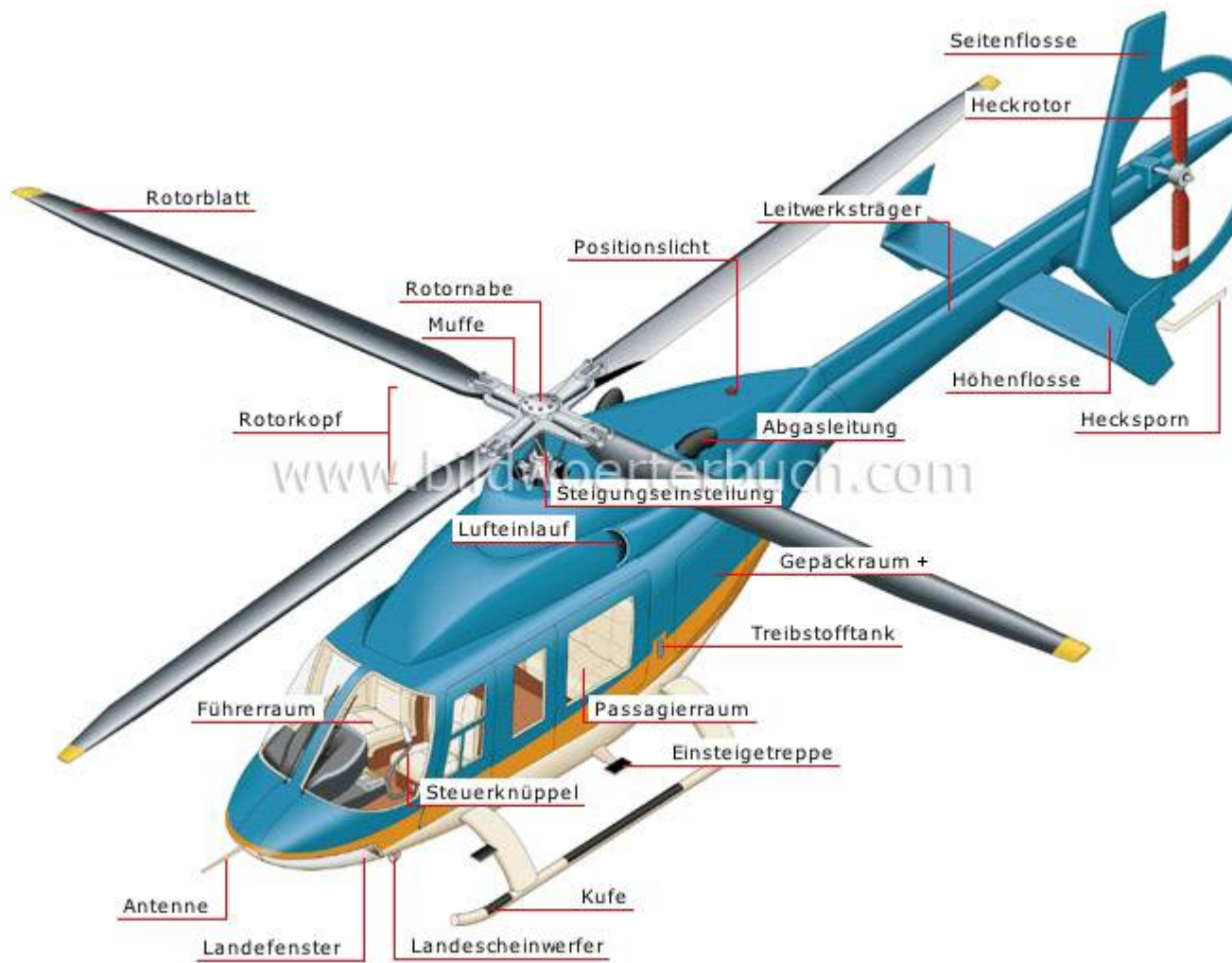
S.11	p.11
SPORT UND SPIELE 930	DISPORTUS ET LUDICRA 930
Sporteinrichtungen.....932 Sportanlagen, Anzeigetafel, Wettkampf.	Instituta disportualia.....932 complexûs aedificiorum disportualium, tabula indicatoria, certamen.
Leichtathletik.....934 Stadion, Sprungwettbewerbe, Wurfgeräte.	Athletica ars levis.....934 stadium, certamina saliendi, instrumenta iaciendi.
Ballsportarten.....938 Baseball, Softball, Cricket, Hockey, Fußball, Lacrosse, Rugby, American Football, kanadischer Football, Netball, Basketballspiel, Volleyballspiel, Handball.	Athletica pilaria.....938 basipila, mollipila, lusus criccetius, hocceium, pedifolium, lusus crociarius, harpastum, pedifolium Americanum, pedifolium Canadianum, retifolium, corbifolium, lusus follis volatici, manufolium.
Spiele mit Schlägern.....961 Tischtennis, Badminton, Racquetballspiel, Squash, Tennis.	Lusus bacularii.....961 tenisia mensalis, lusus pilae pinnatae, tenisia ansata, pila pressoria, tenisia.
Kunstturnen.....969 Geräteturnen, rhythmische Sportgymnastik, Trampolin.	Ars gymnastica.....969 gymnastica instrumentalis, ars gymnastica rhythmica, resultaculum.
Wassersport.....974 Wasserballspiel, Schwimmen, Kunstspringen, Segelsport, Surfbrett, Rudern und Skullen, Kanu, Kanu-Kajak, Flachwasserrennen, Kajak, Wasserskisport, Surfen, Tauchen.	Athletica aquatica.....974 aquifolium, natatio, desultura aquatica, velificatio, tabula velifera, remigatio, caudica, caudica et caiacum, certamen cursus remigeri, caiacum, scridatio aquatica, unditabulatio, urinatio.
Kampfsportarten.....990 Boxen, Ringen, Judo, Karate, Taekwondo, Kendo, Sumo, Kung-Fu, Jujutsu, Aikido, Fecht sport.	Athletica pugnatoria.....990 pugilatus, luctatio, luca iudoica, luca caratica, luca thaequondoica, digladitatio kendoica, luca sumoica, luca cunghuica, luca iuiutsuica, luca acidioica, battutio.
Kraftsport.....999 Gewichtheben, Fitnessgeräte.	Athletica roboraria.....999 sublevatio ponderis, instrumenta exercitatoria.
Reitsport.....1002 Springreiten, Reiten, Dressurreiten, Pferderennen, Polo.	Athletica equestris.....1002 equitatio obstacularis, equitatio, equitatio domitoria, certamen equorum, lusus equipilarius.
Präzisionssport.....1009 Bogenschießen, Wurftaubenschießen, Gewehrschießen, Pistolenchießen, Billard, Boule, Pétanque, Bowling, Golfspiel.	Athletica diligentiae et subtilitatis.....1009 sagittatio, sclopetatio ceramoscopica, sclopetatio, sclopetatio pistoliaria, lusus tudicularis, lusus globorum Lugdunensis, lusus globorum Pitiotanus, globulatio, lusus pilamallei.
Radsport.....1020 Straßenrad sport, Mountainbike, Bahnrad sport, BMX.	Birotatio.....1020 birotatio vialis, birota montana, birotatio curricularis, birota extravialis.
Motorsport.....1022 Autorennen, Motorrad sport, Jetski, Schneemobil.	Athletica motralia.....1022 aurigatio autocinetica, autobirotatio atletica, autobirota aquatica, sclochia motralis.
Wintersport.....1027 Curling, Eishockey, Eiskunstlauf, Eisschnelllauf, Bobschlitten, Rennrodel, Skeleton, Bobbahn, Skigebiet, Snowboarden, alpines Skilaufen, Freestyle, Skispringen, Speedski, Skilanglauf, Biathlon, Schneeschuhwandern.	Athletica hiemalia.....1027 lusus glaciscoparius, hocceium glaciale, patinatio artificiosa, patinatio velox, sclochia bobica, sclochia currilis, sclochia sceletina, curriculum bobicum, loca scridaria, nivitabulatio, scridatio alpina, scridatio acrobatica, saltus scridarius, scridatio velocitatis, scridatio extravialis, biathlon, migratio cum calceis nivalibus.
Rollsport.....1044 Skateboarding, Inlineskating.	Disportus rotularius.....1044 rotitabulatio, rotipatinatio uniseriata.
Luftsport.....1046 Fallschirmspringen, Drachenfliegen, Segelflugzeug, Freiballonsport.	Disportus aerius.....1046 desultura umbellata, volatio deltaplanica, volatio aerostatica.
Klettersport.....1050 Bergsteigen.	Disportus montani.....1050 ascensio montium.
Freizeit in der Natur.....1052 Camping, Knoten, Sportfischerei	Otium subdiale.....1052 tentoriatio, nodi, piscatio disportiva
Spiele.....1062 Würfel und Dominosteine, Spielkarten, Brettspiele Puzzle, Mah-Jongg, Videospiele, Roulette, Dartspiel, Tischfußball, einarmiger Bandit,	Lusûs.....1062 aleae et calculi ocellati, chartae lusoriae, ludi tabulares, lusus compositorius, Sinensis lusus passerarius, lusûs magnetoscopici, rotula

Frisbee, Flipperautomat, Drachen		Fortunae, sagittulatio, pedifolium mensale, machina monetivora, discus Frisbianus, ludimachina tudicularis, draco volaticus.	
ASTRONOMIE	12	ASTRONOMIA	12
ERDE	40	TERRA	40
PFLANZENREICH	100	REGNUM VEGETABILE	100
TIERREICH	126	REGNUM ANIMALIUM	126
MENSCH	190	HOMO	190
NAHRUNGSMITTEL UND KÜCHE	240	NUTRIMENTA ET COQUINA	240
HAUS	320	DOMUS	320
HEIMWERKEN&GARTENARBEIT	382	AUTURGIA & OPERA HORTULANA	382
KLEIDUNG	422	VESTITUS	422
PERSÖNLICHE AUSSTATTUNG	466	RES ACCESSORIAE ET PERSONALES	466
KUNST UND ARCHITEKTUR	496	ARS ET ARCHITECTURA	496
KOMMUNIKATION	580	COMMUNICATIO	580
BÜROTECHNIK	626	RES GRAPHEARIA	626
FAHRZEUGVERKEHR	656	COMMEATUS VEHICULARIS	656
ENERGIE	768	ENERGIA	768
WISSENSCHAFT	808	SCIENTIAE	808
GESELLSCHAFT	840	SOCIETAS	840
SPORT UND SPIELE	930	DISPORTUS ET LUDICRA	930
REGISTER	1072	INDEX NOMINUM	1072

EXEMPLA PICTURARUM ET NOMINUM

HELICOPTERUM – DESULTURA UMBELLATA – CLAVILE - URINATOR

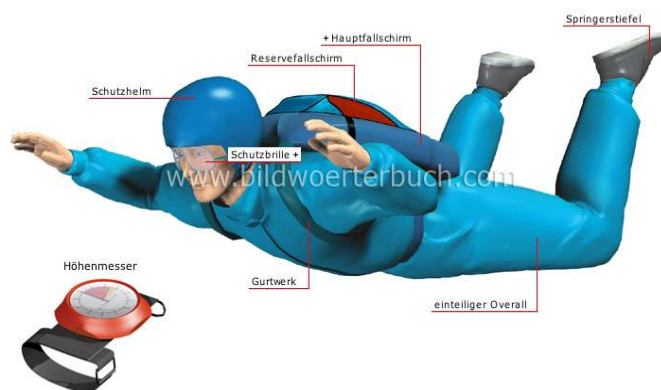
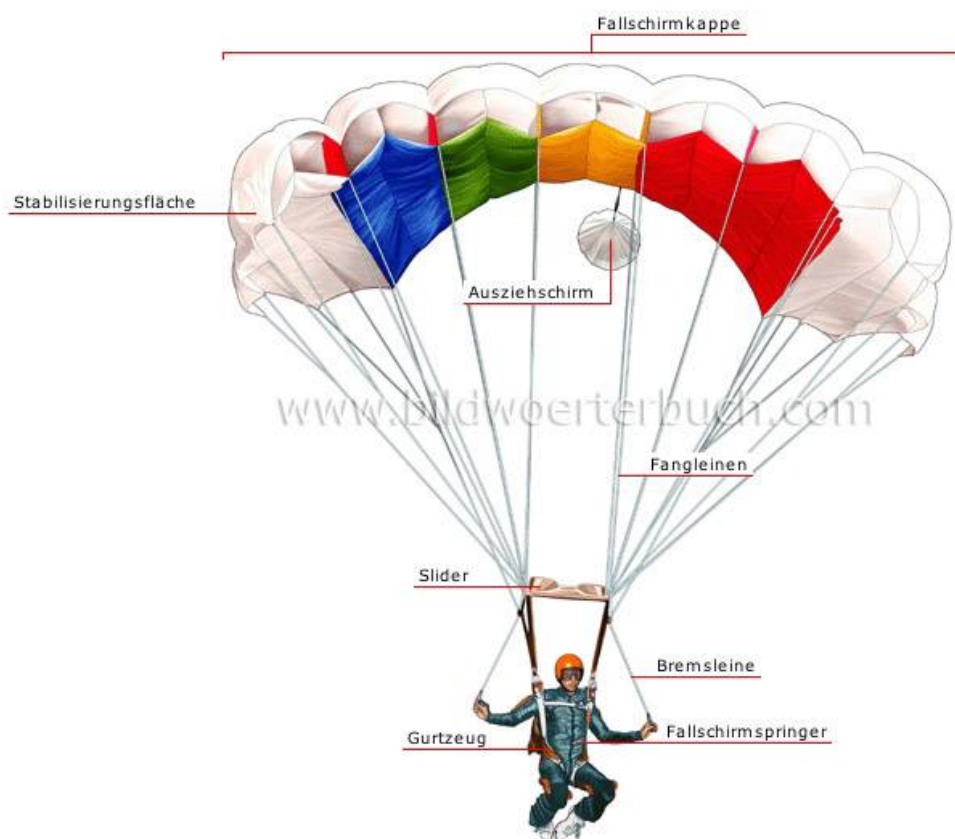
HELICOPTERUM

p.753 Hubschrauber	helicopter	hélicoptère	helicóptero	elicottero	*helicopterum, -ī n.
Rotor	rotor	rotor	rotor	rotore	*rotāculum, -ī n. [cfr Eichenseer, Latinitas Viva, Pars Lexicalis, Saarbrücken 1981, p.136: Karussell *circumvectabulum, -i n., *rotaculum, -i n.]
Rotorblatt	rotor blade	pale de rotor	pala del rotor	pala del rotore	pāla *rotāculī
Muffe	sleeve	manchon	buje	manicotto	manica, -ae f.

Antriebswelle	drive shaft	arbre moteur	eje de transmisión	albero di trasmissione	axōn mōtor, axōn *impulsōrius [cfr Eichenseer, Vox Latina 1982, p.328]
Rotornabe	rotor hub	moyeu rotor	cubo del rotor	mozzo del rotore	modiolus *rotāculī
Abgasleitung	silencer	tuyère	tubo de escape	tubo di scarico	tubus *ēmīssōrius
Positionslicht	position light	feu de position	luz de navegación	luce di navigazione	lūx gubernātiōnis
Seitenflosse	tail fin	dérive	aleta	deriva	pinna verticālis
Heckrotor	anti-torque tail rotor	rotor anticouple	rotor de cola	rotore anticoppia	*rotāculum *puppāle
Hecksporn	tail skid	béquille	patín de cola	pattino di coda	+patīnus *puppālis
Höhenflosse	tailplane	stabilisateur	estabilizador horizontal	equilibratore orizzontale	pinna *horizontālis
Leitwerksträger	tail boom	poutre de queue	viga de cola	trave di coda	trabs caudālis
Gepäckraum	luggage compartment	soute à bagages	bodega de equipaje	bagagliaio	*compartimentum sarcinārium
Lufteinlauf	air intake	entrée d'air	entrada de aire	presa d'aria	spīrāculum, -ī n.
Treibstofftank	fuel tank	réservoir à carburant	depósito del combustible	serbatoio del carburante	immissārium *benzīnī
Passagierraum	cabin	cabine	cabina	cabina passeggeri	diaeta epibatārum
Einsteigetreppe	boarding step	marchepied	estribo	gradino di accesso	*scālula īnscēnsiōnis
Kufe	skid	patin	patín de aterrizaje	pattino	+patīnus +appulsiōnis
Lande-scheinwerfer	landing light	phare d'atterrissage	luz de aterrizaje	faro di atterraggio	lūmināre +appulsiōnis
Landefenster	landing window	hublot d'atterrissage	ventanilla de aterrizaje	finestrino di atterraggio	fenestella +appulsiōnis
Steuerknüppel	control stick	manche à balai	palanca de mando	barra di comando	manubrium gubernandī

DESULTURA UMBELLATA

p.1046					
Luftsport	aerial sports	sports aériens	deportes aéreos	sport aerei	+disportūs āerei
Fallschirm-springen	parachuting	parachutisme	paracaidismo	paracadutismo	dēsultūra *umbellāta [2. cfr Ambrosius Rau,

					Enumeratio rosarum circa Wirceburgum et pagos adiacentes sponte crescentium, Norimbergae 1816, p.146: "Leers dubitat, an rosa umbellata Leyseri fl. hall. edit. I. huc pertineat, necne. Sed cum Leyserus ipse rosam suam umbellatam in secunda editione ad rosam caninam referat, inde elucet foliola rosae umbellatae ejus in pagina inferiore omnibus carere glandulis, adeoque rosam umbellatam Leers ab umbellata Leyseri diversam esse".]	
F	Fallschirm- springen: Freifall	sky diving	chute libre	paracaidismo en caída libre	paracaidismo in caduta libera	dēsultūra *umbellāta per cāsum liberum
lsspri	Schutzbrille	goggles	lunettes de vol	gafas	occhiali	perspicillum volāticum
	Schutzhelm	helmet	casque de saut	casco	casco	galea, -ae f.
	Reservefallschirm	reserve parachute	parachute de secours	paracaidas de reserva	paracadute di riserva	umbella (dēsultōria) subsidiāria
	Hauptfallschirm	main parachute	parachute principal	paracaídas principal	paracadute principale	umbella (dēsultōria) prīncipālis
	Springerstiefel	jumping boot	botte de saut	bota	scarpone	caliga dēsultōria
	einteiliger Overall	one-piece coverall	combinaison de vol	traje de vuelo	combinazione di volo	indūmentum volāticum [1. cfr Egger, Latinitas 1956, p.118: overall – indutorium, -i n.]
	Gurtwerk	harness	harnais	arnés	imbracatura	cīnctūra, -ae f.
	Höhenmesser	altimeter	altimètre	altímetro	altimetro	*hypsometrum, -ī n. [cfr http://xoomer.virgilio.it/blasius2/PIAL/lexa.html : Blasius Amata, Lexicon Recentioris Latinitatis: "altimetro - altimetrum -i n; instrumentum altitudinis metiendae; hypsometrum -i n. "]
	Fallschirm	parachute	parachute	paracaídas	paracadute	*umbella dēsultōria
	Gurtzeug	harness	harnais	arnés	imbracatura	cīnctūra, -ae f.
	Slider	slider	glisseur	deslizador	slider	*retardāculum (aperiendī)
	Stabilisierungs- fläche	stabilizer	stabilo	estabilizador	stabilizzatore	stabilīmen, -inis n.

Fallschirmkappe	canopy	voile	vela	vela	vĕlum *umbellāre
Ausziehschirm	pilot chute	extracteur	paracaídas piloto	calottino estrattore	umbella *extractōria
Fangleinen	suspension lines	suspentes	cuerdas de suspensión	cordini di sospensione	fūnēs *suspēnsōrī [cfr t.t. med. musculus suspensorius duodeni]
Bremsleine	brake loop	commande des freins	mando de los frenos	comando del freno	fūnis *frēnālis
Fallschirm-springer/-in	sky diver, parachutist	parachutiste	paracaidista	paracadutista	dēsultor *umbellātus *dēsultrīx *umbellāta

QUOMODO LATINE DICITUR

i.q. anglicê *parachute*, theodiscê *Fallschirm*?

A) NOMINA USQUE NUNC PROPOSITA:

Instrumentum, quod anglicê appellatur “*parachute*”, in litteris neolatinis usque nunc variis verbis novatis parum sufficientibus est denominatum:

1). **Iosephus Mir** in Palaestra Latina (N.187 (a.1964), Ann.34 (fasc.3), p.375,49) multa nomina vel circuitiones verborum affert: “COGNASSO: «**retardator** (!), **instrumentum casibus retardandis**»; A. BINI (L’uso vivo della lingua lat., Vallechi, Firenze, p.65): «**instrumentum casum retardans**»; G. LURZ (SOC.LAT.,11 (1943); 18(1952)6): «**desultorium**»; Juventus (24,10,106; 25,10,93) SOC.LAT.: «**umbella pensilis**»; BADELLINO: «**umbraculum quod casum per sublime moderatur; umbraculum**»; BACCI: «**lapsus moderamen; umbella; de caelo labentium tutamen, tutamentum, tutaculum**»; «**umbella adapertilis, salvifica; tegmen salvificum**» (GENOVESI). Candidatus Lat., 2(1929)36, PAL.LAT., 22(1952)156): «**decidiculum**»; ...”. ----

2). **Iosephus Holzer (Xylander)** in litteris Iosepho Mir missis (Palaestra Latina An.22, N.132, a.1952, p.156) de hac notione Latinê reddendâ scribit ea quae sequuntur: „Pro *paracaidas* «**decidiculum**» haud inepte novasti. Equidem per litteras Lurtio Monacensi «**umbellam desultoriam**», sed pro copiis instrumento illo lapsum et casum retardante ac moderante e caelo per aera in terram descendentibus «**copias desultorias**» feci. Neque me fugerat adjectivum «desultorius» cum equite conjunctum jam pridem in usu fuisse, ut *hussarus* significaretur. Ita fit, ut adjectivo, quod est «desultorius», aliquid ambigui insit. Quapropter *decidiculum* in horreum meum condam et a «**decidiculo**» per derivationem fingam «**decidularius**». Proinde «decidularii» sunt ii milites, qui «**decidiculo**» ex aeroplanis transvectoriis in terram devolant secum omnem ferrentes belli apparatus ad rem necessarium.” ---

3). In Vaticanorum **Lexico Recentis Latinitatis** indicatur «**umbella descensoria**».

Carolus Egger militem hōc instrumento utentem appellat «**militem deciduum**».

4). In **Lexico Auxiliari Christianus Helfer** affert duos neologismos: «**umbella descensoria**» et «***decidiculum**».

5).: In **Lexico Morganiano** haec duo nomina etiam afferuntur, praeterea «**lapsus moderamen**». ---

B) DISQUISITIO:

B) 1. Scilicet multas circuitiones illas verborum non sufficere ad instrumentum denominandum. Disputandum est de quattuor neologismis qui sequuntur: **decidiculum** (JOVÉ), **umbella pensilis** (LURZ), **umbella descensoria** (LRL, HELFER), **umbella desultoria** (HOLZER).

B) 2. “**Decidiculum**” non est neologismus a Iosepho Mir (1912-2000) demum inventus, sed iam **a.1929** ab **Emmanuele Jové (1895-1936)** propositus in commentariis neolatinis, qui inscribuntur “**CANDIDATUS LATINUS**”: Annus II, mensibus Majo et Junio, Numerus 8, p.36: «NOVA ET VETERA. HYDROPLANUM. ...47 **Paracaidas Decidiculum.**”.

At tribus de causis iste neologismus mihi videtur parum aptê confictus esse:

a. **Parachute** non est instrumentum cadendi vel decidendi, sed homo eodem utens non cadit vi instrumenti, sed solâ vi gravitationis. “**dēcid-i-culum**” habet **suffixum instrumentale**; ipso instrumento **non efficitur casus**, sed retardatur et mitigatur! Ergo – si nomen instrumentale volumus adhibere - potius “retardaculum” nominandum est. ---

b. Multo clarius est **nomen umbellae**, quia eodem **forma et structura instrumenti rectê describitur**.

c. Dicitur quidem in proverbio de gustibus deque coloribus non esse disputandum, tamen – ut verum confitear – “**decidiculum**” **auribus meis videtur esse figmentum nimis polysyllabicum parumquae sonorum, nimis cacophonium**, praesertim cum formam genitivi pluralis respiciam: “*decidiculorum”, ne dicam de formis derivatis, q.s. “*decidicularius” aut “*decidiculatus” earumque genitivis pluralibus: “*decidiculariorum” et “*decidicatorum”. *DECIDICULUM mihi videtur esse deridiculum! ---

B) 3. umbella dēscēnsōria: Casus hominis sive lapsus, qui fit per aera, minus aptê dicitur “descensus”.

B) 4. umbella pēnsilis:

Quod nomen cum iam pridem attributum sit rei omnino alii, si instrumento attribueremus, fieret ambiguum. Nam in lexico Roberti Ainsworth **umbella pensilis** indicatur esse **conopeum regium** (i.q. theod. *Baldachin*): Thesaurus Linguae Latinae compendiarius, or A compendious dictionary of the Latin tongue, designed chiefly for the use of the British Nations in two volumes, London 1852, sub littera D): “A dais (canopy of state) ***conopeum regium, umbella pensilis.**”----

B) 5. Si qui homo ex aeroplano desiliens hōc instrumento instructus est, nomen a Xylandro novatum praefero, q.e. **umbella dēsultōria** (ea quae Xylander affert ambiguitatem timens, hodie non iam valent, quia neque iam sunt “hussari” neque iam est equitatus militaris).

Si quae onera tali instrumento ex aeroplano ad terram transportantur, dicam instrumentum **umbellam onerariam**. Nomen autem generale adhibeo, q.e. **umbella dēcidua**. ----

C) CONCLUSIO

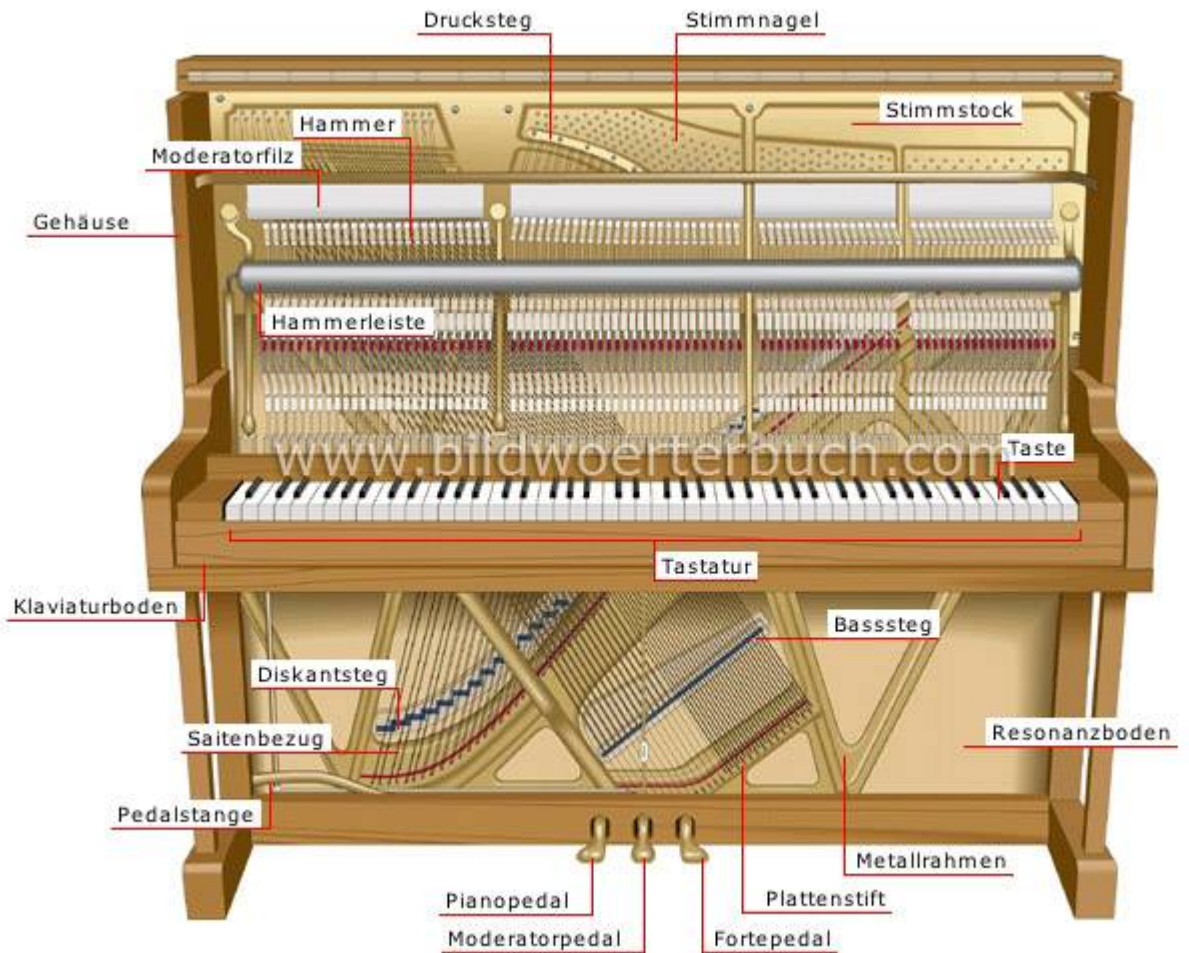
Denique notioni, quae anglicê dicitur “**parachute**”, notionibusque ab eâdem derivatis haec nomina attribuo quae sequuntur:

parachute; Fallschirm (generaliter): umbella dēcidua

Fallschirmspringen: dēsultūra umbellāta. – **mit dem Fallschirm abspringen:** umbellā dēsilīre. -
Sprungfallschirm: umbella dēsultōria. – **Fallschirmspringer:** dēsultor umbellātus –
Fallschirmjäger: mīles dēsultor. – **Fallschirmjägerkompanie:** centūria dēsultōria. –
Fallschirmjägertruppen: cōpiae dēsultōriae (*Xylander*). – **(Fallschirm)-springerstiefel:** caligae
dēsultōriae. – **Springerturm:** turris dēsultōria/ dēsultūrae umbellātae. – **Springerschein:** diplōma
dēsultōrium/ dēsultūrae umbellātae. - **Lastenfallschirm:** umbella (dēcidua) onerāria
Rettungsfallschirm: umbella (dēcidua) salvifica - **Bremsschirm:** umbella refrēnātōria
Sprintschirm: umbella *cursitātōria. ---

Haec hactenus de UMBELLA DECIDUA; alias certē plura.

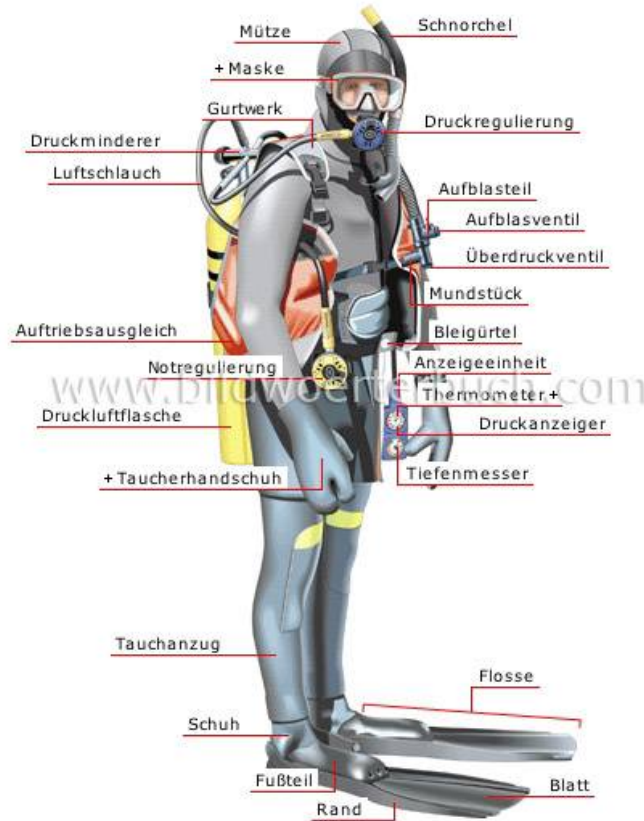
CLAVILE

p.552					
Musik	music	musique	música	musica	ars mūsica
Tasten-instrumente	keyboard instruments	instruments à clavier	instrumentos de teclado	strumenti a tastiera	īnstrūmenta plēctricana [2.ANTHOLOGIA LATINA 913,9; CHALCID.Tim.72]
Klavier	upright piano	piano droit	piano vertical	pianoforte verticale	*clāvīle verticāle
Gehäuse	case	caisse	caja	cassa	capsa, -ae f.
Hammerleiste	hammer rail	barre de repos des marteaux	apoyo del macillo	barra dei martelletti	rēgula malleolōrum
Moderatorfilz	muffler felt	feutre d'étouffoir	amortiguador de fieltro	sordina	moderāmentum coactile
Hammer	hammer	marteau	macillo	matelletto	malleolus, -ī m.
Drucksteg	pressure bar	barre de pression	ceja	barra di pressione	rēgula pressiōnis
Stimmnagel	tuning pin	cheville d'accord	clavija	caviglia	paxillus +accordandī [1. paxillus, -i m.]

					CIC.or.153 e.al.]
Stimmstock	pin block	sommier	clavijero	cavigliera	rēgula *paxillāta
Taste	key	touche	tecla	tasto	plēctrum, -ī n.
Resonanzboden	soundboard	table d'harmonie	tabla harmónica	tavola armonica	tabula harmonica
Metallrahmen	metal frame	cadre métallique	armazón de metal	telaio metallico	margō metallicus
Basssteg	bass bridge	chevalet des basses	puente de los bajos	ponticello dei bassi	ponticulus +bassōrum
Plattenstift	hitch pin	pointe d'attache	punta de sujeción	punta per piastra	paxillus *affixōrius [1. paxillus, -i m. CIC.or.153 e.al.; 2. *affixorius, -a, -um: cfr Lamzweerde, Chirurgiae veteris et modernae promptuarium, Amstelodami 1672, p.139: "acus affixorius" (rectius: affixoria)]
Fortepedal	sustaining pedal	pédale forte	pedal fuerte	pedale di risonanza	pedāle resonantiae
Moderatorpedal	sostenuto pedal	pédale de sourdine	pedal de la sordina	pedale della sordina	pedāle moderātiōnis
Pianopedal	soft pedal	pédale douce	pedal suave	pedale del piano	pedāle mītigātiōnis
Tastatur	keyboard	clavier	teclado	tastiera	*plēctrologium, -i n. synthesis plēctrōrum [VL 81,171]; ōrdō plēctrōrum [Bau.1806]; *clāviātūra, -ae f. [1890, Bar.01,132]
Saitenbezug	strings	cordes	cuerdas	corde	chordae, -ārum f.pl.
Pedalstange	pedal rod	tringle de pédale	varilla del pedal	leva del pedale	pertica pedālis
Diskantsteg	treble bridge	chevalet des aigus	puente de los altos	ponticello degli acuti	ponticulus +discantuālis [2. cfr Joachim Burmeister: Musica poetica 1606, ed. Sueur/Dubreuil, p.276: "discantualis est tractulus initio, medio et fine constans, flexilis ab initio syncopam patiente, per medium ad finem cum initio eundem sonum possidentem, periodis ipsisque melodiis absolvendis paratus et discantui proprius."]
Klaviaturboden	keybed	plateau de clavier	asiento de teclado	lista serratura	fundāmentum *clāviātūrae [2. 1890, Bar.01,132]

URINATOR

p.989					
Tauchen	scuba diving	plongée sous-marine	buceo	pesca subacquea	*ūrīnātiō , -ōnis f.
Taucher	scuba diver	plongeur	buceador	sub	ūrīnātor , -ōris m.
Flosse	fin	palme	aleta	pinna	pinna , -ae f.
Blatt	blade	voilure	palma	pala	pāla , -ae f.
Rand	rail	nervure	borde	costolatura	*nervūra , -ae f.
Fußteil	foot pocket	chausson	bota de la aleta	scarpetta	pars pedālis
Schuh	boot	bottillon	bota	calzare	calceus , -ī m.
Fußgelenkgewicht	ankle weight	plomb de cheville	pesa de tobillo	cavigliere piombate	pondus tālāre
Tauchanzug	wetsuit	vêtement isothermique	traje isotérmico	muta	vestīmentum *īsothermicum
Taucherhandschuh	diving glove	gant de plongée	guante de buceo	guanto	+chīrothēca , -ae f.
Druckluftflasche	compressed-air cylinder	bouteille d'air comprimé	tanque de aire comprimido	bombola ad aria compressa	lagoena āeris compressī

Notregulierung	emergency regulator	détendeur de secours	regulador de emergencia	erogatore d'emergenza	moderāmen necessitātis
Auftriebsausgleich	buoyancy compensator	gilet de stabilisation	compensador de flotación	giubbetto equilibratore	colobium *aequilibrātōrium
Bleigürtel	weight belt	ceinture lestée	cinturón lastrado	cintura da zavorra	cingulum plumbātum
Luftschlauch	air hose	tuyau d'air	tubo de aire	tubo dell'aria	tubus āerius
Druckminderer	regulator first stage	détendeur premier étage	regulador de la 1ª etapa de descompresión	primo stadio dell'erogatore	moderāmen pressiōnis gradūs primī
Gurtwerk	harness	harnais	correas de los aparatos de buceo	imbracatura	lōra, -ōrum n.pl.
Maske	mask	masque	gafas	maschera	<p>+masca +ūrīnātōria [2. OLAUS MAGNUS 1555, p.516]</p> <p>perspicillum +ūrīnātōrium</p> <p>[Helfer, Lexicon Auxiliare, 3.ed., Saarbrücken 1991, p.545, s.v. Taucherbrille; sed cfr https://de.wikipedia.org/wiki/Tauchmaske: "...In der Umgangssprache wird die Tauchmaske auch als <i>Tauchbrille</i>^[2] oder <i>Taucherbrille</i>^[2] bezeichnet. Diese Bezeichnungen sind nicht sinnvoll, denn anders als eine Brille umschließt eine Maske auch die Nase. --- Die Tauchmaske ist insbesondere von der Schwimmbrille zu unterscheiden. Die Schwimmbrille schützt die Augen etwa vor Chlorwasser. Sie unterscheidet sich von der Tauchmaske durch die kleineren Gläser und den fehlenden Nasenerker, außerdem durch die einfachere Bänderung.“]</p>
Mütze	hood	cagoule	caperuza	cappuccio	cucullus, -ī m.
Schnorchel	snorkel	tuba	tubo	respiratore	<p>tubus *respīrātōrius</p> <p>[cfr Ludwig K. Schmarda, Neue wirbellose Thiere beobachtet und gesammelt auf einer Reise um die Erde 1853 bis 1857 .. tom.I, Turbellarien, Rotatorien und Anneliden, Leipzig 1859, p.61: "Philodina setifera...Char.: Tubus respiratorius brevis.</p>

					Dorsum sulcis quatuor longitudinalibus. Pes ad basim subtus setis armatus.”]
Druckregulierung	regulator second stage	défendeur second étage	regulador de la 2ª etapa de des-compresión	secondo stadio dell'erogatore	moderāmen pressiōnis gradūs secundī
Aufblasteil	inflator	gonfleur	bomba de aire comprimido	pompa	*inflāmentum, -ī n. [cfr Vicente Ferrer (Santo), sermo IV, p.121,12: “Dicit leprosi mundantur, & hoc sit per tertiam gratiam in confessione, in qua leprosi a peccatis mundantur: nam sicut lepra habet septem conditiones, ita persona peccatrix; scilicet inflamentum (flatum) superbiae, & sitim avaritiae, & pegamentum (contagium) luxuria, &tc..” ----
Aufblasventil	inflator valve	soupape de gonflage	válvula de aire comprimido	valvola della pompa	valvula inflātilis [2. CASSIOD.de mus. 1,1: instrumentum inflatile]
Mundstück	mouthpiece	embout	boquilla	boccaglio	*prostomis, -idis f. [Georges, Ausführliches Deutsch-Lateinisches Handwörterbuch, Leipzig 1870, tom.II, col.418, s.v. Mundstück; cfr LIDDELL-SCOTT, p.1528, s.v. <i>προστομ-ίς, -ίδος, ῆ, mouthpiece, Apollod.Poliorc.152.4.”]</i>
Überdruckventil	purge valve	soupape de purge	descompresor	valvola di spurgo	valvula *dēcompressōria [2. cfr Johann Samuel Traugott Gehler, Physikalisches Wörterbuch, tom.II, Leipzig 1826, p.622: “Druckpumpe, Druckwerk, Appressionspumpe; Antlia compressoria, antlia elevatoria et compressoria...”]
Anzeigeeinheit	information console	console d'instruments	instrumentos de inmersión	portastrumenti	*instrūmentārium, -ī n. [cfr W.M- Maigne-d'Arnis, Lexicon manuale ad scriptores mediae et infimae Latinitatis, Paris 1866, col.1206: “INSTRUMENTARIUM – chartularium–chartulaire.”]
Thermometer	thermometer	thermomètre	termómetro	termometro	*thermometrum,

					-ī n.
Druckanzeiger	pressure gauge	manomètre	manómetro	manometro	* manometrum , -ī n.
Tiefenmesser	depth gauge	profondimètre	batímetro	profondimetro	* bathymetrum , -ī n.
Tauchermesser	knife	couteau	cuchillo	coltello da sub	culter *ūrīnātōrius
Mantel	sheath	gaine	vaína	guaina	vāgīna , -ae f.
Band	strap	lanière	correa	correggia	corrigia , -ae f.
Harpune	harpoon gun	fusil à air comprimé	arpón aubmarino	fucile subacqueo	+harpō , -ōnis f.

<http://ducange.enc.sorbonne.fr/HARPONES>: “**HARPONES**, Spicula ferrea longa 6. pedib. quibus balænæ in mari configuntur: Gallis *Harpons*, unde **Harponarii**, *Harponeurs*, Balænarum piscatores. Vetus Charta ex Regesto Constabulariæ Burdegal. f. 221: - Unam balænam, cuius **Harpones**, cum quibus interfecta fuerat, fuerunt positi ad trabem unam magnæ aulæ castri Burdegalæ. - Describuntur **Harpones** a Cleiraco ad Leges maris Oleron. pag. 149.”

Parum quadrant:

fuscina, -ae f. (Lexicon recentis Latinitatis). Piscatores non solent fuscina iaculari. –

iaculum hamatum (Georges, Helfer): coniunctio verborum minus utile, quia sunt varia genera talium iaculorum etiam denominanda.) Praeterea hoc nomine non indicatur agi de instrumento pisces balaenasve venandi]

EXEMPLA GLOSSARUM

A

abiēs,-tis f.

120,121

Tanne – fir – sapin – abeto - abete

ENN.Ann.189 abies consternitur alta. VERG.georg.2,68 casus abies visura marinos.. VITR.5,1,3 ut in arboribus teretibus, abiete, cupresso, pinu. LIV.24,3,4 lucus...proceris abietus arboribus saeptus. OV.met.10,94 enodis abies . IUV.3,255. - Iacobus André, *Les noms de plantes dans la Rome antique*, Paris 1985, p.1 abietem Varronis et Plinii habet pro eâ specie botanicâ, quae hodie *Abies pectinata* appellatur (synonyma botanica sunt *Abies alba*, *Abies nobilis*, *Pinus picea*).

Abies est arbor saetis (sive acubus) acutis et semperviridibus instructa, quae a botanicis refertur in numerum Coniferarum. A Christianis solet haberi pro arbore nataliciâ.

A pulcherrimae arboris nomine incipit glossarium nostrum. Unum ex Germaniae canticis nataliciis illustrissimis iam pridem in Latinum conversis spectat ad hanc arborem; quod inscribitur »*Oh Tannenbaum*«, eiusque textum originalem et versionem Latinam en habes tabellae sequenti inscriptas:

1. O Tannenbaum, o Tannenbaum, wie treu sind deine Blätter! Du grünst nicht nur zur Sommerzeit, nein auch im Winter wenn es schneit, o Tannenbaum, o Tannenbaum, Wie treu sind deine Blätter!	2. O Tannenbaum, o Tannenbaum, du kannst mir sehr gefallen! Wie oft hat nicht zur Weihnachtszeit ein Baum von dir mich hoch erfreut! o Tannenbaum, o Tannenbaum, du kannst mir sehr gefallen!	3. O Tannenbaum, o Tannenbaum, dein Kleid will mich was lehren! Die Hoffnung und Beständigkeit gibt Mut und Kraft zu jeder Zeit! O Tannenbaum, o Tannenbaum, Dein Kleid will mich was lehren.
1. O abies, o abies, quam es fideli fronde! Aestivo vires tempore ac tum, cum ningit hieme, o abies, o abies, quam es fideli fronde!	2. O abies, o abies, quantopere me iuvas! Quam saepe iam placebas mi natali die Domini! O abies, o abies, quam es fideli fronde!	3. O abies, o abies, me vestis vult docere, ut spes det ac constantia et vires et solacia! O abies, o abies, quam es fideli fronde!

abdōmen.-inis n.

139,140,141,142,145,158,194

abdomen – abdomen – abdomen – abdomen – addome

FORCELLINI: «Est extima pars imi ventris, natura mollis et pinguedine obducta, quae a coxis et pube usque ad diaphragma pervenit (It. *addomine, grasso del basso ventre*; Fr. *la partie inférieure et grasse du ventre, abdomen*; Hisp. *abdómen*; Germ. *Wanst, Schmeerbauch*; Angl. *the abdomen, the fat of the lower part of the belly*). ¶ 1. Proprie usurpatur cum de hominibus, tum de ceteris animalibus. *Cels.* 4. 1. Ipsa autem illa inter coxas et pubem imo ventre posita sunt, a quibus ac pube abdomen sursum versus ad praecordia pervenit, ab exteriori parte evidenti cute, ab interiori levi membrana inclusum, quae omento jungitur; περιτόναιος a Graecis appellatur. a Graecis appellatur.... »

*Abelmoschus ēsculentus

248

okra – gombo - gombo, quingombó - gombo

Abelmoschus est genus plantarum, quod spectat ad familiam *Malvacearum*. Nomen ducitur a seminum odore moscho simili. *Abelmoschus esculentus* est species huius generis, planta quae exorta est in regione montosâ Abessiniae. Frutex est altitudinis duorum dimidiique metrorum, interdum etiam maioris. Fructûs Abelmoschi esculenti sunt capsulati, formâ cucumerum, costis longis, angulis minimê quinque, maximê decem, leviter incurvi, cuspidati. In numerum referuntur holeraceorum, longitudinem assequuntur 25 centimetrorum, crassitudinem 2 vel maximê 5 centimetrorum. Eorum putamina primo colore sunt lucidê vel obscurê viridi, sed interdum etiam rubeolo, sunt tenerâ lanugine obtecta, si maturuerunt, sunt arida et colore fusculo. *Abelmoschus esculentus* est una e plantis holeraceis ab homine cultis vetustissimis. Quae iam saltim tribus milibus annorum ante ab Aegyptiis culta est ad ripas Nili fluminis, sed seritur iam ex quattuor milibus annorum. Hodie haec planta ferê ubique terrarum colitur ad fructûs comedendos. In Civitates Unitas abelmoschi esculenti allati sunt a mangonibus. Nomen horum fructuum, quod est *Okra*, exortum est in Africâ occidentali, videtur esse ex linguâ *Igbo* aut *Akan* sumptum. Plurimum colitur haec planta in Indiâ, Nigeriâ, Sudaniâ. Putamina paucas tantum calorias continentia sapiunt similiter ac fabae virides et ita comeduntur ut cibi holeracei.

abolla, -ae f.

428

Umhang – cape – cape – capa - cappa

<https://educalingo.com/de/dic-en/abolla>: Ad hoc vestimentum modernum denominandum adhibuimus verbum antiquum: *Abolla* fuit vestimentum, quod corpori circumiectum gerebatur a Graecis atque Romanis aetate provectoribus. *Nonius Marcellus* affert verba *Varronis*, e quibus apparet abollam aliter ac togam gestam esse a militibus. At non solum gerebatur in rebus militaribus gerendis, sed etiam in urbibus, praesertim a philosophis Stoicis Romae degentibus. Fuit quodammodo pallium philosophicum. Itaque *Juvenalis* dicens facinus quoddam esse *maioris abollae* sentit hoc scelus factum esse a philosopho minimae qualitatis. Nomen abollae derivatum est e Graeco sermone: graecum verbum q.e. vel ἀναβολή valet amiculum laneum laxum.

Abrahamus, -ī m.

870

Abraham – Abraham – Abraham – Abraham – Abramo

Abrahamus (hebraicê אַבְרָהָם / אַבְרָם *Avraham/Aviram* secundum etymologiam popularem: *pater multarum [gentium]*. [Genesis 17,4sq.] quod nomen ducitur a אַבְרָם *Avram pater est augustus*, aramaicê אַבְרָהָם *Abrohom*, palaeojiddicê *Awroham*, arabicê اِبْرَاهِيم *Ibrāhīm*) est auctor gentis Israeliae et persona ipsius *Tanach* praecipua aut Veteris Testamenti. Abrahamus etiam habetur pro auctore gentis Arabum; ab eius filio Ismaele dicitur ortus esse Mahumetus propheta. Abrahami historia narratur in bibliae libro *Genesis* vel *Bereschit* (Gen 12–25 EU). Secundum hos libros Abrahamus unâ cum filio Isaac et nepos Iacobus refertur in numerum patrum originalium, e quibus exortae sunt duodecim stirpes gentis *Israel*. Cum Iudaei et Christiani et Muslimi credant Abrahamum esse auctorem gentis suae, eorum religiones appellantur abrahamiticae.

+abrassāta, -ae f.

884

Oberarmschiene – rerebrace – brassard – brafonera - cannone di braccio

i.q. regula ferrea, quâ equites mediaevales braccia superiora obtegebant.

cfr MÜLLER, Hermann Alexander/ MOTHE, Oscar: *Illustriertes Archäologisches Wörterbuch der Kunst des germanischen Alterthums, des Mittelalters und der Renaissance, Erste Abtheilung A-H, Leipzig & Berlin 1877, 2.Abtheilung ibid.1878; 2.Abth., p.754sqq.,s.v.Plattenrüstung, p.755: "Armschienen,... latein. abrossata, braceria..*

absorptiō, -ōnis f.

Absorption – absorption – absorption – absorpción - assorbimento

HIER.brev.in psalm.140.

Nomen absorptionis ducitur a verbo absorbendi: absorbeo, -êre, absorbui/absorpsi, absorptum. In disciplinâ physicâ absorptio est receptio undarum aut particularum, quae fit substantiâ absorbenti, e.g. absorptio soni, quae coniungitur cum energiae soni deminutione. – In chemiâ absorptio est receptio atomi aut iontis aut moleculae aut earum solutionis, quae fit aliquâ phasi. In tomo nostro picturato commemorantur p.96 *absorptio per nubes et absorptio per terrae superficiem*, p.102 *absorptio aquae et salium mineralium, absorptio carbonei dioxydati*.

acanthias, -ae m.

148

Dornhai - spiny dogfish - aiguillat commun – mielga – spinarolo

cfr nomen ichthyologicum, q.e. *Squalus acanthias*. – cfr Liddell-Scott, p.47: “ἀκανθίας, ου, ό, prickly thing, and so 1. kind of shark, prob. *Squalus acanthias*...”

Squalus acanthias est species canum marinorum (nomen scientificum: *Selachii*, nomina trivialia: *Haie, sharks, requins, tiburones, pescecane*) omnium frequentissima, quae spectat ad familiam *Squalidarum*. Talis piscis cartilagineus est corpore gracili, longitudinali, rostro acuto. Color dorsi et laterum variatur ab obscurê-griseo usque ad fuscum maculasque albas, venter est lucidus. Ante utramque pinnam dorsalem est spina acuta – haec est causa nominis (*acanthias*, ab *acantho*, i.e. spinâ), quae per sulcum coniuncta est cum glandulâ venenosâ. Acanthiae longitudinem assequuntur unius ferê metri, pondus decem chiliogrammorum, raro maioris. Qui pisces vivunt in altitudine marinâ 50, maximê 200 metrorum et prioribus temporibus ferê ubique marium versabantur ingentibus agminibus consociati. Acanthiae aetatem assequuntur plus 20 annorum. Idem post 10 demum annos pubescunt. Acanthiae feminae hac aetate sunt 75, maximê 90 centimetra longae, mares sexaginta, maximê 80. Post fecundationem internam copulatione factam in acanthiâ feminâ oriuntur capsulae, quibus insunt maximum sena ova. Embryones iam in corpore materno e capsulis ovorum excluduntur et crescunt in utero usque ad longitudinem 20 vel maximê 30 centimetrorum. Itaque acanthiae dicuntur esse *ovoviviparae*. Post 18, si tardissimê, post 22 menses nascuntur bini, vel maximê undecim pisciculi.

***acanthodius, -ī m.**

129

Acanthodier - acanthodian – acanthodien – acantodio - acantodi

Acanthodii sunt classis piscium emortuorum, qui fuerunt formae multiplicis. Ratione systematicâ acanthodii spectant ad superclassem *Gnathostomatum* et sunt grex fraternus *Osteichtyum* (piscium osseorum), quibuscum unâ complectuntur taxon *Teleostomorum*. Acanthodii sunt prima Gnathostomata, quorum partes fossiles nobis sunt relictæ, et vixerunt ab aetate silurianâ usque ad permianam. Maximê floruerunt aetate devonianâ. Iam aetate silurianâ inferiore inventae sunt singulae eorum spinae et squamae fossiles (qui appellantur *ichthyodorulithi*), sed integri acanthodii certi huius aetatis nondum sunt inventi. Nomen horum piscium fossilium theodiscum, quod est «*Stachelhaie*» (i.e. *acanthiae* sive *canes marini spinosi*) refert ad aspectum multorum acanthodiorum canibus marinis similem necnon ad pinnas eorum piscium in margine anteriore spinâ instructas. Sed acanthodii nullo nexu phylogenetico artiore cum selachiis (canibus marinis), speciatim cum acanthiis coniuncti sunt.

***accelerātrum *ēlectroniōrum**

926

Elektronenbeschleuniger - electron accelerator - accélérateur d'électrons - acelerador de electrones - acceleratore di elettroni

Acceleratrum electroniorum est instrumentum technicum, quo electronia libera rapidê accelerantur. Talia instrumenta adhibentur in industriâ quaestuosâ necnon in medicinâ ad varios usûs, e.g. ad morbum cancrum radiis curandum, aut directê radiatione electroniorum aut indirectê eo quod scopus x-radiationis inicitur electroniis.

accēnsiō, -ōnis f.

680

Zündung – ignition – explosion – explosión – esplosione

Est tertium quattuor temporum, quae habet motrum autocineti quadritemporale: assuctio – compressio – accensio – expulsio.

accentus, -ūs m.

587

Akzent – accent – accent – acento – accento

P.587 tomi picturati monstrantur tria signa diacritica Francogallorum, quae appellantur accentus gravis (*accent grave*) et acutus (*accent aigu*) et circumflexus (*accent circonflexe*). Habent quidem hi accentûs francogallici nomina et formam antiquorum accentuum graecorum, sed non iam habent eandem vim. Nam iisdem non indicatur, quae syllaba verbi acuatur, sed possunt in uno tantum verbo francogallico duo accentûs indicari, quorum unus tantum potest acui. Hoc

apparet ex exemplis verborum francogallicorum quae sequuntur (accentus verbi indicatur typo crasso): *créé, été, Cléopâtre, créèrent*; verbi temporalis, q.e. *tâcher*, acuitur syllaba ultima, quamvis accentus circumflexus impositus sit primae syllabae.

Aegidius Forcellinius notionem accentûs antiquam his verbis explicat quae sequuntur:

Forcellini, p.35: „Accentus vel adcentus,us,m. (*accino, cf. Prosodia*). *Proprie est cantus vel sonus ad aliquos aut aliquid2. Grammaticis accentus, ut ait Diomedes 2.p.425 Putsch., est acutae vel gravis vel inflexae orationis elatio vocisve intentio vel inclinatio, acuto aut inflexo sono regens verba. Nam ut nulla vox sine vocali, ita sine accentu nulla est. Et est accentus, ut quidam recte putaverunt, velut anima vocis...*”

*accersĭbulum, -ĭ n.

621

Pager – pager – téléavertisseur numérique – buscapersonas - cercapersona

Accersibulum est parvum instrumentum radiotelephonicum portabile, quo nuntii transmittuntur aut homines necessitate urgente arcessuntur. Theodisco sermone remissiore appellantur talia instrumenta propter eorum signalia etiam *pipiatores*. Nomen eorum anglicum et theodiscum originaliter spectavit ad ministros deversoriorum (cfr fr. *les pages*). Bene recordor patrem meum ingeniarium machinalem olim (circiter saeculo dimidio ante) in officinae siderurgicae praepositus reparatrinae, extra tempus operandi eius solitum si quod damnum in officinâ maius acciderat (e.g. fractura fornacis altae, in quâ mineralia ferrea liquefiebant), talis instrumenti sono pipianti arcessitum esse.

accessus, -ūs m.

660

Auffahrt - approach ramp - rampe d'accès - rampa de acceso - rampa

Forcellini 37: »ACCESSUS vel adcessus,us,m. 4. (*accedo*) est appropinquatio, cui opponitur discessus et recessus; et aliquid plus significat quam accessio, quae est una tantummodo accedendi actio....II. Translate....2. Interdum accessus sumitur pro loco, per quem aliquo acceditur. Sueton.Caes.58. Explorare accessum ad insulam. Virg.8Aen.229. Omnem accessum lustrare. Adde Flor.1,17,4 et 2,12,15. Auct.B.Afr.5 difficilis ad oppugnandum. Hirtius B.Alex.262. maritimus, pedester. ...Liv.29,27. Dare vela, et alium infra navibus accessum petere jubet....«

accessus ad libellam operatiōnum secundam

649

Zugang zur zweiten Funktionsebene - access to the second level of operations - accès au second niveau d'opérations - acceso al segundo nivel de operaciones - accesso al secondo livello di operazioni
i.q. functio quaedam calculatri scientifici.

accessus ad orbitam

704

Zugang zum Gleis - platform entrance - accès aux quais - acceso a los andenes - ingresso al marciapiede
i.q. locus, unde accedi potest orbita ferroviaria.

accessus fontium ūniversālis

642

URL-Adresse (Vereinheitlichter Ressourcenzugriff) – URL (uniform resource locator) - adresse URL (localisateur universel de ressources) – URL (localizador universal de recursos) – URL (localizzatore universale di risorse)

Accessus fontium universalis est inscriptio interretialis definita, quâ indicatur, quo loco *servĭtri* (**servĭtrum* i.q. *angl. server*) positum sit aliquod archĭum (*angl. file*) idemque advocatur. Tales accessûs navigatro telae (*webbrowser*) induntur, ut accedantur documenta telae indita aut forma hyperligaminum (**hyperligamen* i.q. *hyperlinks*) documento imponuntur. Sermone communi accessûs fontium universales appellantur *inscriptiones interretiales* (*web addresses*).

accessus illūminātiōnis

605

Zugang zur Beleuchtungsanlage - lighting grid access – accès à la grille d'éclairage – puerta de acceso a la rejilla de la luces – accesso alla griglia di illuminazione
i.q. ianua officinae radiotelevisifica, per quam accedi possunt instrumenta lucifica.

accessus mancōrum

856

Zugang für Behinderte – access for physically handicapped – accès pour handicapés physiques – acceso para minusválidos – accesso per I portatori di handicap
i.q. aditus, per quem locus accedi potest sellâ subrotatâ.

accessus stabulī autocīnētici

328

Auffahrt – drive – entrée de garage – acceso – vialetto di accesso
i.q. semita, per quam autocinetum in stabulum vehitur

accessus vāsculāris

927

Gefäßzugang – vascular access – accès vasculaire – acceso vascular – accesso vascolare
i.q. locus, quo uter cum machinâ dialyticâ coniunctus accedit ad vasculum hominis patientis sanguinarium.

acclivitās exterior

505

Kontreescarpe, äußere Grabenfurtermauer – counterscarp – contrescarpe – contraescarpa – controscarpa
 acclivitās exterior [LAVATER, Hans Conrad: Kriegsbüchlein, Zürich 1667]; dēclivitās fossae exterior [HOFMANN, Andreas: Disputatio mathematica architecturae militaris naturam & potiorum ejusdem terminorum nomenclaturam sistens, Lipsiae 1698, s.v. contrescarpe]
 Acclivitas exterior est notio architecturae militaris. Quae est aut agger aut murus exterior, quo sustinetur humus in eo latere fossae, quod aedificio militari est adversum. Agger aut murus interior est acclivitas interior.

acclivitās interior

505

Eskarpemauer - innere Grabenfurtermauer - scarp – escarpe – escarpa - scarpa
 [LAVATER, Hans Conrad: Kriegsbüchlein, Zürich 1667]
 Acclivitas interior est notio architecturae militaris. Quae est aut agger aut murus interior, quo sustinetur humus in eo latere fossae, quod aedificio militari est adversum. Agger aut murus interior est acclivitas interior.

acclivitās montis

71

Berghang – mountain slope – versant – ladera – versante

+accordum, -ī n.

563

Akkord – chord – accord – acorde - accordo

Accordum in musicâ fit, si minimum tres toni varii simul sonant, qui haberi possunt pro harmonicis.

Etymon. - Notio **accordi** derivatur a verbo francogallico, q.e. *accord* (quod significat *consensum, sensuum aequalitatem*, deinde etiam [*musicum*] *concentum*), quod ipsum derivatum est a verbo Latinitatis vulgaris, q.e. *accordare* et valet *adaequare, accommodare* (a Latino verbo, q.e. *cor*). Praeterea iam ex aetate Latinitatis serioris ad hoc verbum valuit Graecum verbum, q.e. **χορδή**, i.e. **fides, chorda** et fortasse auxit usum verbi musicum. Originaliter haec notio valuit *aequisonantiam*, i.e. eiusdem toni effectonem in variis chordis sive fidibus. Hôc sensu iam a.1619 adhibita est a *Michaele Praetorio*. A.1732 demum haec notio habet sensum *concentûs variorum tonorum*, qui potest etiam referri ad *concentum seriei tonorum superiorum unius toni singuli*.

accordum scissum

563

Arpeggio – arpeggio – arpège – arpegio - arpeggio

est accordum, in quo singuli toni non simul, sed unus post alterum (brevibus interspatiis) efficiuntur. Verbum italicum, q.e. *arpeggio*, ducitur ab *arpa*, i.e. harpa (nomen instrumenti musici) et valet accordum esse efficiendum quasi in harpâ, i.e. unum tonum post alterum.

***accumulātrum, -ī n.**

389, 394,613,679,684

Akku - battery pack – bloc-piles – bateria – batteria

[cfr Eichenseer, Vox Latina 1976, p.224: accumulatorium]

Accumulatrum est elementum galvanicum reonerabile, quod constat ex duabus electrodis et uno electrolyto et energiam electricam condit ratione electrochemicâ. Unum elementum conditorium reonerabile appellatur *elementum secundarium*

sive *cella secundaria* et contrarium est cellae *primariae*, quae non aut parum est reonerabile. Actio onerandi posita est ex conversione electrolyticâ reactionum chemicarum, quae fiunt in deeneratione, si tensio electrica apponitur.

acer, aceris n.

119

Ahorn - maple – érable – arce – acero

Est unicum Latinum nomen arboris antiquum, quod non est generis feminini, sed neutrius generis.

Est arbor frondifera. Acera spectant ad genus plantarum et subfamiliam *Hippocastanoidearum*, familiam *Sapindacearum*. Sunt acerum minimê 110, maximê 200 species. Quae in regionibus temperatis et tropicis Eurasiae, Africae borealis, Americae centralis borealisque passim inveniuntur. Multae species acerum ab homine adhibentur ad varios usûs. - **Conspectus.** - Exceptis duabus speciebus acera sunt arbores aut frutices aestate tantum virides. Folia in ramis adversê posita constant e petiolo et laminâ. Lamina plerumque simplex et in formam manûs lobata est. Nonnullae species aceris habent laminas imparipinnatas tribus vel quinque foliolis instructas, e.g. *Acer negundo*. Nervatura est formae manûs. Margo folii est laevis aut denticulatus. Nulla sunt folia secundaria. Frondes multarum specierum saturo colore sunt autumnali. - **Syrupus acerneus** est sucus *Aceris sacchari* incrassatus. Qui saporis est caramello similis et imprimis utilis est ad crustula dulcia furno coquenda et ad glaciem edibilem conficiendam. Syrupus acerneus praecipuê in Canadâ et Civitatibus Unitis adhibetur ad cibos dulcorandos.

acētāria, -ōrum n.pl.

292

salate – salads – salades – ensaladas - insalate

Acetaria sunt cibi frigidi et bene conditi aut fructuoso-dulces. Acetaria constant ex holeribus dissectis et/aut pomis aliisque additamentis; cum liquamine parantur et ferê semper frigidê apponuntur (paucis exceptis). - Varia genera distinguuntur compositione aut modo conficiendi, e.g. acetaria ex holeribus crudis aut coctis confecta. - Ad acetaria conficienda adhibentur liquamina specialia. Loco liquaminum magonicorum more traditorum magis magisque adhibentur liquamina energiae deminutae (liquamen iogurthi, aceti et olei et herbarum, liquamina lycopersicorum). In ordine cenae acetaria minus habentur pro ferculo proprio, sed potius pro additamento aut promulsidae aut cibo intermedio.

acētum, -ī n.

287

Essig – vinegar – vinaigre – vinagre – aceto

Acetum est liquor saporis acidi ad cibos condiendos et conservandos aptus, qui fabricatur eo, quod liquores alcoholici bacteriis *acidi acetici* fermentantur. Acetum est solutio acidi acetici aquatica. - Fabricatio aceti est una ex hominum victualia fabricandi methodis vetustissimis. - In arte cosmeticâ acetum adhibebatur ad corpus purgandum et disinficiendum necnon ad morbos cutis pertinaces curandos. In claritudinem pervênit *acetum florum violae* Imperatricis Austriae (ex a.1854, quae a fratribus sororibusque appellabatur *Sissi*). Hodie acetum praecipuê adhibetur ad cibos condiendos conservandosque.

acētum album

287

Weißweinessig – white vinegar – vinaigre blanc – vinagre blanco – aceto bianco

Ut vinum album, ita album acetum est coloris lucidi, mitis saporis. Quod acetum aptum est ad liquamina lucida et holera, sed etiam ad cibos dulci-acidos condiendos. Acetum album fabricatur ex vino albo. Itaque modus eiusdem fabricandi praescribitur lêge vini albi. Acetum album oportet habeat portionem acidi minimam 6% (sex partium pro centum). Omni casu respiciendum est, ut acetum album adhuc contineat alcohol reliquum circiter 1,5% (unius – virgula – quinque partium pro centum). - Qualitas aceti pendet a genere vini, quod adhibetur ad idem fabricandum. Aceta simplicia fabricantur e vino mensali. Aceta alba certi generis vini puri multo cariora sunt, sed saporis sunt genuini et periucundi. Pro genere uvarum aceta excellentissima sunt saporum inter se valdê differentium. E.g. veneunt aceta alba ex *uvīs Rieslingianis* aut *Grauburgundianis* fabricata. - Aceta alba spectant ad aceta fermentationis, quae fabricantur fermentatione *acidi acetici*. Aceta alba saepe aromatibus mutantur, quo ipsa potius sunt substantiae basicae, quae adhibentur ad nova aceta conficienda.

acētum balsaminum

287

Balsamessig - balsamic vinegar – vinaigre balsamique – vinagre balsámico – aceto balsamico

2. cfr ThLL 2,1709. 72sq.: **balsaminus**, -a -um a balsamum. PLIN.nat.23,92 *oleum* balsaminum longe pretiosissimum omnium. 1,28,47.

Acetum balsaminum, quo est sapore dulciolo-acidulo et colore obscurê fusco typico, refertur in numerum acutorum omnium gratissimorum maximêque multiplicium. Quo aceto delicatiora fiunt acetaria, oxyalmae, esculenta carnea,

holera, quae assantur craticulae imposita, immo vero, ipsi cibi dulces, velut tales, qui fraga continent. **Ecce aurum Italiae nigrum!** - Acetum balsaminum multis in coquinis habetur pro condimento fundamentali. Tamen paucissimi tantum homines umquam gustaverunt acetum balsaminum verum.

acētum mālinum

287

Apfelessig – cider vinegar – vinaigre de cidre – vinagre de manzana - aceto di mele

Acetum malinum oritur ex vino malino. Vinum autem malinum oritur, si sucus malinus recenter expressus fermentatur. Hac fermentatione saccharomycetes saccharum mālorum âère absente mutant in alcohol. Si hoc vinum malinum nunc conditur calidê et apertê, ut bacteria acidi acetici in eodem bene se habeant, haec bacteria oxygenio adiuvante alcohol ita fermentant, ut fiat acidum aceticum – qui processus fit per complures septimanas. Deinde habemus acetum malinum naturaliter turbidum et vivacissimum.

Hac autem in re memoratu est dignissimum acetum malinum post prandia glycaemiae magnae (e.g. poma terrestria contrita) utile fuisse ad postprandialem portionem sacchari sanguinariam deminuendam, sed post prandia glycaemiae minoris (e.g. panis granosus cum acetariis) portionem non esse mutatam. Ergo hoc acetum in hominibus diabeticis aut insulinino resistentibus non generaliter deminuit portionem sacchari sanguinariam, sed moderatum est leniter. **En Naturam Matrem sapientissimam! Quae insignis est virtute illâ cardinali, quam Graeci vocant σωφοσύνην, Romani temperantiam.**

acētum +maltōsum

287

Malzessig – malt vinegar – vinaigre de malta – vinagre de malta - aceto di malto

Acetum maltosum – nimirum – fabricatur *bracibus* (ut ait Plinius) sive *malto* (ut aiunt auctores aetatis mediae). Grana hordei, quae germinaverunt, adhibentur in cervesiâ braciandâ. Acetum maltosum, ut ita dicamus, sapore quo est nucino atque austero, oportet nos comitetur varia esculenta piscina comedentes. Nonnulla genera aceti maltosi primae qualitatis non ex cervesiâ, sed directê e malto fabricantur, ideoque saporis sunt magis maltosi. In Germaniâ acetum maltosum minus notum est parumque accessibile, sed in Britanniâ magnâ est inevitabile omnibus, qui comedunt pisces cum assulis pomorum terrestrium, quibus condiendis acetum directê infunditur.

acētum orȳzāceum

287

Reisessig – rice vinegar – vinaigre de riz – vinagre de arroz - aceto di riso

Quod acetum saepissimê adhibetur in coquinâ asiaticâ. Idem est mitis saporis, dulcioli, naturaliter oryzacei – cum fabricetur ex ipsâ oryzâ. Cum sit acetum mite, aptum est ad varias oxyalmas, liquamina, embammata conficienda iisdemque quandam dat saporis profunditatem. Multa sunt genera aceti oryzacei, condîti et non condîti. Acetum oryzaceum condîtum solet adhiberi ad cibos condiendos, velut cibum oryzaceum typicê iaponicum (*sushi*) et continet salem saccharumque additum. Acetum oryzaceum non-condîtum est acetum oryzaceum, ut ita dicamus, classicum, quod fabricatur ex vino oryzaceo fermentato. Gratissima sunt genera aceti oryzacei sinica, iaponica, coreanica, sed verisimile est ea, quae tu in supermercatu invenies, esse originis sinicae vel iaponicae.

acētum vīnāceum

287

Weinessig – wine vinegar – vinaigre de vin – vinagre de vino - aceto di vino

De aceto vinaceo si mentio incidit, verisimile est nos primo cogitare de aceto vini rubri et albi – sed emi potest etiam *acetum vini spumosi!* Acetum vini rubri est saporis genuini atque multiplicis, fructuosi atque bene condîti. E contrario acetum vini albi est saporis aciduli atque vivifici. Utrumque acetum vinaceum aptissimum est ad liquamina, qualia sunt *Vinaigrette* et *Bernaise* et *Romesco*. Acetum vinaceum semper est fidele acetum subsidiarium, si quod acetum speciale in promptu non habes. - *Acetum Ceretanum* fabricatur ex vino Ceretano, vino Hispaniae australis illustrissimo, cui nomen est *Sherry*. Quod aliquatenus simile est Italicum aceto balsamino, quia pro aetate et fabricatione saporis est vehementer varii et protegitur sigillo D.O.P. Varia genera uvarum Hispanica adhibentur ad eius saporem unicum efficiendum. Hoc acetum maturescit in doliis ligneis, minimê per sex menses, maximê per decem annos, insigne est colore caramellino, consistentiâ liquidâ. Acetum Ceretanum saporis est unici, nucini, amabilis, qui quadrat ad pleraque praecepta coquendi mediterranea et vasconica – e.g. ad esculenta fabarum uberrima, saturas lances sapidissimas, cibos contritos cramosos. Conare, ut semper, abstinere omnibus additamentis non necessariis. - Loco aceti vini rubri licet adhibere Ceretanum aut malinum, loco aceti vini albi acetum vini spumosi aut essentiam aceti.

***achaena, -ae f.**

114

Achäne – achene – akène – aquenio - achenio

Achaena (graecê χαίειν ‚hiare’ cum alpha privativo, ergo i.q. *non hiare*) in disciplinâ botanicâ appellatur genus *cleistocarpiorum* (fructuum clusilium) nucibus similibus. - Achaenae sunt cleistocarpia unius seminis (non aperiuntur maturescentia), in quibus *tenuè pericarpium* in uno tantum puncto adhaerens, tenax, aridum (paries fructûs partim tantum est lignificatus) unum semen (*testa*) circumplectitur densê adiacens. Exempla typica sunt *Helianthus*, sed etiam semina *Fragariae vescae*.

achondrītēs, -ae m.

18

Achondrit – achondrite – achondrite – acondrito - acondrite

Haec notio spectat ad mineralogiam et astronomiam. **Achondritae** (graecê ἄ, i.e. ‚in-’, ‚sine’, et χόνδρος, ‚granum, glaebula’) sunt meteoritae lapidei, qui contra ac **chondritae**, qui sunt multo frequentiores, nullos aut paucos tantum *chondros* continent. **Chondri** sive *chondruli* sunt globuli silicatis (silicas, atis est sal acidi silicici), qui massae granorum subtili sunt impositi. Chondri iam a.1802 a *Iacobo Ludovico de Bournon* (1751-1825) descripti appellati sunt *globules curieux*. Nomen chondrorum a.1869 a *Gustavo Rose* in Museo Mineralogico Universitatis Humboldtianae introductum est.

acicula capitāta

568

Stecknadel – pin – épingle – alfiler – spillo

Acicula capitata praecipuê adhibetur ad duo textilia inter se affigenda, antequam consuuntur. Quae acicula in eâ parte extremâ, quâ digitis tenetur, instructa est capite, quo facilius apprehendatur et impediatur, ne per textile perlabatur. Praeter alios usûs aciculae capitatae e.g. adhibentur ad scidulas tabulae affigendas. - Aciculae capitatae solent confectae esse chalybe obduratâ, hodie plerumque sunt metallo nicolo obductae, quo contra ferruginem protegantur. Aciculae aluminio aut ferro molli confectae facile deformantur, sed forcipe dissectoriâ facile possunt curtari. - Sunt etiam acûs capitatae plus 5 centimetra longae. Aciculae capitatae perquam subtiles, 2 tantum centimetra breves, adhibentur ad camisiam virilem super chartam spissam extendendam, antequam eadem camisia inditur sacco pellucido, qui est involucrum venditorium. - Caput aciculae coaxiale potest confici ex metallo, quod est formâ lenticulae ideoque patiens est ictûs malleoli. Sed caput potest etiam confici ex sphaerulâ vitreâ, quae nullum ictum durum patitur. Fabricantur quoque capita materiâ artificiali affusâ in formam globuli aut guttae redactâ. -

acicula carnea

276

Filetscheibe – aiguillette – aiguillette – cuadril – aiguillette

Aciculae carnae appellantur laciniae carnis longae et subtiles ex pectore volatilium domesticorum aut ferorum. *Martinus Walker* coquus e.g. commendat praeceptum coquendi, quo tales laciniae carnae condiantur. Lacus : **Aciculae anatinae melle et sinape conditae**.

***acidificātiō lacuum**

98

Seenversauerung – lake acidification – acidification des lacs – acidificación de los lagos - acidificazione dei laghi

Lacus dicitur acidus vel leviter acidus esse, si eius pH (potestas hydrogenii) est infra punctum neutralitatis (< 7). Effectûs biologici graviores apparent, si pH est infra 5,5 (pH < 5.5). Lacus acidificatur causis aut *naturalibus* aut ab homine effectis (*anthropogenicis*). Lacûs *naturaliter acidi* siti sunt prope *uligines turficeas* in regionibus septentrionalibus (praecipuê in Russiâ, Canadâ, Civitatibus Unitis, Scandinaviâ). Uligines turficeae emittunt acida organica, quibus lacûs acescant. Multi lacûs huius generis a piscibus vacant. - Lacûs *ab homine* acidificantur e.g. pluvîâ acidâ, quae efficitur gasis, praesertim sulphureis, quae exorta sunt ex causimis fossilibus (carbone, petroleo) comburendis. Gasa, quae vim maximam habent ad lacûs acidificandos, sunt *sulpur dioxydatum* (SO₂), quod aquâ solutum fit *acidum sulphuricum* (H₂SO₄) et *oxyda nitrogenii*, ex quibus aquâ solutis oritur *acidum nitricum* (HNO₃), et *chlorida*, quae aquâ soluta fiunt *acidum hydrochloricum* (HCl). Hae substantiae formâ gasorum emissae transportari possunt per longas distantias, usque dum attingunt terram aut siccae aut umidae.

acidum *acetylo-salicylicum

915

Acetyl-Salicylsäure – acetylsalicylic acid – acide acétylsalicyclique – ácido acetilsalicílico – acido acetilsalicílico

cfr Gerhard Ahrens, Medizinisches und naturwissenschaftliches Latein, Leipzig, 1.ed., a.1988,p.178, §550a: “Acidum acetyl(o)salicylicum Acetylsalicylsäure”

i.q. → *aspirinum* (*hoc est nomen commerciale!*)

acidum nitricum

98

Salpetersäure – nitric acid – acide nitrique – acido nítrico – acido nítrico

Acidum nitricum (HNO₃), est nitrogenii acidum oxygenicum notissimum et stabilissimum. Quod acidum ex anno 1908 in magnis officinis chemicis secundum *methodum Ostwaldianam* fabricatur ammoniaco catalyticè oxydando. Ammoniacum antea secundum *methodum Haber-Boschianam* fabricatur ex oxygenio aeris et hydrogenio. - Sales acidi nitrici appellantur *nitrates*. Acidum nitricum, quod est forte acidum anorganicum et refertur in numerum acidorum mineralicorum. Hoc acidum purum coloris expers est, odoris acriter pungentis. Idem adhibetur ad laetamina, pigmenta, materias displosivas fabricandas.

acidum sulphuricum

98

Schwefelsäure – sulphuric acid – acide sulfurique – ácido sulfúrico – acido solforico

Schwefelsäure est sulphuris coniunctio chemica; eius formula summaria est H₂SO₄. Quod est liquor coloris expers, oleosus, valde viscosus, hygroscopicus. Acidum sulphuricum est unum ex acidis fortissimis et habet effectum causticum.

aciēs, -ēī f.

298,306,568

Schneide – cutting edge – tranchant – filo - filo

1031

Schneide – edge – carre – canto - lamina

aciēs dīhelicoidālis

394

Schlangenbohrer mit doppeltem Gewindegang - double-twist auger bit - mèche hélicoïdale à double torsade - broca salomónica de canal angosto - meccchia a doppia elica

Acies dihelicoïdalis sunt instrumenta fabrilis, quibus lignum terebratur. Quae sunt, si comparas cum aliis terebris lignariis, longiores ideoque in parte media, ut scobes melius efferatur, similiter constructae sunt ac cochlea Archimedis.

aciēs fīxa

537

festgestelltes Messer - fixed blade - lame fixe - cuchilla fija - lama fissa

aciēs helicoidālis

394

Schneckenbohrer - solid centre auger bit - mèche hélicoïdale à âme centrale - broca helicoidal central - meccchia a tortiglione

Acies helicoidalis est simplex instrumentum fabrilis, quo lignum aut totum perforatur aut ita foratur, ut foramini acie helicoidali effecto postea inseratur cochlea.

aciēs īnferior

539

Fußsteg – tail edge – tranche de queue – canto del pie – taglio inferiore

In arte typographica acies sunt eae partes paginae, quae typis sunt liberae. Sunt enim acies superior et inferior et duae laterales.

aciēs lāminae

477

Schneide - cutting edge – tranchant – filo - filo della lama

aciēs mōbilis

537

Obermesser – cutting blade – lame mobile – cuchilla móvil – lama di taglio

aciēs palācea

394

Flachfräsbohrer - spade bit - mèche à centre plat - broca de pala - meccchia a lancia

Acies palaceae sunt instrumenta machinae terebratoriae manuali imposita.

aciēs sectōria

758,760

Schneidkante – cutting edge - bord tranchant - cuchilla de corte - tagliente

aciēs *trypanostrophī

394

Schrauberbit – screwdriver bit - embout de vissage - broca de atornillado - meccchia

*Acies *trypanostrophii* est instrumentum fabrile est lamina cochleostrophii manubrii expers, quae est permutabilis.

acīnacēs, -is m.

886

Säbel - sabre – sabre – sable - sciabola

ThLL 01,413,47-61 I) p. 544, 3. V. **acīnacēs**, -is, m. ἀκινάκης. PORPH. Hor. carm. 1,27,5 gladius Parthicus, sed nunc pro omni gladio positum. GLOSS. IV 477, 33 pugio Part<h>icus. V 339, 26 acinaces gladii (sic). *hucine pertinet* IV 215, 32 canacem gladium (κάννακις *Hesych.*)? cf. V 494, 9 caucem 5 gladium. POMP. gramm. V 284, 23 acinaces dicimus lingua Medorum gladium cf. CONSENT. gramm. V 886, 25 et HoB; paullo infra. *nomin.*: acinaces: FLOR. epit. 2, 21, 3 (IORD. Rom. 252) POMP. l.c. CONSENT. gramm. V 364, 9 GLOSS. nota: HOR. carm. 1, 27, 5 Medus acinaces *F L*, acinacis *cett*. PORPH. ad l. gen.: CVRT. 3,3, 6 vaginam acinacis Persicam. acc: acinacem: CVRT. 3, 3,18. 7,4,19. 8, 3, 4. 10,1, 31. ARNOB. nat. 6,11 ridetis temporibus priscis... coluisse... acinacem Scythiae nationes. acinacen: TAC.ann. 12,51 ITIN. Alex. 9 (anicen *cod.*). *abl.*: CVRT.4,15,30 acinace stricto (5,9,10). VAL.FL.6,701 insignis manicis, insignis acinace dextro. & v. Droysen, PW. 11168. *Diehl*.

FORCELLINI: ACĪNĀCĒS, is, m. 3. (ἀκινάκης) **gladius Persarum, sive Medorum, et Scytharum proprius, brevior (ξίφιδιον vocat Pollux 1. 10.) et Romanorum pugioni similis, retro tamen aliquantum curvatus, qui aptabatur femori, et fortasse etiam dextero, non sinistro**, ut *Lips. 3. Dial. 1. Analect. ad Milit. Rom. innuere videtur. Hinc Val. Flacc. 6. 701. Insignis manicis, insignis acinace dextro. Curt.3.3.18. Vaginam acinacis Persicam mutari jussisse in eam formam, qua Graeci uterentur. Horat. 1. Od. 27. 5. Vino, et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat!* ¶ 2. Acinacem coluisse tamquam Deum Scythicas nationes narrat *Arnob. 6. p. 196.*

Acinaces est leve telum caedendi et pungendi. Acinaces classicus fuit incurvus et uno tantum latere samiatum. Hoc fuit telum typicum equitum levium, velut husarorum. Hodie acinaces adhibetur in digladiatione athleticâ. At is nomine excepto vix aliquâ re similis est illis telis historicis.

*acīnonyx, acīnonycis m.

181

Gepard - cheetah – guépard – guepardo - ghepardo

etymon. Hoc nomen scientificum a.1828 a zoologo Britanno nominis *Joshua Brookes* confictum est. Duae explicationes a *Rosevear* indicantur:

- ex verbis graecis, quae sunt: ἀκίνα 'spina' et ὄνοξ 'unguis'; quae explicatio spectat ad unguis huius bestiae vaginis non circumdatos;
- ex verbis graecis, quae sunt: ἀκίνητος 'immobilis' et ὄνοξ 'unguis'; quae explicatio spectat ad unguis, qui falso credebantur non esse retractiles. (v. *D.R. Rosevear, The Carnivores of West Africa, London, Natural History Museum, 1974, p.492.*)

synonymon. lycāōn, -ōnis m. [PLIN.nat.8,123] cf. Helmut Leitner, Zoologische Terminologie beim älteren Plinius, Hildesheim 1972, p.160, s.v. Lycaon: Leitner dicit descriptionem Plinii brevior esse, quam ut species huius bestiae zoologica possit determinari: '*Mutat colores...nec aliud...nisi in Indis lycaon, cui iubata traditur cervix.*' *Steierum* putare *Lycaonem pictum* (i.e. theodisce «Hyänenhund») a Plinio hōc loco commemorari; sed tales canes, qui essent luporum magnitudine, habitare in tesquis africanis, quae sita sint in directione australi a deserto, quod appellatur *sahara*. Cum Plinius indicet Indiam esse patriam lycaonis, *Leitner* assentitur *Cuviero*, qui dicit lycaonem Plinianum fuisse subspeciem *Acinonycis asiaticam* (*Felis iubata* = **Acinonyx iubatus ssp. venaticus** = *Cynailurus iubatus*, *Brehm*). Ceterum hanc bestiam in cervice habere capillos longiores quam in corpore reliquo; hoc congruere cum verbis Plinianis: *iubata cervix*.

litteratura. Michael Hirschler, De acinonyce iubato apud Graecos antiquos alito, *Vox Latina* 203 (2016), p.110-121.

Acinonyx iubatus est animal mammiferum rapax, quod praesertim vivit in Africâ et spectat ad familiam Felidarum. Quae bestiae ratione venandi specialiter exculsa insignissimae sunt omnium huius mundi bestiarum terrestrium velocissimae. Plerique acinonyces vivunt in Africa, sed olim tales bestiae inhabitaverunt regionem, quae pertingebat ab Africa boreali per Asiam centram usque ad Indiam. At hodie asiatica subspecies (*Acinonyx jubatus venaticus*) tantummodo invenitur in Iranîa idque rarissimê: Cuius in terrae asiaticae parte boreali computantur esse minimum 60, summum 100 individua huius subspeciei. Nonnulla eorum instructa sunt torquibus electronicis, quibus inveniantur. - **Structura corporis.** Pellis acinonycis colore est aureo-flaveolo, in parte ventrali plerumque insigniter lucidiore. Quae conspersa est maculis nigris, quae insigniter minores sunt quam maculae leopardi nec efformant formas rosularum. Facies est obscurior et immaculata, sed duabus virgibus nigris, quae pertingunt ab oculis ad angulos oris (*virgae lacrimarum* quales dicuntur). Quatenus spectat ad maculas, acinonyx leopardo est similis, sed statura ab eo valde differt necnon ab omnibus felidibus ceteris. Acinonyces sunt pedibus perlongis et tenuibus et corpore valde gracili, quod

persimile est corpori canis vertragi. Caput acinoycis est parvum et rotundum, cauda longa. Branchae eorum gerunt soleas crassas et squamatas; falculae retrahi non possunt nisi conditionaliter (inde nomen videtur confictum esse, sed quidam zoologus dicit retractilitatem unguium nullo modo esse deminutam, v. supra s.v. etymon!) Propter structuram corporis acinonyx est animal terrestre omnium velocissimum.

ÍNDICE

Presentación	p. 3
<i>Martinus et novi anni salutatio</i>	p. 4
<i>Los dos primeros poemas “de bello Ucraino” que conozcop.</i>	5
<i>Un poema de Tuomo Pekkanen sobre la guerra de Ucrania</i>	p. 7
Photographemata	p.
Pipilationes	p.
Minutiae felices	p.

PRESENTACIÓN

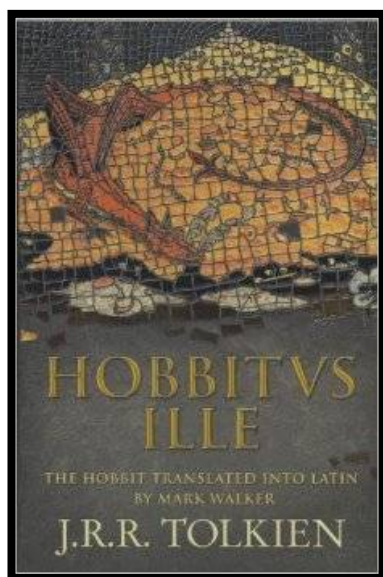
Amice carissime

Primum omnium, una aclaración muy necesaria. El primer número de esta publicación electrónica se llamó *Poesis Latina hodierna*. Como soy viejo, con bastante frecuencia me olvido de las cosas. En este caso, se trata del sitio de la Red POESIS LATINA HODIERNA (<https://www.suberic.net/~marc/poesislatina.html>) hecho ya hace tiempo por el estadounidense Marc Moskowitz, a quien envié una *epistula electronica* con pedido de disculpas. Fue una falta grave de mi parte (yo mismo había publicado en ese sitio). Lo único que puedo decir en mi defensa es que no tuve mala intención (*error, non scelus*). Entonces, a partir de ahora, si bien mantengo la numeración uno para el número de título fallido, este modesto trabajo se llamará *Carmina hodierna*. En fin, en él quiero escribir –y también dar a otros la oportunidad de hacerlo– poesía en latín. Sé que no soy un gran poeta, pero creo que escribiendo aprendo: *scribendo scribere discimus*.

Deseo agradecer muy especialmente al profesor Mark Walker, de Inglaterra, quien con su revista electrónica *Vates: The Journal of New Latin Poetry*, ha sido mi inspirador, aunque mis medios y mi eficiencia no pueden compararse con sus enormes méritos (es autor de varias publicaciones; entre ellas, *Hobbitus ille*, traducción de *The Hobbit* a nuestra lengua madre).

Me gustaría que me acompañaras en este *labor infimus*. Tuus,

Radulfus

MARTINUS ET NOVI ANNI SALUTATIO

Heus, nouus annus adest! Ianum saluere iubete,
 ut ferat, optantes, nil nisi fausta deus!
 Quid dabit incipiens mortalibus annus iensque?
 Pestis ut ante furet diffugietne lues?
 Vitane reddetur nobis, qualis prius acta est,
 ut queat egelido mens bona uere frui?

MARTIN FREUNDORFER

Siempre es grato recibir los poemas que nos envía Martinus; en este caso, da inicio al presente número con el recuerdo del viejo dios Jano, quien, como bifronte, miraba hacia adelante pero no podía dejar de mirar atrás. Es especialmente entendible en estos días, porque quizás veamos, muy a lo lejos, el final de la pandemia política... pero no estamos tan seguros: políticos, médicos y adivinos no son tan buenos anticipando el futuro. Nuestro amigo dice “furet”, que, si bien tiene como sujeto la furia loca de la peste, según mi interpretación tiene un “sujeto tácito”, la furia de los políticos por encerrarnos y por no saber afrontar las consecuencias de la libertad. Quiera Dios que el bien triunfe sobre el mal, que a veces parece más que privación del bien. [Radulfus]

LOS DOS PRIMEROS POEMAS DE BELLO UCRAINO QUE CONOZCO

No suele ser esta revista un espacio apto para la política pero, como suele decirse, casi todo se relaciona con ella. Pasó y sigue pasando con la pandemia... y ahora con la guerra de Ucrania. Pues bien, nuestro amigo austríaco Martin Freundorfer envió ayer a sus contactos este epigrama *ad istud*.

Mars furit effundens calidum super arua cruorem
 et populus fugiens horrida tela timet.
 Mars furit et feriunt missilia fulmina tecta
 et strepitus pugnas indicat esse graues.
 Mars furit et prompte fortissimus incola pugnat
 aggressisque necem callidus igne parat.
 Mars furit et quaero, quid gens uisura sit icta,
 omnia cum uastent arma domusque flagrent.

Creo que Martin tiene razón, cuando dice en los últimos versos que todos tenemos gran incertidumbre, ante las imágenes de devastación. Y el viejo dios Marte sigue siendo símbolo de los dolores que traen *arma virique*. Pero el mismo día 28 de febrero de 2022 me envía un soneto el escritor argentino Alfredo Bernardi: “Tryzub: Canto a Ucrania.”

Bajo la extensa hierba cimentada
 corre un río de sombras escondido.
 Un pan de trigo y cielo enfrenta unido
 al dolor de caer en la celada.

Sangra infausta una patria lastimada
 porque el zar de la guerra ha decidido
 abatir al tridente que aun herido
 podrá clavar su lanza castigada.

Un imperio destruye sin piedad
 mil girasoles y llanuras vivas
 con el áspero alud mortal del fuego.

Encadena a la endeble libertad
 en el mar de terror de las ojivas
 y la vasta codicia de su ego.

Lo primero, trato de remediar mi ignorancia. En efecto *Domina Vicipaedia* me enseña: “Aún no se ha determinado con exactitud el origen y la significación del *Tryzub* o ‘tridente ucraniano’ aunque parecería estar ligado a una paronomasia (siempre en ucraniano) entre la antigua palabra para libertad y la palabra para tridente. Así es que esta abstracta figura o simbolización es denominada comúnmente el tridente (en ucraniano: *Tryzub*, **Tryzub**).”

Pero me surge aquí un problema, pues mi modestísima revista está dedicada a poesía latina actual: y Alfredo me envía, para conocimiento personal y no para su publicación, algo que tiene que ver con uno y con tres (*poesía y actual*), no con dos (*latina*). No obstante, creo que no hice mal en pedir a mi amigo autorización para publicarlo aquí. Veamos; en el título hay una palabra ucraniana, que se escribe con unos caracteres que provienen del alfabeto griego, lo cual sí se relaciona con *Carmina hodierna*. Por otro lado, el soneto cierra con *ego*, voz latina que es cotidiana en muchísimas lenguas. Además varios conceptos fundamentales del soneto son latinismos: me quedo con uno, Libertas, una diosa para los antiguos. No tengo entonces cargo de conciencia pero,

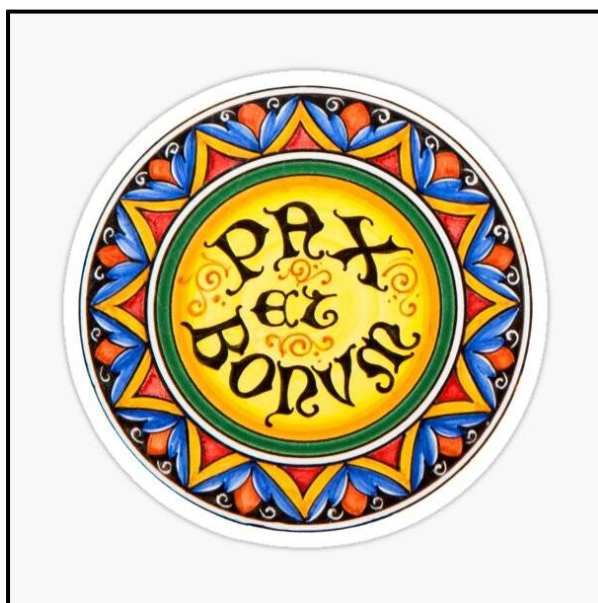
por si alguno me quedara, dedico a Alfredo un epigrama latino. En él le agradezco su poema en la admirable forma del soneto, pues con él nos recuerda que es la paz –no la guerra– el fundamento de una vida mejor.

Gratias tibi, poeta amice,
 ob tuum carmen bene sonans
 miro Italico modo:
 mones enim memorare
 pacem praesertim, non bellum
 causam vitae beatæ esse. [Radulfus]

Maria tritici monstrantur / in flavo scuti colore.

VITA VINCIT MORTEM, LUX TENEBRAS

Lenius véntus aspírat vernalis,
 solvitur sóle pruína brumalis
 cantat hirúndo et púllulant flores,
 redeunt mítes aestátis tepores.
 Ita terrárum aspéctus mutatur,
 totius órbitis natúra novátur;
 spes nova lúmíne véris redíbit,
 vis tenebrárum in lúce períbit.
 Lux tenébris clárior
 noctem súperat;
 forti mórti fórtior
 vita ímperat.
 Praevalére néqueunt
 portae Cérberi
 contra vítam, péreunt
 vires Íferi.
 Ortum est béllum vicínis indictum
 causis iniústis et fráudibus fictum;
 hostes invádunt tam térrâ quam mari,
 credunt Ucráinam móx expugnari.
 At aggressóres victóriâ fisi
 suis in cárris sunt ármis occisi,
 constitit agmen, est hostis pervictus,
 cui defecérunt ut árma sic victus.
 Pellit prómptus spiritus
 fráudes hóstium,
 improbórum áditûs
 vis verácium.
 Ucrainae glória,
 vivat Hárkova,
 periit barbária,
 salvâ Kiova!

TUOMO PEKKANEN

Según averiguo en la Red, el autor de este poema, nacido en 1934, es profesor universitario y autor de varias obras latinas. El portal CULTURACLÁSICA.COM nos da el texto.¹¹

En la canción popular (pido perdón por no hacer citas *ad hoc*) la vejez es comparada con el invierno. En este bello poema (inspirado por circunstancias no bellas) el invierno es la guerra, que destruye las obras de la primavera de la vida. Y es también tinieblas; tinieblas de la noche y del Hades. No es mi tarea escribir sobre política pero el poeta deja bien en claro que hay un primer agresor (¿es un Polinices?) y que es injusto y mendaz (“causis iniustis et fraudibus”).

¹¹<https://culturaclasica.com/poema-latino-de-tuomo-pekkanen-radio-finnia-en-torno-a-la-guerra-de-ucrania/>

Desde el punto de vista de la lengua latina actual, confieso que nunca me pregunté cómo se dice un tanque de guerra; la palabra “carris” –sea en forma masculina, sea en forma neutra– pienso que es apropiada, pues puede extenderse a todo carro de combate. ¿Podría haberse mencionado la *vis aérea*? Por otro lado, yo había leído alguna vez la forma *Ucraina* (aunque, quizás mal, pago tributo a mi españolismo y suelo decir *Ucrania*), pero desconocía por completo *Harkova* (Járkov) y *Kiova* (Kiev).

En otro aspecto, es de latinistas la alusión a textos latinos antiguos. En el comienzo del poema creo que la presencia de Horacio es muy clara (pido nuevamente perdón por no hacer citas pero, de memoria, “*solvitur acris hiems*”)); y muy evidente es la presencia evangélica de “*et portae inferi non praevalent*.”

Por fin, así como en antiguos poemas épicos la victoria está del lado de la justicia; aquí también debería inclinarse hacia la “*vis veracium*.” De hecho percibo un cierto espíritu de guerras médicas en la oposición entre la cultura, representada por Ucrania, y la “barbaria.” En fin, Dios dirá. [Radulfus]

PIPILATIONES

Stephanus Gratus

MINUTIAE FELICES

Domnae ecclesia exeuntes

Exiebatis ex ecclesia,
 ut mihi essetis delirio:
 etiam deliro amans
 fulvam pulchritiem vestram.

Radulfus

Pequeño contrapunto coplero

Escribí una copla latina al escritor y académico español José María Gómez Gómez. Decía que él, pese a libar los dones de las Musas, también sabía valorar el arte del balompié. Su respuesta:

Prima aetate iucundabar
 pediludium exercendo.
 Nunc iam vere canus senex
 gaudeo, Radulfe, scribendo.

El último verso también se explica por el hecho de que ha loado en sacros versos (para poner el ejemplo que conozco) al jugador uruguayo Fede Valverde. [Radulfus]

Nicolao Groß, Leoni Latino

Tenuis musa Latina
hos versiculos dictavit,
quibus te ferrem ad astra,
Leo Latine, quem leo
ille sacri viri Dei
imbuit humanitate.

Radulfus

ECHUS VOCES EPISTULAE

JOANNES CAROLUS ROSSI ITALUS MEDIOLANENSIS

D.29. m.Apr. a.2022 h.09:19 scripsit Joannes Carolus Rossi:

Incertus, Nicolae mi, tua legens distrahor in partes: hinc enim longe aliter de seris vacciniis sentire mihi videor, hinc de bello Ucrainico disserenti totus tibi adhaereo.

Placuit enim admodum quomodo argumentis non modo probabilibus sed etiam humaniter allatis opinionem refelleris illius amici qui litteras aculeatas miserat. Intellexisti enim quo dolore excrucietur civis Ucrainus cujus patria inique immaniterque vastatur, sed apertissime explicasti cur non uni Putinio, non minus stulto quam crudeli - mea quidem sententia - esset culpa belli imputanda, sed altius repetita fonte et origine mali, quo Ucraina dilaceratur, immitia Americanorum consilia accusanda esse, qui jam viginti annos belli fundamenta jacere coeperunt, quo latius imperii sui fines promoverent.

Ceterum patet omnibus maximam partem bellorum quae his proximis annis in toto orbe terrarum exardere vidimus, ab ipsis esse indicta. Huc accedit quod non modo causas semper sunt Americani impune ementiti - vide sis arma interneciva Mesopotamica, quae nulla fuisse facile emerit - sed etiam condiciones ipsae populorum post bellum multo in pejus ruerunt.

Haec habebam quae tibi scriberem. Vale basilice!

d.29. m.Apr. h.10:11 scripsit Leo Latinus:

Nicolaus Joanni Carolo suo sal.pl.

Summas gratias tibi ago, care Joannes Carole, pro sententia tua mihi benigne allata. Libenter epistulam tuam divulgabo. Latinitas non vivit nisi scribendo et loquendo. His temporibus difficilibus maxime iuvat et delectat vincula amicitiae renovare et firmare. Permittas quaeso, sodalis humanissime, ut in memoriam tibi revocem inceptum meum lexicale iam pridem tibi notum. Agitur de Orbe meo Picto Hexaglotto, quod spero hoc anno perfici posse. Appendici inserui 4 archiva, quae inspicias, quaeso, ut habeas conspectum operis generalem. Occasiunculam nactus scribas mihi quaeso quaecumque de hoc Lexico picturato et glossato in buccam tibi venerint.

Erisne cras particeps acroaseos Terentii zoomianae? Qui loquetur de Erasmi elegantia. Utinam nos Latinitatis vivae defensores, care Joannes Carole, haec tempora quamvis iniqua feliciter superemus: solacium capiamus ex studiis humanioribus.

Haec hactenus, mox, si volueris, plura tibi scribam. Pancratice vale et perge mihi favere. Medullitus te salutat **Nicolaus Leo Latinus.**

DAVID EDWARDS BRITANNUS

d.27. m.Apr. a.2022 h.21:08

Dear Brother Nicolaus,

Thank you very much for your newsletter. Please, I am so pleased always to receive this. I am constantly surprised by your articles! What you write is quite extraordinary! So, WOW, thank you. Man sagt, das vielleicht schpreech mann Lateinisch in Himmel? Jah, warum nicht? Godt Sei Dank! Velleicht das soll koennen sei? Again, I am a slow reader, but I seem to make able return reference here to a large number of extraordinary email members. Please, you should best make an online security with your computer system. Anyway, thank you for sending me your wonderful articles. Amazing isn't it? That we are now right in the middle of it!. The End. The Revelation, The Apocalypse, I don't know!, Love you all, God bless you, Godt Sei Dank, WOW! Keep up the good work! Good Luck! **David.**

Nicolaus Eduardo sal.pl.

Care Eduarde, valdê gaudeo quod incumbis in litteras Leoninas tantâ cum inflammatione animi. Deus te tueatur annis innumeris. Medullitus te salutat

Nicolaus Leo Latinus.**ANSGARIUS OSLOENSIS**

d.28. m.Apr. h.09:49.

Salvus sis Nicolae!

Iam magno cum studio legi symbola illa et interrogationes peritorum boreoamericanorum rerum exterarum. Bellum ucranium autem, haud facile in disceptationem vocari potest. Hoc enim bellum prae se speciem fert monstri tricipitis. Est bellum russo-ucrainum, est bellum clandestinum excitatum inter Russiam et Civitates foederatas, est bellum intestinum europaeum. Forsitan etiam bellum sinico-americanum considerandum sit? - Igitur cum de rebus ucraniis vehementer, proh dolor, disserimus, primum de quo bello, nam plurima bella in Ucraina inflantur, dissensionem excitatam esse, definitione acuta explicare oportet. In diurnis occidentalibus, et mediis socialibus, hoc bellum polycephalum, ni fallor, praesertim adibetur ad multa dissidia domestica, quae in Europa florent, occultanda. - Quod Macrunculus ille, gerifigulus globalistarum ut recte dicis, iterum electus est praeses, maxima cum victoria, qua re procul dubio insolentior ac superior evasurus est, miraculum, aut potius portentum est, nam Gallia calamitates civiles gravissimas his temporibus subit. Nullam autem mentionem harum rerum, quod sciam, fecit Emmanuelis Macrunculus, bello ucraino saeviente. - Quod cum ita sit, ita pacis studiosus sum, ut minime misopolemus. Interdum enim impetus potentiorum, aut rerum novarum cupidorum, nisi vi non repellitur. Si quis pacem qualibet lege amet, re vera scipioni harundineo, ut aiunt, innitatur. - Fac valeas!

Nicolaus Ansgario sal.pl.dic.

d.29. m.Apr. h.12:05

Summas gratias, care Ansgari, quod sententiam tuam de bello Ucrainensi mihi attulisti. Libenter publicabo verba tua gaudens de vitâ Latinitatis demonstratâ. Nam Latinitas non vivit nisi loquendo et scribendo.

Ceterum pro certo habeo istis temporibus iniquis maximê valere vinculi sodalitatis firmationem atque renovationem. Quid faciamus nos Latinitatis vivae defensores isto in statu rerum? Solacium capiamus ex bonis litteris legendis et scribendis! Haec hactenus, sed mox, si volueris, plura tibi scribam libentissimê. Medullitus te salutat
Nicolaus Leo Latinus.

ANSGARIUS OSLOENSIS

d.02. m.Maii a.2020, h.16:57

Salutem Nicolao Ansgarius.

Lexicon visuale, auctoribus Corbeil et Archimbault confectum, et quod semper summa cum animi admiratione consulo, mihi sat notum est. Annis enim iuvenilibus, cum linguae et litteris gallicis studerem, incidi in hoc opus mirificum. Cum omnes res quae ad vitam hominum adhibentur, nomen proprium habeant, ut constat inter omnes philologos aut cultores voluptarios linguarum, plerumque ad manum nobis non sunt nisi fortasse quingenta (aut mille) vocabula quae ad vitam cotidianam spectant, et alia quingenta, quibus opus nobis sunt ad munus nostrum fungendum. Instrumenta quae in rebus computatoriis (aut informaticis, si licet ita dicere) et culinariis usurpantur, nonnullis linguis voce clare nominare possum, utpote qui cottidie in grapheo in culina verser, vocabula enim nisi loquendo aut scribendo cottidie adhibentur, gradatim in oblivionem veniunt. Nam si mihi descriptio apparatus urinatoris minutatim facienda sit, lingua haesitet ad omnia nominanda (exceptis perspicillo et tubo urinariis, necnon pinnis). Nihilo minus lexicon visuale ubi res et instrumenta officiorum describuntur non minus utile quam Atlas orbis terrae videtur. Etiam si fortasse omnia verba memoriae mandare non licet, cornu copiae vocabulorum contemplan-do, aciem mentis et vim imaginatons fovemus. Nunc hoc opus, tuis laboribus benedictinis (ut sermone vernaculo dicitur), latine redditum et commentariis illustratum etiam amatoribus linguae latinae thesaurum vocabulorum concretorum, brevi tempore ni fallor, praebebit. Macte virtute! - His diebus in Baetica, vel Andalicis, versor, animi laxandi gratia, et ad monumenta aevi baroci inspicienda. - Basilice valeas!

Nicolaus Ansgario sal.pl.

Peropportunê accidit, care sodalis, ut mihi scribas te Lexicon visuale iam pridem nosse et possidere. Permittas, ut ex te saepius quaeram nonnulla de singulis nominibus picturisque.

1) Quam editionem habes? Estne ea quae a.2011 edita est in Monte regio Canadensium, in Provincia Quebeco (in Domo editoriâ "QA", i.e. Québec-Amérique?

2) Quo ordine linguae in editione tuâ indicantur nomina? Primo loco certê Anglicum, et quibus locis afferuntur nomina Theodiscum, Francogallicum, Hispanicum, Italicum?

3) Mea editio germaniensis habet 1271 paginas (indicibus inclusis); ultima pagina picturata est p.1071.

Quaedam menda etiam invênimus. Sed certê cavendum est, ne corrector furore purismi inductus loco termini technici ponit elegantiozem vocem sed parum accuratam. Si permiseris, libenter tecum per litteras colloquar de singulis quaestionibus nominum et picturarum; praecipuê autem colloquendum est de singulis glossis et interpretamentis et testimoniis voluminis alterius. Haec raptim, mox certê plura. Semper quam optimê vale. **Nicolaus Leo Latinus**

GAIUS LICOPPE NESTOR ACADEMIAE LATINITATI FOVENDAE

D.28 m.Apr. a.2022 h.22:20

Nicolaus Gaio suo sal.pl.dic. s.v.b.e.e.v.

Quomodo te habes, Nestor Academiae et sodalis de Latinitate vivâ meritissime? Utinam optimê valeas et Epistulam Leoninam 258 heri acceperis. Quid tibi videtur de statu rerum quo nunc est mundus noster? Isto tempore difficili quid nos humanistae faciamus? Solacium capiamus ex bonis litteris necnon sermone humanistarum colendis. - Appendici inserui quattuor archiva electronica, quae spectant ad Orbem Pictum Hexaglottum; quibus perlectis habeas conspectum operis generalem. Inspicias, quaeso, et scribas mihi, quid tibi videatur. Bene spero hîc anno fieri posse, ut opus perficiam. His annis praeteritis multa mihi suasisti, quae spectant ad nomina rerum eligenda et confingenda. Rogo te, ut etiam glossas et testimonia verborum perspicias mihi que scribas, quid sentias de singulis universis. - Et tu et Francisca pancreaticê valeatis et pergatis mihi favere. Medullitus vos salutat Nicolaus.

d.03. m.Maii h.17:41

Gaius Nicolao optimo s.p.d.

SVBENV. Hodie primo tantum argumento epistulae tuae respondebo; de altero plus temporis mihi erit necessarium. - Assentior verbis quae ad te scripsit ille Canadensis. Ipse de Ucraina nihil dicam, cum sententiam meam iam patefecerim; praeterea in Melissa fasciculis mensis Iunii et Augusti divulgabuntur duae symbolae, quibus Russiae historiam adumbro. Russia originem et nomen trahit ex regno "Rus Kioviae" VIII saeculo a Varegis condito cum gentibus Slavis. His lectis comperies Putinum eodem diro modo se gerere ac Russos Caesares iam a tempore Petri I.- Aliquid tantum dicam de Americanis. Maxime me taedet non paucos Europaeos audire Americanis maledicentes. Certe Americani non sunt insontes, sed suntne insontes Europaei? Certe magnos errores in rebus externis gerendis fecerunt, praecipue in Medio et Proximo Oriente; de his erroribus in Melissa tractavi; peiora infeliciter fatenda sunt de Europaeorum erroribus. - Europaeus cum sim, hic solum considerabo Americanorum politicam Europaeam; notandum est plerosque Americanos sanguine esse consobrinos nostros. Imprimis nos Europaei maximas gratias eis agere debemus,

quod Europam tyrannico iugo Hitleriano liberaverunt. - Non tota tamen liberata est; ad nazistas enim opprimendos operam quoque dedit URSS, ubi saeviebat Stalini ferox tyrannis. Hitlero victo, Stalinus dimidiam orientalem Europae Centralis partem in ditione sua servavit, inclusa magna Germaniae et Berolini parte. - Victores litem Nurimbergensem instituerunt ut superviventes nazistae regentes rite condemnarentur, sed ibi inter iudices sedebant Russi a Stalino missi, qui non minus scelerate se gerebat quam nazistae. - Deinde societas Americano-Russica celeriter mutata est in certamen regiminis communistici contra regimen liberale, quod vocatum est "bellum frigidum". Stalinus regimen communisticum imposuit omnibus civitatibus orientalibus, quae erant in ditione sua. Cum insuper sovieticum praeconium factiones communisticas efficaciter foveret in civitatibus Europaeis, quarum oeconomia post bellum iacebat, Praeses Americanus Truman eis (inclusa Germania victa) anno 1947 obtulit *European Recovery Program* et celeriter earum oeconomia restituta est.

Inter Bellum Frigidum bis periculum veri belli institit, primum, cum Stalinus anno 1958 Berolinum totum voluit in ditionem suam redigere; obstiterunt Americani, quorum praeses Kennedy Berolinum petivit et coram populo dixit "Ich bin ein Berliner". Altera occasio fuit anno 1962 cum Khrouchtchev missilia atomica in insulam Cubam importare voluit, ubi iam instruxerat aream missionis; iterum Kennedy obstetit. - Gorbatchev, anno 1985 novum caput URSS factus, comperit oeconomiam Russiae Americanam aequare non posse sine mutatione regiminis politici, sed regimen liberale factum incitavit multas civitates, quas URSS vi in ditione sua servabat, ad rebellandum et suam libertatem poscendam. Anno 1989 URSS corruit sine bello, sed solo certamine oeconomico.

Putinus eodem modo se gerit, quo usi sunt Russi autocratae a regno Petri I: oportet imperium semper dilatare. - Intra ultimum decennium XX saeculi, Americani prudenter consociaverunt foederi NATO complures civitates ad limitem Russiae sitas, quae sub iugo URSS diu vixerunt et nunc libertate fruuntur. - Praeses Biden optime agit et maximum auxilium affert populo Ucraino, cuius defensio contra vim barbarice allatam heroice se gerit. - Si quis Europaeus de Americanis male dicit, sive ignarus est, sive corruptus. - Cura ut optime valeas.

Nicolaus Gai suo **optimo sal.pl.dic.**

Summas gratias, care Gai, pro litteris tuis prolixis. Libenter explicationes tuas historicas atque politicas publicabo. Affirmo autem tibi me non generaliter et indiscriminatim Americanos vituperavisse, sed nonnullos, qui nunc regimen tenent Americae et vim habent ad magnam partem mundi reliqui. Ceterum mihi videtur ille Professor *John Mearsheimer*, cuius sententiam in EL 258 publicavi Latinê redditam, veras causas huius conflictûs ucrainiani plausibiliter explicare.

Russi eodem modo non patiuntur ruchetas americanas (neque Americae milites et consultores militares et biolaboratoria etc., etc.) ante portas imperii sui collocatas quo Americani non patiuntur ruchetas russicas in Cubâ collocatas (aut, ut nuperrimê factum, minantur Sinensibus bases in Insulis Salomonicis collocaturis). In utroque casu subest imperialismus, non moralitas. Imperia potius reguntur macchiavellismo

quam catechismo christiano. Sed propter tales luctationes potestatis maxima mala patiuntur cives subditi, qui potestatis sunt prorsus expertes - sive sunt Ucrainii sive Russi sive Americani. Absurdum et improbum est nunc omnibus Russis maledicere et Russos artifices ex theatris et orchestris fugare propter Putini belligerationem. Etiam sanctiones oeconomicae sunt in dubium vocandae, si nobis ipsis plus nocent quam Russiae. Iisdem efficitur, ut Russi Sinensibus se associant - certê hoc non fiet commodo Occidentalium.

Ceterum in Civitate Iemeniticâ ex multis annis crudelissimê saeviunt bellum et fames, quae efficiuntur ab Arabibus Saudianis. De isto bello cruentissimo vix umquam nuntiatur apud nos aliquid a diurnariis et vix ullus politicus aut diurnarius postulat ut Saudianis imponantur sanctiones. Ubi sunt accusatores Saudiorum? Ubi sunt clamores indignationis et misericordiae? Num Iemenitae mulierculae et infantuli minus valent quam Ucrainii?

Nostra gubernatio mendicatur gasum liquidum in Catariâ, ubi iura humana etiam multo minus respiciuntur quam in Russiâ.

Quid de Erdogano Turcorum praeside, qui bombas iacit in Curdos, sed personam gerere vult mediatoris pacis inter Russos et Ucrainios faciendae? Europaei non audent postulare, ut Turciae sanctiones imponantur. Erdoganus enim nimiam potestatem habet flumen immigrantium derivandi.

Apparet occidentales variis ponderibus ûti in facinoribus nationum pendendis: id quod Americani persaepe fecerunt (fregerunt ius gentium - in Iugoslaviâ unâ cum Natone, in Iraciâ, in Libyâ, in Afghanistaniâ, in Vietnamiâ, in multis aliis terris) numquam sanctionibus punitum est; Russia quia hoc facit, nunc in summâ et indiscriminatim dicitur Regnum esse Tenebrarum, Putinus habetur pro altero Dzingischano, Stalino, Hitlero, Draculâ, Diabolo... Ubi est aequalitas iudicii?

Si bellum nunc augetur et exasperatur armis ponderosis in Ucrainiam mittendis, praeter Ucrainios nos ceteri Europaei ipsos in magnum periculum subducimus. Maximê timendus est usus armorum nuclearium. Quae Deus avertat. Utinam pax redeat in Europam quam maturrimê. Nos quia humanistae sumus, solacium capiamus bonas litteras legentes et scribentes. Pancraticê vale, mi Gai carissime, et perge mihi favere. Medullitus te salutat **Nicolaus Leo Latinus**.

04. m.Maii a.2022 h.11:10

Gaius Nicolao optimo s.p.d.

Novissima verba tua, moderationis plena, mihi placent, cum non sint sine veritate.

Si acroasin meam De bello et pace in Academia factam in memoriam revocas, ibi explicationem hodiernorum eventorum invenies. Imprimis sola adhuc viget Naturae lex validioris. Ibi quoque citavi Aristophanem, qui iam dicebat simplices homines non esse belli fautores, sed eorum duces nimis superbos et crudeles. Professor Mearsheimer causas immediatas belli Ucraini enuntiavit, sed omisit causam fundamentalem, quae est superbia Russi ducis, qui imprimis totam potestatem in regimine astute sibi arrogavit.

Certe Americani non sunt angeli et semper de sua utilitate curant, sed tu et ego sumus Europaei et oportet de utilitate nostra curemus. Cum singulae nationes Europaeae, antea potentissimae, nunc impotentes factae, suam Unionem satis potentem facere nondum valeant, protector eis necessarius est; quem mavis, Americanum an Russum? De Russo multi Germani ante semisaeculum gustandi occasionem iam habuerunt et multi vitam perdiderunt, cum aufugere conarentur. Ucraini tam heroice rebellant, quod nolunt sub iugo Russi dictatoris vivere.

Si Putinus magis intellegens esset, inspecta mappa mundi, Sinenses magis timeret quam Americanos et Europaeos; ingens enim Sibiria, tot primitivis metallis referta sed 33 miliones incolarum tantum habens, extenditur usque ad Sinarum fines, ubi vivit fere sesquimiliardum hominum; necessario cupiditas huius fere vacui territorii capiendi iam exstat. Consilium novae Viae Sericae per Sibiriam ducendae iam ad effectum ducere coeperunt, suis sumptibus, non Russorum. Putino socius potius quaerendus est in Occidente; si Russia cum his civitatibus se potius coniungeret, sperare posset se Sibiriam servaturam esse. Putat se optimam societatem fecisse cum Sinensi dictatore, obliviscitur Stalinum quoque pactum fecisse cum Hitlero... Tales sunt dictatores.

Cura ut optime valeas.

NICOLAUS LEO LATINUS CHRISTIANO LAES

ALTERI A PRAESIDE ACADEMIAE LATINITATI FOVENDAE SAL.PL.DIC. S.V.B.E.V.

Quid fit, quid agitur, bone Christiane maxime honorabilis? Gaudeo me cras participem fore proxima acroaseos zoomianae, quam facturus est Terentius de Erasmi elegancia. Nova camera empta (cui microphono impositum est) spero me cras et voce et facie vobiscum colloqui posse. Tunc etiam intereris?

Istis temporibus difficilibus maxime iuvat et delectat vincula sodalitatis renovare et firmare. Permittas quaeso, Christiane humanissime, ut in memoriam tibi revocem inceptum meum lexicale iam pridem tibi notum. Agitur de Orbe meo Picto Hexaglotto, quod spero hoc anno tandem perfici posse. Appendici inserui 4 archiva, quae inspicias, quaeso, ut habeas conspectum operis generalem. Occasiunculam nactus scribas mihi quaeso quaecumque de hoc Lexico picturato et glossato in buccam tibi venerint.

Accepistine Epistulas meas Leoninas? Quas - ni quid intervenit - soleo mittere septimanatim; die Mercurii tibi misi EL 258.

Ista in turba mundi, optime sodalis et alter a praeside Academiae, quid faciamus nos Latinitatis vivae defensores studia humaniora amplexi? Solacium capiamus ex bonis litteris legendis et scribendis! Pancratice vale, et perge mihi favere. Medullitus te salutatur **Nicolaus Leo Latinus**.

CHRISTIANUS LAES ALTER A PRAESIDE ACADEMIAE ALF

Christianus Leoni suo strenuissimo atque indefatigabili

Omnia tua, mi amice, bene recipere soleo -- etiam Epistulas Leoninas septimanatim missas. Quomodo possim oblivisci Orbis tui? Tu aderis in conventu Academiae

nostrae? Tunc nos, id est ego, Theodericus et tu, de hoc proposito colloqui, valeas quam optime! **Christianus tuus**

PAULUS KANGISER CHILIANUS IACOBOPOLITANUS

El sáb, 30 abr 2022 a la(s) 15:19, SPQR (spqr@leolatinus.de) escribió:

Nicolaus Paulo suo sal.pl.dic. s.v.b.e.e.v.

Cum bene sciam tibi cordi esse dictionaria et glossaria Latinitatis vivae, mitto tibi introductionem nonnullaque exempla partium operis mei, quod hoc anno tandem perfici posse bene spero. Perspicias 4 archiva appendici imposita et scribas mihi quaecumque tibi in buccam venerint. Pancratice vale et perge mihi favere. Medullitus te salutat Nicolaus Leo Latinus

Paulus Nicolao s.d.

Tibi mitto meditatiunculam de bello Ucrainiano. Orbis Pictus, primo visu, ut mihi videtur, est magnum opus, de quo deinde tibi scribam. Vale semper.

MEDITATIUNCULA DE BELLO UCRAINIANO.

Russia in Ucrainiam irrumpens, nobis dat ansam ut comparemus duo regimina gubernativa inter sese opposita: et democratia et dominatio, quae - gravissima si esset- tyrannis vocatur; neutri est definitio unica et determinata, nam diversis et saeculis et regionibus aliquatenus mutantur, et quamvis utraque nempe possit parare agereque bella, tamen hoc differunt: quod in democratia omnes potestates statales vel praeses vel ministri et parlamentarii, postquam de re disputarunt, consilium agendi belli suscipiunt vel etiam a bello se abstinunt; in dominatione autem sufficit tyranni opinio, quam saepe ii, qui sub eius manu ditantur, magno plausu fovent; praeterea in democratia non facile celatur veritas ob opinandi libertatem, quam ductores tyrannici et contumaces nusquam bene accipiunt.

NICOLAUS LEO LATINUS THEODERICO SACRÉ

PRAESIDI ACADEMIAE LATINITATI FOVENDAE SAL.PL.DIC. S.V.B.E.V.

Quonam modo te habes, care Theoderice maxime honorabilis? Gaudeo me cras participem fore proximae acroaseos zoomianae, quam facturus est Terentius de Erasmi elegantiâ. Novâ camerâ emptâ (cui microphono impositum est) spero me cras et voce et facie vobiscum colloqui posse. Istis temporibus difficilibus maximê iuvat et delectat vincula sodalitatis renovare et firmare. Permittas quaeso, praeses humanissime, ut in memoriam tibi revocem inceptum meum lexicale iam pridem tibi nôtum. Agitur de Orbe meo Picto Hexaglotto, quod spero hîc anno tandem perfici posse. Appendici inserui 4 archiva, quae inspicias, quaeso, ut habeas conspectum operis generalem. Occasiunculam nactus scribas mihi quaeso quaecumque de hîc Lexico picturato et glossato in buccam tibi venerint. - Accepistine Epistulas meas Leoninas? Quas - ni quid intervenit - soleo mittere septimanatim; die Mercurii tibi misi EL 258. - Toto ex corde exopto tibi, Theoderice humanissime, ut nunc, ubi cursu honorum felicissimê perfecto rude sollemniter donatus es, otio cum dignitate colendo

fruaris fructuosissimo. Quid faciamus nos Latinitatis vivae defensores studia humaniora amplexi istâ in turbâ mundi? Solacium capiamus ex bonis litteris legendis et scribendis! Pancraticê vale, et perge mihi favere. Medullitus te salutat **Nicolaus Leo Latinus**.

D.03. m.Maii a.2022 h.09:20 scripsit Dirk Sacré:

Theodericus Sacré sodalibus ALF s.d.p.

Ecce conventus moderatorum nomine ac iussu ordinem rerum in congressu ALF agendarum ad vos mitto; accedit nuntius de coetu annuo. - Spero quam plurimos vestros fore praesentes. Ceterum hortor vos ut Latinitatis cultores qui vobis innotuerint certiores faciatis de hoc conventu: qui si his rebus interesse cupierint, hospites erunt nobis grati! Unum ab eis petimus: ut Nicolao De Mico sodali nuntient quibus diebus sint affuturi. Valete quam optimê!

Nicolaus Groß Theoderico Sacré

Praesidi Academiae Latinitati Fovendae sal.pl.dic.

Summas gratias, care Theoderice, pro invitatione et programme, quod libenter divulgabo. Valdê doleo, quod hîc anno particeps fieri non potero, quia iter mihi nimis sumptuosum est. Sed spero fieri posse, ut acroases praestantissimas spectem et audiam systemati zoomiano adiunctus. Quod attinet ad litteras tibi nuper missas, quam scripsi de Orbe Picto Hexaglotto, properato non opus est. Minimê urgeo te nunc congressum dispensandi laboribus obrutum. Utinam congressus evadat quam optimê, utinam studia vestra latinissima vivant crescant floreat! Pancraticê vale et perge mihi favere. **Medullitus te salutat Nicolaus Groß Leo Latinus**.

RADULFUS LAVALLE ARGENTINUS BONAERIENSIS

D.03. m.Maii a.2022 h.03:12 scripsit Raúl Lavalle:

Carissime Nicolae,

Vide, precor, nuntium meum electronicum. Numerus nondum finitus est sed in p.13 humillimum epigramma tibi dicavi. Tuus Radulfus

Nicolao Groß, Leoni Latino.

Tenuis musa Latina
hos versiculos dictavit,
quibus te ferrem ad astra,
Leo Latine, quem leo
ille sacri viri Dei
imbuit humanitate.

Radulfus

Leo Latinus Radulfo Bonaeriensi suo sal.pl.dic.

Nimio honore me afficis carmine tuo, Radulfe. Gratias ingentes! Libenter publicabo textûs et imagines mihi benignê missas. Haec raptim, mox, si volueris, plura. Medullitus te salutat **Nicolaus Leo Latinus**.

Nicolaus Radulfo suo Bonaerensi sal.pl.dic.

s.v.b.e.e.v.

Cum bene sciam tibi cordi esse dictionaria et glossaria Latinitatis vivae, mitto tibi introductionem nonnullaque exempla partium operis mei, quod hōc anno tandem perfici posse bene spero. Perspicias 4 archiva appendici imposita et scribas mihi quaecumque tibi in buccam venerint. Pancraticê vale et perge mihi favere. Medullitus te salutat Nicolaus Leo Latinus

Carissime Nicolae

Certissime Leo Hieronymi latinitatis hodiernae es. Quid dicam? Laudare tuam scientiam numquam desino. Glossarium tuum plenum doctrinae labor est improbus. Solummodo, ut poenitens ante sacerdotem, meum modum novorum vocabulorum confiteor. Exempli gratia, QUIDEST mea est vertendi forma Whatsapp. Tempto scilicet modum brevissimum vertendi invenire; si possibile esset, uno vocabulo. Valde gaudeo de tuo eruditissimo léxico. Salutat te Radulfus

ECCE LIBRI LEONIS LATINI

Permittas, quaeso, ut nuntium adiungam minus gratum: pretia discorum, qui a Leone Latino praebentur vendendi, ex decennio (sic!) non exaucta - proh dolor – nunc valdê augenda sunt (denis euronibus). Interim enim cum pretia materiarum quoque multo exaucta sint, tum praecipuê disci libellique discis subiungendi non conficiuntur neque involvuntur nisi magno cum labore.

Restat, ut afferam titulos pretiaque librorum typis impressorum, qui hōc tempore apud Leonem Latinum prostant venales:

- 1) CRABATUS (Otfried Preußler, Krabat)..... 49,00 €
- 2) FRAGRANTIA (Patrick Süskind, Das Parfum)..... 42,00 €
- 3) RECITATOR (Bernhard Schlink, Der Vorleser)..... 45,00 €
- 4) HOTZENPLOTZIUS (Otfried Preußler, Der Räuber Hotzenplotz)..... 25,00 €
- 5) ARANEA NIGRA (Jeremias Gotthelf, Die schwarze Spinne)..... 22,00 €

PARVUS NICOLAUS (René Goscinny, Le Petit Nicolas) non êditur in domunculâ Leonis Latini, sed in Aedibus Turicensibus, quae appellantur «Diogenes».

GLOSSARIUM FRAGRANTIAE et PERICULA BARONIS MYNCHUSANI – proh dolor! – sunt divendita. Utinam nobis contingat, ut aliquando edantur iteratis curis.

Habeas nos excusatos, quod situm interretialem (i.e. anglicê »website« nondum restauravimus novaque pretia ibidem nondum indicavimus.

Ceterum, cara Lectrix, care Lector, bene scias oportet Leonem Latinum non esse megalopolium, quo – ut ita dicam - rapidissimê eiectantur multae myriades librorum vilissimae, sed domunculam potius virtuaalem quam realem, in qua creantur κειμήλια, id est res parvae et rarae et carae. Res parvae enim sunt disci compacti aut libelli typis editi palmares; rarae sunt editiones, quae centuriam tantum complectantur exemplorum; carae sunt hae res omnes, quia cordi sunt Leoni Latino recordanti horas illas innumeras, quibus operam dedit illis creandis.

Cara Lectrix, care Lector, utinam omne opusculum a Leone Latino confectum sit Tibi KTHMA EΙΣ AEI.

INDEX DISCORUM LEONIS LATINI

NR	Num. mandata- telae	ISBN	TITULUS	AUCTOR	TRANSLATOR	ANNUS	FORMA	AMPLI- TUDO	PRE-TIUM
1	00104	978-3-938905-00-5	FABELLA TEXTORIS VERSUTI PALAEOINDICA	Anonymus (Old Indian)	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
2	00104 A	978-3-938905-15-9	FABELLA TEXTORIS VERSUTI PALAEOINDICA- Libri audibiles	Anonymus (Old Indian)	Nikolaus Gross	2005	Audio	21 min.	€ 22,90
3	00204	978-3-938905-01-2	TRES FABULAE EDGARII ALLANI POE: CATTUS NIGER - RANUNCULUS - PUTEUS ET PENDULUM	Edgar Allan Poe	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	33 pp.	€ 27,50
4	00304	978-3-938905-02-9	ANECDOTA REI PROXIMO BELLO BORUSSICO FACTAE	Heinrich von Kleist	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	6 pp.	€ 17,90
5	00304 A	978-3-938905-16-6	ANECDOTA REI PROXIMO BELLO BORUSSICO FACTAE -Libri audibiles	Heinrich von Kleist	Nikolaus Gross	2004	Audio	6 min.	€ 20,90
6	00404	978-3-938905-03-6	MEMENTO MORI	Alexander Saxon	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
7	0040 4A	978-3-938905-17-3	MEMENTO MORI – Libri audibiles	Alexander Saxon	Nikolaus Gross	2005	Audio	20 min.	€ 21,90
8	00504	978-3-938905-04-3	DE CRAMBAMBULO	Marie von Ebner- Eschenbach	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	14 pp.	€ 19,50
9	00604	978-3-938905-05-0	DE DINOSAURIS	Nikolaus Gross	-----	2004	CD-ROM pdf	16 pp.	€ 19,00
10	00704	978-3-938905-06-7	SUDATORIUM VENERIS	Diogenes Anaedou s	-----	2004	CD-ROM pdf	11 pp.	€ 19,50
11	00804	978-3-938905-07-4	PERICULUM FRANCISCI	Diogenes Anaedou s	-----	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
12	00904	978-3-938905-08-1	NUPTIAE ABDERITANAE	Bertolt Brecht	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	21 pp.	€ 22,00
13	01004	978-3-938905-09-8	TESTAMENTUM REYNERI BERLBYN	Henricus van den Lande de	-----	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,50

				Raelt					
14	01104	978-3-938905-10-4	DE SANCTO NICOLAO DEQUE VIRO NATALICIO	Nikolaus Gross	-----	2004	CD-ROM	21 pp.	€ 22,00
15	01204	978-3-938905-11-1	FABELLAE GRIMMIANAE 1	Jacob Grimm/ Wilhelm Grimm	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	28 pp.	€ 24,90
16	00105	978-3-938905-12-8	ROMULUS MAGNUS	Friedrich Dürrenmatt	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	49 pp.	€ 31,90
17	00205	978-3-938905-13-5	DE THILO CUSTODE FERRIVIAE	Gerhart Hauptmann	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	28 pp.	€ 24,90
18	00305	978-3-938905-14-2	HISTORIA AGATHONIS (LIB.1)	Christoph Martin Wieland	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	15 pp.	€ 19,50
19	00405	978-3-938905-19-7	WERTHER IUVENIS QUAE PASSUS SIT	Johann Wolfgang von Goethe	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	82 pp.	€ 38,90
20	0050 5A	978-3-938905-22-7	CICERONIS ORATIONES IN CATILINAM HABITAE 1 – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2005	Audio	40 min.	€ 21,90
21	0060 5A	978-3-938905-18-0	SOMNIUM SCIPIONIS A CICERONE SCRIPTUM – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2005	Audio	30 min.	€ 20,90
22	0070 5A	978-3-938905-23-4	CAESARIS BELLUM GALLICUM 1 – Libri audibiles	C.I. Caesar	-----	2005	Audio	55 min.	€ 22,90
23	00106	978-3-938905-21-0	AUTOBIOGRAPHIAE LATINAE	Nikolaus Gross	-----	2006	CD-ROM pdf	87 pp.	€ 48,00
24	00206	978-3-938905-20-3	DISQUISITIO CHEMICA ACIDULARUM BERGENSIUM ET GOEPPINGENSIIUM	Karl Friedrich Kilmeyer	Nikolaus Gross	2006	CD-ROM pdf	66 pp.	€ 38,00
25	00306 A	978-3-938905-24-1	CAESARIS BELLUM GALLICUM 2 – Libri audibiles	C.I. Caesar	-----	2006	Audio	61 min.	€ 22,90
26	0040 6A	978-3-938905-25-8	CICERONIS ORATIONES IN CATILINAM HABITAE 2 – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2006	Audio	41 min.	€ 21,90

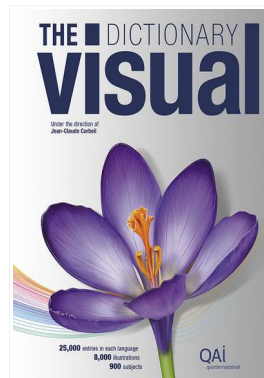
27	00506 A	978-3- 938905- 26-5	EPISTULAE A SENECA AD LUCILIUM SCRIPTAE 1 – Libri audibiles	L.A. Seneca	-----	2006	Audio (2 CDs)	88 min.	€ 27,90
28	00107 A	978-3- 938905-27- 2	ASINUS AUREUS AB APULEIO SCRIPTUS	Apuleius	----- --	2007	Audio	55 min.	€ 23,90
29	00207 A	978-3- 938905-28- 9	OBSIDIO SAGUNTI A T.LIVIO DESCRIPTA	Livius	-----	2007	Audio	53 min.	€ 23,90
30	00307	978-3- 938905-29- 6	FABELLAE GRIMMIANAE II	Jacob Grimm/ Wihelm Grimm	Nikolaus Gross	2007	CD- ROM pdf	58 pp.	€ 32,90

**CARA LECTRIX, CARE LECTOR, BENE VALE,
USQUE AD SEPTIMANAM PROXIMAM !**

**HANC EPISTULAM LEONINAM
DUCENTESIMAM UNDESEXAGESIMAM**

SENDEN IN OPPIDULO BAVARIAE SUEBICAE PERFECIT

**Die Mercurii
04. m.Maii a.2022**

**Dr. Nicolaus Groß
LEO LATINUS
Sodalis Academiae Latinitati Fovendae**